

15 Kasım 1985
15. November 1985
Nummer: 70

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

Demokrasi düşmanlarının paçasını tutuşturan İngiliz İşçi Partisi milletvekiliyle görüştük

R. Balfe: "Türkiye halkının dostuyum"

23 ekimde Strasbourg'da toplanan Avrupa Parlamentosu, İngiliz İşçi Partisi milletvekili Richard Balfe'in "Türkiye'de insan hakları" adlı raporunu onaylayarak, Türkiye'nin demokrasiye geçmediğini dünya kamuoyuna duyurdu.

Richard Balfe'in hazırladığı bu rapor üzerine, Türkiye basını raporun özünü gizleyerek,

olayı sapırmak için karalama kampanyasına girişti. Turgut Özal, Richard Balfe için "o bir sahtekardır" derken, ANAP milletvekili ve parlamentonun hapisaneler komisyonu başkanı Bülent Akarcalı "Balfe meşhur olmak istiyor" diye açıklamalarda bulunuyordu.

Richard Balfe ise Türkiye Postası adına kendisiyle konuşan arkadaşımıza, raporun dik-

katle okunması halinde hiç de Türkiye halkına düşman biri tarafından yazılmadığını göreceğini, Türkiye'nin demokrasiye dönmek için sabırsızlıkla beklediğini, esas sorunların hükümet ve onun tutumuyla ilgili olduğunu açıklıyordu. Balfe ile yaptığımız röportajın tamamını iç sayfalarda okuyabilirsiniz.

● Yazısı Sayfa 3'de

Pasaport soygununa karşı imza kampanyası açıldı

Konsoloslukların yurtdışında çalışan işçilerimize yeni pasaport verirken talep ettikleri 102 DM'lik harca tepkiler devam ediyor. Bilindiği gibi bu harç pasaportun geçerlilik süresine göre değişiyor ve alınan bağışlarla da 200 markın üstüne çıkıyor. Oysa aynı işlem Türkiye'de halen 1875 TL'ye, yani bu günkü kurlara göre 9 Mark karşılığında yapılabilir.

Zirve öncesinde dünyanın dört bir yanından herkes "Yıldızlar Savaşı"na karşı çıkarken, Reagan ayak diyor

19-20 Kasım tarihlerinde SSCB ve ABD'nin Genel Sekreter ve Devlet Başkanı düzeyinde yapılacak zirve toplantısı öncesinde taraflar farklı tavırlar içinde. SSCB ve Varşova Antlaşması ülkeleri nükleer silahların yüzde 50 oranında azaltılması, kimyasal silahların yasaklanması ve uzayın silahlanmasını

nyula ilgili ortak tavır alınmadı. Reagan bunu bildiği için daha önceden önlemini almıştı. Türkiye de aralarında olmak üzere "önemsiz" NATO ülkelerini dışarda bırakarak beş büyük yandaşıyla

bir mini zirve yaptı. Bilim adamları, sosyal demokratlar, doktorlar, din adamları, yaklaşık herkes SDİ'ye karşı. ABD ise bunu zirve gündemine bile getirmek istemiyor.

● Yazısı Sayfa 9'da

SOEP, HDF,
SPD Parlamento

"Tercüman" dosyasını açıklıyoruz

Türkiye, Ortadoğu ve Balkanların en büyük iplik kombinasını kuracağız diye işçileri nasıl kandırdılar!

Resmi makamları, konsolosları nasıl kullandılar!

Yücel Feyzioğlu'nun yazı dizisine bu sayıda 8. sayfamızda başladık

aynı işleri Türkiye'de neden 1875 TL'ye, yani bu günkü kurlara göre 9 Mark karşılığı yapılabiliyor.

FİDEF yeni pasaport altındaki bu haksız uygulamayı ve soygunu kinayan bir bildiri yayınlıyor. Türkiye'lleri harcin 15 marka düşürülmesi için seslerini cesaretle yükseltmeye ve konsoloslukların vatandaşlara uyguladıkları antidemokratik baskılara karşı en geniş güçleri dayanışmaya çağırıyor.

Açılan imza kampanyasında toplanan imzalar Başbakanlığa ve Bonn Büyükelçiliğine gönderilecek.

● Yazısı Sayfa 5'de

Federal Alman adaletinin yüzkarası! Thälmann'ın katilinden 41 yıl hesap sorulmadı

Hitler'in kurşuna dizdiği KPD Başkanı Ernst Thälmann'ın katillerinden Wolfgang Otto'nun davası 23 yıl savcılık tarafından öndelikten sonra nihayet Krefeld'de açıldı. Otto savaş sonrası Federal Almanya'da tarih öğretenliği yaptı. Thälmann'ın tutulmaması

kararını veren faşist savcı Dr. Mittelbach ise davayı ertelleyen Köln savcılığının bulunduğu mahkemede görevliydi. Davanın açılması antifaşist hareketin önemli bir başarısı olarak değerlendiriliyor.

● Yazısı Sayfa 4'de

DKP'nin silahları yuzde 60 oranında azaltılması, kimyasal silahların yasaklanması ve uzayın silahlandırılmaması gibi barış önerileri yaparken, ABD "Yıldızlar Savaşı" (SDI) projesinin gerçekleştirilmesine hız verdi. ABD'nin en büyük silah tekeli Lockheed'e üretime başlama yetkisi verdi Reagan "Amerika'nın Sesi" radyosunda Rusça yayınlanan konuşmasıyla Sovyet halkına barışçı görünmeye çalışıyor, ama bu konuda müttetikleri bile şüpheli. NATO'nun Brüksel zirvesinde Kanada, Yunanistan, Danimarka ve Norveç SDI projesine karşı çıktıkları için ko-

**Sovyet yazar
Aytmatov'dan
okurlarımıza
selam var...**

DKP'nin davetlisi olarak bir süredir FAC'da bulunan çağdaş Sovyet yazarlarından Yüksek Sovyet üyesi ünlü Kırgız yazar Cengiz Aytmatov'la küçük bir söyleşi yaptık.

● Yazısı Sayfa 11'de

**SODEP, HDE,
SPD Parlamento
Grubu ve Avrupa
Milli Görüş
Teşkilatları da
bedelzede gençleri
destekliyor**

FEBAG'ın 26 Ekim günü Duisburg'da düzenlediği "Bedelli askerlik uygulaması, sonuçları, çözüm yolları" konulu sempozyuma SODEP, Alman Sendikalar Birliği DGB, SPD, Alman Sosyalist İşçi Gençliği SDAJ temsilcileri ve Dr. Faruk Şen konuşmacı olarak, Avrupa Millî Görüş Teşkilatları, Genel Sekreteri Ali Efendioğlu, HDE adına Oya Ergin, FİDEF adına Genel Başkan Hasan Özcan örgütlerini dayanışma mesajlarını okuyarak katıldılar.

● Yazısı Sayfa 6'da

Suya düşen hesaplar

12 EYLÜL darbesini yapanlar, darbeden üç yıl sonra diktatörlüğü maskeleyebilmek için, göstermelik bir seçim yapıp sözümlüne bir parlamento oluşturmayı yararı bulmuşlardı. Zorla kabul ettirilen anayasa marifetiyi, seçimlere ancak kendi kurdukları partilerin ve teker teker elledikleri adayların katılmasına izin vererek bir taşıla iki kuş vuracaklarını sanmışlardı: Hem memleketin siyasi hayatına istedikleri gibi yön vermek, hem de ele güne karşı "işte yeniden demokrasiye geçtik!" diyebilmek. Aradan geçen iki yıl evdeki bu hesabın pazara uymadığını artık kuşkuyla yer vermeyecek şekilde gösteriyor.

İki yılda belli olan nedir? Bir kere, iktidarda oturtulan ANAP'ın iddialı olduğu tek alanda -ekonomide- bile hiç bir temel sorunu çözemediği anlaşıldı. Çok az iktidara partisine nasip olan bir sandalye çoğunluğuna ve ABD'nin tam desteğine dayandığı, muhalefetin ise binbir yasak ve tehditle bastırıldığı dikkate alınrsa, Özal'ın ekonomi politikasının bu akıbeti başarısızlığın da ötesinde tam bir iflas tablosudur.

İKİNCİSİ, cuntacı paşaların özene bezene seçerek kurdukları parlamentonun daha ilk günden beri pek göğüs kabartıcı olmayan itibarı iki yıl içinde Türk Lirasının değerinden de daha hızlı düşürek sıfıra yaklaştı. Parlamento dışı muhalefet canlandıkça yukarıdan emirle kurulan naylon partilere kimse dönüp bakmaz oldu. ANAP, bir avuç holdingin ve bütün önemli noktalara yerleştirdikleri MHP'ilerin desteğiyle ve iktidarda olmanın sağladığı fırsatları kullanarak şimdilik varlığını sürdürebileceği şu anda yaşadığı duraklama döneminin ardından hızlı bir çöküş döneminin geleceği bugünden farkediliyor.

PAŞALARIN himmetiyle doğan bir diğer hilkat garibesini olan MDP'ye gelince, bu partinin siyasal hayatımızda oynadığı rolü görebilmek için yakında mikroskopa bakmak gerekecek.

Türkiye Postası

Göçmen işçi örgütleri BAGIV'de birleşiyor

Federal Almanya'da çalışma yapan çeşitli uluslardan göçmen işçi örgütleri birlikte çalışmalarını geliştirmek, yabancı işçilerin sorunlarına daha etkili çözüm yolları arayabilmek amacıyla kısa adı BAGIV olan Federal Almanya Göçmen Örgütleri Çalışma Grubu'nu kuruyor.

Hangi ulustan olursa olsun, yabancıların sorunlarını aynı olduğu ve birlikte mücadelenin kaçınılmaz olduğu gerçeğinin bilincinde olan kuruluşların bu adımı demokrasi çevrelerinde sevinçle karşılandı.

BAGIV'in kuruluşu öncesi uzun süre birlikte çalışan göçmen işçi örgütleri başlangıçta ortak faaliyetlerini anadil eğitimi konusunda sürdürmüşler ve çeşitli konularda çalışmada grupları oluşturarak görüş alış-verişlerini geliştirmişlerdi. Farklı politik görüşleri savunan, BAGIV'i oluşturan örgütler barış, halkların kardeşliği temel ilkelelerinde birleşiyor, birlik sendikalarını savunuyor ve tüm demokratik kuruluşlarla birlikte çalışmaya amaçlıyorlar.

De Jager patronu dize geldi

24 Ekim 1985'de Hollanda'nın Den-Haag kentine bağlı S'Gravenzanda kasabasında bulunan De Jager balık fabrikasında çalışan işçi kadınlar, iş koşullarının kötüleştirilmesi ve ücretlerin düşürülmesi üzerine greve gittiler.

Balık fabrikasında çalışanlar, fazla mesai yapmak zorunda bırakılıyor ve bunun karşılığı almaları gereken fazla mesai ücretini de alamıyorlardı. İşyerinde uygulanan baskıya karşı topluca greve giden kadınlar patronu dize getirdiler.

Türkiye Postası Gençlik Yarışması

Altı dalda yapılan ve 31 Aralık 1985 günü başvuru süresi biten Gençlik Yarışması hakkında geniş bilgi almak isteyenler "Türkiye Postası, Gençlik Yarışması, Servisi, Moltke str. 45, Duisburg 1" adresinden tanıtma broşürü isteyebilir.

Suya düşen hesaplar

Baştafajı 1. sayfa

İÇAZETLİLERİN üçüncüsü olan HP'nin kaderi ise daha başka oldu. Yeni kurulan SHP'nin temelli bir değerlendirilmesi girmek bu yazının çerçevesini aşsa da HP ile SODEP'in birleşmesini cuntanın suya düşen hesaplarına bir örnek olarak verebiliriz: 1983'te SODEP'in "ehilleştirilmesi" için düşünülen en kısa yol bu partinin HP ile birleşerek rejimle bütünleşmesiydi. Şimdi bu birleşme gerçekleşti, fakat bu tersi sonuç verecek: HP'nin yardımıyla SODEP'i diktatörlükle uzlaşmaya çekmeyi hesaplayanlar, SODEP'in çekim alanına giren HP'nin diktatörlüğün karşısına dikildiğini gördüler. HP parlamento dışı muhalefetin önemli bir kolu olan SODEP ile birleşerek ve az da rejimi ile arasında bağları elinden geldiğince keserek yeni bir hüviyete kavuştu.

PARLAMENTO dışı muhalefetin diğer bir kolu olan DYP bugünkü rejimin demokrasi olmadığını, parlamentonun ve hükümetin halkın iradesini yansıtmadığını açıkça söylüyor. Süleyman Demirel vatandaşın hakkını aramaya çağırıyor. Cindoruk her fırsatta militarizme karşı olduğunu söyleyerek darbeleri suçluyor.

İKİ YILDIR dikta rejimine karşı gelişen mücadeleden söz açmışken demokratik hakları ısrarla savunan 141, 142, ve 163. maddelerin kaldırılmasını isteyen Refah Partisi'ni unutmayız. Son haftalarda RP'yi hedef alan saldırıların artması, savcılığın RP'yi kapatmakla tehdit etmesi bir tesadüf değildir. Bir çok konuda farklı görüşlerimiz de olsa biz Refah Partisine yapılan bu saldırıya karşı durmayı görev biliyoruz. Demokrasiden yana olan bütün güçler, vatandaşlar seslerini yükseltmeli, Refah Partisi'ni hedef alan girişimler geri püskürtülmelidir.

BİLANÇO ortada: cuntacılar "demokrasiyi geçiriyoruz" aldattırmaya kimiseyi kandırmakla gibi muhalefetin yükselmesini de engellemiyorlar. Demokratik anayasa, erken seçim, genel af gibi istekler gün geçtikçe daha gün bir sesle öne sürülüyor.

BÜTÜN bu olguları altı alta dizdiğimizde 6 Kasım 1983'ten bu yana Türkiye'deki siyasal ortamın nasıl değiştiğini, diktatörlüğün nasıl giderek zayıfladığını görebiliyoruz.

EVET zayıflıyorlar. Ülkeyi sürükledikleri yolun bir çıkamaz olduğu her gün daha iyi anlaşılıyor. Ancak buna bakarak memleketin tepesine çökenlenelerin kendikliklerinden ke-nara çekileceklerini, dikta rejiminin kolayca yıkılacağını sanmayalım. Aksine, Evren de, Özal da tuttuğurların yolu-da inat ettiklerini, bir avuç holdingleyi daha da zengin etmek için halkı soymaya, ABD'nin gözüne şirin gözük-mek için onun politik emirlerine harifiyen uymaya ve bu gidice karşı çıkan herkesin zorla susturmaya devam ede-ceklerini durmadan tekrar ediyorlar. İşte "**savunma fonu**" bahanesiyle yeni yapılan zamlar. İşte Özal'ın halkla dü-pedüz alay eden açılmaklarını. İşte Evren'in her fırsatta

SORUN-CEVAP VERELİM

Av. Dilruba YENEN

Torunumu evlat edinebilir miyim?

SORU: 20 sene Almanya'da çalıştım ve yasal olarak emekli oldum. Bana 440 DM aylık bağ-ladılar. 4 yaşında erkek bir torunum var. Torunumu evlat edinirsem ben öldükten son-ra masamı alabilir mi?

Füssen'den Ümmühen Engel

Evlat edinme medeni kanunun 254 ve 258. mad-delerinde düzenlenmiştir. Bu akdin gerçekleştirilebilmesi için yasal gerekli şartlar şöyledir:

Evlat edinecek bir kişinin evlat edinebilmesi için 40 yaşını doldurmuş olması, evlatlık ile ara-sında en az 18 yaş fark olması, evlat edinilenin sahlis nesepi fûrunun bulunmaması (M.K.253)

(Yani çocuklarının olmaması) gerekir. Tüm bu şartlar yerine getirildiği takdirde **evlat edinme akdi'ne** başlanabilir. Ancak sizin olayınızda, toru-nunuz evlat edinmeniz yasal olarak mümkün değildir. Çünkü mektubunuzdan, en azından bir çocuğunuz olduğu anlaşılıyor.

Ölünden sonra masamızı yasal olarak alabile-cek kişiler, eşiniz (kendisi masası daha az ise si-zinkini tercih edebilir), 18 yaşından küçük çocuklarıdır. Bir de bekar veya boşanmış kızınız varsa ve başka da bir geliri yoksa masamızı alabilir. Bunun için yaş tahdid yoktur. Torununu-zun ise şu anda masamızı alma hakkı yoktur.

OKUYUCU POSTASI

Bir hapishane anısı

Erzincan 2 nolu hapishane-deyiz. Bahçeye çıktık 15 cıva-rında insan oturmaşlar bir köşe-yi duvara duvara zorluyorlar. Belli ki böyle yerlere asla değil-ler. Daha ilginç olan küçük 30 yaşında en büyük 5-6 kişi 70'den fazla. Önce gözlerimize inana-madık. Demikiler çaylarını alıp yanlarına vardılar. Hoş ge-mişsiniz, geçmiş olsun dedik. Nerden geldiklerini, niye geldi-lerini sorduk. Tabi geçiyorduk uğradık demediler. Olayın içyü-zünü anlattılar ki, şaşmamak eli-de değil. Olayı anlatılanlar içe-risinde birkaçı hacca gidip geldiklerini, bu yaştan sonra yalan söyleyecek hallerinin olmadığını söylediler.

Bizimkiler Tokat'tan geliyorlar. Bir gece evleri basılarak Tokat Garnizonuna toplanıyorlar. Daha sonra ellerine kelepçeler vur-dukları gibi yallah Erzincan.

Bunlar Tokat'ın kalburüstü es-naflarından bir grup insan. Kim ihbar ediyorsa nur ayını yaptık-larını sıkıyönetim görevlisi yaz-başına. Yüzbaşı da kapattığı gibi doğru Erzincan. Anlatılanlara göre sonradan öğreniyorlar ki-min ne yaptığını.

Bunların karşısında bir grup esnaf var. Onlar yüzbaşısı görüp bastırıyorlar rüşveti. Gerçekle bunların gizli beldi yaptığını. Ya: İ bir böyle şeylerin gerekçe olmadığını, ibadetini sadece

çüne gidiyor kahrediyor ve bı-ra-kyorlar kendini. Adam kişi za-manda felç oldu. Eli ayağı tutmu-yor. Bir gün benim de mahke-mem vardı, adamı kucakladım mahkemeye getirdim. Fakat sa-dede adamın yüzüne çocuk gibi bakıyor. Ağzından tek kelime çıkmıyor. Ben çıktığımda onlar hâlâ yatıyorlardı. Sanırım ihtiyar çatırmıştı.

Bize diyorlar ki ortada ger-çekten büyük haksızlıklar dö-nüyor. Bu böyle gitmez, yazık de-ğil mi bu insanların burada çürü-tüyorlar. Allah sizin de belanız verir bir gün diye cuntaya çatı-yorlardı. Şimdi biliyoruz aynı fikirdele midir?

Stockholm'den bir okuyucumuz.

Sayın Özal Bey'e!

Yurt gezisinin birinde Özal Beyefendi bir yurttaşın "ev kiralatı çok pahalı, ge-nçlerimiz" demesi üzle-rine "kolonuzdaki bilezikle-ri satın, konut fonunuya-tarın böylece ev sahibi ola-bilirsiniz" diyor.

Özal Bey'i körüylü sattın, barajı sattın, bunların parası ile gilyo, yilyo-jonursun, be-nim tahminime göre-bunlar da bitti.

Sındı içinde bir Amerika

Üreticiler zor durumda

İzinden gelen bir akrabamla hoşbeşten sonra Türkiye'den söz açtı. Ülkemizde üretici ürettiği malın karşılığını alamıyor. Doğu Karadeniz'de fındık ve çay üreticileri emeklerinin karşılığını alamıyor. Mayıs ayından Eylül ayına kadar çay paraları ödenmiyor. Aynı durum fındıkta da görülüyor. Fındık üretici-si fındığın parasını alamıyor. Aynı zamanda yağ çaya ve fındığa verilen taban fiyatını üretici alı buluyor. Bu durum fındık toplayan işçilere de yansıyor. İşçiler az bir ücretle fındık toplamak zorunda bırakılıyor. Bu durum çay için de geçerli. Zor durumda kalan üreticiler de fındığın kooperatifi yerine peşin ve az bir fiatla tüccara veriyor. Tüccar zahmetsiz bir yerine bese kazıyor.

Özal, hükümetinin kimler için çalıştığını birkez daha gözler önüne sermiş oluyor. Japon gezisinde harcanan paranın birer bir olan çay ve fındık parasını ödemeyen bu adamları bir gün yığınlarla dur diyeceğimiz günler yakındır.

Mustafa Gürler/Neu-Ulm

Ve Türkiye Cumhuriyeti kurtuldu

Bir arkadaş anlatmıştı, Bulga-ristan'dan Türkiye'ye göç eden bir vatandaş; bir gün müsl dai-resine gidip, kendisine bir soy-isim almak istiyor. Nüfus mem-u-ru işlemleri yaptığı sırada, göç eden vatandaş soruyor: "Soy-ismin ne olsun?" diye Göçmen vatandaş: "Çok akıllı vatanda-ma kavuştum, kurtuldum, bu ne-denle acıyım! kurtuldu ya-zın" diyor. Nüfus memuru: "Gel hemşerim kurtuldu yazma-ya-lım, yandı yazalım" dese de, göçmen vatandaş ısrar ediyor

"Türkiye Cumhuriyeti'ni uçur-madan kurtardık, ülkeyi terd-iştilerden kurtardık" diyorlar. El zamanlarda bu fikirlerine, de-maşigilerine inanmanın sayısı oldukça kalabalık. Çoğunluk Türkiye Cumhuriyeti'nin gerek-ten kurtulduğunu zannetmişler-di. Ama ta o zamandan ileri-ci-ler, solcular, demokrat düşün-en-ler, bilginler, kem, generallerin ülkeyi kurtarmadıkları tersine ba-rırmak için erke el koyduklarına açıkladılar ve açıklıyorlar.

BİR OKUYUCU ŞİİRİ

Türkümüz

Gelin gençler bir olalım
Faşizme ırkçılığa karşı
Söylensin bütün dünyada
İşçinin emekçinin marşı

Gençlere güven duyalım
Mücadeleden yılmayalım
Yeterli bilinçli olalım
Kanımızı emen düşmana karşı

Biz gençleri belgin gelsin
Halimizi soran gelsin
Gençlik bayrağı yücelsin
Artan silahlanmaya karşı

Gençlik bir emeldir
Sağlam atılacak temeldir
Bu çarpan yürek kimindir
Özellere, Evrenlere karşı

Söylenecek gençlik türkümüz
Şen olacak herifimiz
Faşizmden şerimiz
Sömürüye baskıya, zulme karşı

Özer/
Strasbourg

Bedelli askerlik mi, soygun mu?

Biz yabancı ülkelere yaşayan Türk gençlerini en önemli soru-larında bir de askerlik soru-nudur.

Bedelle kısa sürede askerlik gerçekten iddia edildiği gibi yurt-dışındaki biz gençlerin askerlik sorununa çözüm getiriyor mu? Hayır, çünkü bu yasa sadece çalışma ve oturma izni olanları kapsamına alıyor. İşsizler, dövüz edemeyen gençler yurda as-kerlik yapmak için geri dönmek zorunda bırakılıyor. Halbuki bizle-rin çoğu işsizdir, meslek öğ-re-niminden yoksundur.

Haydi ödeyin 14800 markı ve kurtulun askerlik görevinizden dayatmalarını öde öve yazan Hürriyet ve Tercüman Gazete-leri bizlerin hiçbir sorununa eğil-meyen, çoğunuzun evi ve buna benzer sorunlarını bilmezlikten geçen faşist cuntanın ne hakla bu bedeli sizden almaya çalıştığına hal-ı yalanlarına ortbas etmeye ça-ğırıyorlar.

Hem kime yarayacak bedelli askerlik için gönderdiğimiz dö-vizler? Yolu olmayan, suyu ol-mayan elektrikli, doktorlu hiç ol-mayan köylerin, kasabaların soru-nlarını çözme ye mi yaraya-cak? Tam tersine başta işçi sını-fımıza, emekli halkımıza ve kom-su ülkeler halklarına karşı kul-la-

keşimlerini durdurma teklifi ediliyor. İşte savunma hakkı to bahanesiyle yeni yapılan zamlar. İşte Özal'ın halkla düpedüz alay eden açıklamaları. İşte Evren'in her fırsatta yenilediği tehditler. Bunların insafına gelmesini beklemek kıyamete kadar beklemek demek.

DİKTATÖRLER ne kadar inad ederlerse etsinler. Ülkemizle onlara boylarının ölçüsünü verecek, demokrasi davasını zafere ulaştıracak güçler vardır. Bu gerçek, iki yıl öncesine kıyasla şimdi daha iyi görülmüyor. Bu kavga-da bir heyzerden önce emekçi halkımıza, işçi sınıfımıza, onun mücadelecisi, örgütleyicisi, birleştirici yeteneklerine güveniyoruz.

Türkiye Postası

ermis verlag

1) Atılım 1,-DM 2) Yol ve Amaç 5,-DM 3) Yeniçağ (8. sayı çıktı) 3,-DM 4) Mustafa Suphi Tezleri 8,-DM 5) TKP 5. Kongre Belgeleri Merkez Komitesinin TKP 5. Kongresine sunulan çalışma Raporu 8,-DM 6) Türkiye ve Türkiye Küristan Sol Birliği Belgeleri 4 dilde 4,-DM 7) Temel Eğitim Dersleri 15,-DM 8) İşçi Sınıfının Tarihsel Misyonu 3,-DM 9) Nazım Hikmet Gilt 1 8,-DM 10) Anılar, Brejnev 3,-DM 11) Berlin Uluslararası Konferansı 1983 3,-DM 12) TKP Program Kutüpçe 3,-DM 13) 1 Mayıs Broşürü 3,-DM 14) Bir Anti-Faşist Anılatır - Roman 3,80 DM 15) TKP'nin savaş tarihinden sayfalar 7,80 DM 16) Halkın Özgüldü Demokrasi TKP'siz Olamaz 4,50 DM (Mevcutlu kaldırmı) 17) TKP Halkımızın Umududur 6,80 DM 18) Hersey bari için, halkın esenliği için 6,80 DM 19) Nazım Hikmet Fotoğraf Albümü 6,-DM 20) TKP Merkez Komitesi Plenumları 4,-DM 21) Leninici Parti Öğretisi 6,80 DM 22) Parti Militanının El Kitabı 3,80 DM **İsteme Adresi:** Ermis Verlag Postfach 101016, 4300 Essen 1. **Telefon:** 0201-202991 (Aksamdan 20-23 arası) **Ödeme:** Sparkasse Essen, Ermis Verlag, BLZ 360 50 105 Konto Nr. 712 703

OKUYUCULARIMIZA ÖNEMLİ DUYURU:

Yayınlarımızdan edinmek isteyen okuyucularımız yayın ücretlerini banka hesap numarımıza yatırmak, makbuzun bir kopyasını bize ulaştırdıkları gün yayınlar adreslerine gönderilir. Ödemeli olarak istenmemesi rica olunur, 100,-DM'ı aşan yayınlardan yüzde 25 indirim yapılır.

Türkiye Postası

Abone Fişi

6 aylık (12 sayı) ☐

1 yıllık (24 sayı) ☐

Tarihi:

Adı-Soyadı:

Adresi:

Ülkesi:

Abone ücretini Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 360 500 00, Sparkasse Duisburg-Kaisersberg hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1 adresine postalamaz.

Abone bedeli

	F.Alm	Belçika	Danim	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsvç
6 aylık	30 DM	600 BF	120 Km	85 FF	8,40 £	35 G	95 Km
1 yıllık	60 DM	1200 BF	240 Km	170 FF	16,80 £	70 G	190 Km

İLAN

Wir machen uns stark wenn wir zusammenhalten

HEARING ZUR LAGE AUSLAENDISCHER FRAUEN IN DER BRD

25.1.86 in BREMEN/NORD

DKP BREMEN/NIEDERSACHSEN NORDWEST

DKP Bremen eyalet örgütünün FAC'deki yabancı kadınların durumu üzerine toplantısı

Türkiye Postası'nda yayınlanacak ilanlarda, sütlünün satılması 10 DM dir. Okuyucularımıza duyurulur.

Türkiye Postası

Bunların gibi olaylar yapıyor. Yaşlı bir böyle şeylerin gerçekleştiğini, ibadetini sadece camide yaptığını, öbür esnafıların aralarını iyi olmadığını, ortamı da fırsat bilerek kendilerine iftira yapıldığını söylüyor. İçlerinde yürümeyecek kadar yası bir ihtiyar amca vardı. Bu hacca gitmiş, dualatmış sakal bırakmış, bırakmış ö brakiş hâlâ sakalını muhafaza ediyormuş. Orada o ihtiyarın saçını ve sakalını sıfır numara yaptılar. Bu da ihtiyarın durumunu tahmin ettiğin gibi bunlar da bili.

Şimdi ikide bir Amerika gezisi yapıyorsun ve bu arada Türkiye'ye yeni usler almak için antlaşmalar yapıyor.

Türk milletine açık söyle daha karın doymadı mı? Yoksa us anlaşmaları değil de Türkiye'yi mi satıyorsun bizlere açık söyle.

Ali Yıldırım/München

Hemcimerin kurtuldu yazmaya ilim, yandı yazmalar dese de, göçmen vatandaş ısrar ediyor ve soyismini kurtuldu olarak yazdırıyor.

Aradan zaman geçiyor. Göçmen vatandaş Türkiye'nin içini dışını öğreniyor. Yoksulluk, sefalet içinde kendisini Federal Almanya'ya zor atıyor ve işçi olarak çalışmaya başlıyor. Bu olayı arkadaşlarına anlatırken, "Nifus memuru ne bilir adamımız be, adam benim yandığını ta o zamandan bilmiş" diyor.

12 Eylül 1980'de silah zoruyla erki ele geçirenler, her konuşmalarında, her açıklamalarında

ırmak için erke el koyduklarını açıkladılar ve açıklıyorlar.

12 Eylül'ün 5. yılında artık halkımızın çoğunluğu görür olmaya başladı ki generaller Türkiye Cumhuriyeti'nin kurtarmadılar, her geçen gün ülkemizi batırıyorlar, ulusal yakıyorlar. En değerli ulusal varlıklarımız yok ediliyor.

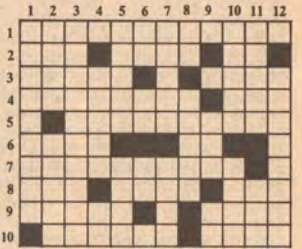
Her alanda, her könumda ulusal çıkarlarımızı savunmak için daha kararlı bir savaşa hazır olmalyız. Dönümüzde, bugünü müze, yannımıza sahip çıkmalyız.

Murat Çayır / Wiesbaden

Berlin'den Meriç

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1. Bu yıl kuruluşunun 35. yılını kutladığımız Dünya Barış Konseyi'nin başkanı. 2. Bir göz rengi - Kimyada turmusol kağıdının mavi rengini kirmızı çevirmeye özelliğide olan bileşik - Alfabe'de iki sesli harf. 3. İsteklendirmek, çabukluk belirtmek için kullanılan bir ünlem - Yaprakları sapsız, minik beyaz, eflatun çiçek açan kokuğu, yemek ve salatalarda kullanılan bir ot. 4. Soyda temel olarak anayal ve ailede çocukları ana klanına maleden ilkel toplum düzeni - Arpa ekmegi. 5. Dayanılmaz bir ruhsal istek sonucu kişinin palma ihtiyacı duyması ile kendini belli eden bir hastalık. 6. Dar bira çok güçlü ışık gönderen lamba - (Tersi) Beyaz. 7. Meksika ihtilali liderlerinin birinin yaşamını konu alan bir film adı (Film adını veren lideri Marlon Brando canlandırmıştı). 8. Döngü - (Tersi) Azınlıklar bulundukları ülke yönetimini etkilemek için oluşturdukları grup - Brezilya'nın başkenti. 9. Yer yerden bir yere iletmek - Briçte körden sonra gelen renk. 10. İspanya İç savaşında devrimcilerin Fransa'ya geçmek için kullandıkları dağ sırası - Kemiklerin iç boşluğunu dolduran yağlı madde.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Halen hapiste olan, 60 yaşını hapisahane de dolduran bir kadın barış savaşçısı 2. Vuku bulan - Küçük kamyon. 3. Ünlü bir Sovyet şairi ve tiyatro yönetmeni - Akarsuların denize akıldıkları yer, çatalbağ - İridyum simgesi. 5. Bir kadın ismi - Karadeniz'de bir ilçemiz. 6. Sezyum simgesi - Komünist Partilerinin kısa adı - Su. 7. M.Ö. Anadolu'da güçlü bir imparatorluk kuran bir ulus (o dönemden kalan güneşi sembolize eden bir metal esya Ankara'nın sembolü olarak da kullanılmaktadır - (Tersi) Eski bir Yunan yazarı, çocuklar için hikayeleriyle tanınır. 8. Bir binek hayvanı - Yerel, mahalli. 9. Parlak olmayan - Bir bağlaç. 10. Bir İngiliz prensesi - Asya'da bir göl. 11. Federal Almanya'da müzik, tiyatro ve sinema dalında ün yapmış Türkiyeli bir kadın sanatçımızın ön adı - Olağandan daha büyük. 12. (Tersi) Esgüdüm.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Celalisiyanı. 2. Um - Rey - Nar. 3. Meram - Afrika. 4. Hk - Feminizm. 5. Uçta - Ödem. 6. Ri - Tv. 7. İla - Aç - Tahir. 8. yekoH - Kara. 9. EreK - Sakatat. 10. Leningrad. **YUKARIDAN AŞAĞIYA:** 1. Cumhuriyet. 2. Emekçiler. 3. Akel. 4. Arafat - oKe. 5. İemE - vaH. 6. İy - Mö - sl. 7. Aids - Zan. 8. sefnE - Kg. 9. riM - Akar. 10. aniz - İhata. 11. nakml - İrad. 12. İra - Marat.

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 Verantwortlicher Redakteur: A. Söylemezlioglu Anschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel.: (0203) 340397 Herstellung: Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Druck: Pflaum & Co. Druck und Verlag GmbH, 4040 Neuss, Kalkstr. 7 Banka Hesabı: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 360 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Kuponları: Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. Tomsellisten: Fransa-Paris Tel: 3-2582690 İsviçre-Basel Tel: 061-2311591 Hollanda-Den Haag Tel: 070-8900336 İngiltere-Londra Tel: 01-8816514 Danimarka-Kopenhagen Tel: 01-707506 İsvç-Stokholm Tel: 08-367576 Bau Berlin Tel: 030-62246092.

İngiliz İşçi Partisi milletvekili, Avrupa Parlamentosu üyesi Richard Balfe ile röportaj / Nafiz BOSTANCI

Balfe: "Türkiye halkının dostu olmasaydım bu raporu yazmazdım"

Türkiye Postası: Sayın Balfe, hazırladığınız raporu Avrupa Parlamentosu'nda çoğunlukla onaylandı. Türk basınında bu rapor hakkında çok şeyler yazıldı. Gerçek gazeteler rapora karşı olanlara görüşlerine yer vererek, raporun içerdikleri konuları titizlikle geçiştirmeye çalıştılar. Okurlarımıza raporun ana hatlarını ve sonuçlarını kısaca belirtir misiniz?

R. Balfe: Kanımca raporun ana sonucu şudur: Türkiye'de insan haklarının durumu, ne Avrupa Parlamentosu ile işkileri yeniden canlandırmaya ne de AET yardımını yeniden başlatmaya yeterlidir. Türkiye'de bazı gelişmelerin olduğunu kabul ediyoruz, örneğin yaklaşık bir yıldır idam cezasını infaz edilmekte. Denebilir ki, insan hakları ihalleri yumuşalmıştır. Ancak bu kısmen artık koşturmayaya uğrattıkları insan kalmaması olmasından ötürüdür. Beş yıl geçtikten sonra da hep aynı kişileri kovuşturamamışız...

Nitekim biz şu sonuca vardık: İnsan haklarının şu andaki durumu işkilerin yeniden başlatılması için yeterli değildir. Kanımca bunu belirlenim Avrupa Parlamentosu olduğu önemli vurgulanmalıdır. Raporu ben yazdım ama 159 kişi raporun aydınlatıcı olarak kullanıldı. 159 kişi benim raporda söylediklerimi destekledi, sanırım 118 kişi karşı çıktı ki, bu oldukça azdır. Benim söylediklerim bir hayli tartışmaya ve münakaşadan sonra açık rapor oldu. Çünkü gerçekçe raporu aydınlatıcı olarak yalnızca iki çok küçük değişiklik önerisi geçti. Bunun dışında, sonuçları benim yazmış olduğum şekildeydi. Bu arada belirtirimi ki ben her iki değişikliği önerisini zaten kabul etmişim.

Türkiye Postası: Ne zaman yurt-

600 Türkiye Postası

İngiliz İşçi Partisi milletvekili ve Avrupa Parlamentosu üyesi Richard BALFE'nin raporunu okuduğu anı. Arka planında, raporun hazırlanmasında kullanılan belgeler ve kitaplar görülmektedir.

R. Balfe: Kanımca Türkiye hükümeti bu konuda son derece

larını yaşam koşullarına karşı kampanyalar yürüttüm. Duygusal sözler sarfetmek pek kolaydır bu da davanı pek iletmiyor. Dışişleri Bakanı'nın demecileri de Türkiye'deki insan haklarını pek iyileştirmiş değildir. Bakan bana saldırırken kendisini rahatlatmış olabilir. Ama bu açıklamalarla insan hakları ihallerine uğrayan kişilere yardımcı olduğunu hiç sanmıyorum.

Türkiye Postası: Türkiye'nin geleceği ve demokrasi konusu ülke içinde ve dışında geniş biçimde tartışılmaktadır. Türkiye'deki faşist diktatörlük ve Reagan, Thatcher gibi onun dış destekçileri, Türkiye'nin içinde bulunduğu jeopolitik ve sosyo-ekonomik koşullar nedeniyle, Türkiye'nin örneğin Batı Avrupa ülkeleriyle aynı demokratik özgürlüklere sahip olmasının ilksa olacağı iddia ediyorlar. Bu görüşler hakkında yorumda bulunmak ister misiniz?

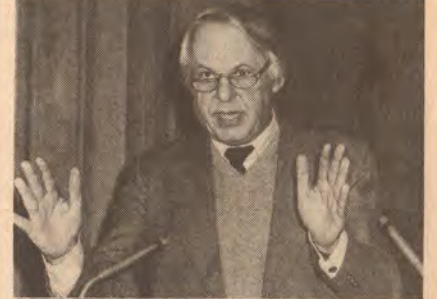
R. Balfe: En başta benim düşünceme göre Türkiye kuşkusuz kendisini bir Avrupa ülkesi olarak görüyor ve nitekim teknik açıdan AET üyesi olma adayıdır. Demek ki o Avrupa ülkesi olduğunu söyleyen bir ülke değildir. Atatürk zamanından beri bilinci bir biçimde kendini modernleşmeye ve Batı ve Orta Avrupa uluslararası toplumunun bir parçası olma çabasında bir ülkedir. Türkiye'de tam demokrasinin kurulmasının güçlüklerini kabul ediyoruz. Darbe öncesinde olanlar uygar bir ülkede kabul edilebilir değildir. Ve hem sayın Ecevit, hem de sayın Demirel Türkiye'de 1970'lerde siyasi düzenin çöküşünün sorumluluğunu bir bölümünü taşıma zorunda oldukları. Fakat yine de bunun doğru yanı sıra demokrasinin afora alınması değildir. Açıkça belli sorunlar olduğu için demokrasi olmasının gerektiği fikri geçerli bir alternatif olarak görülmektedir.

larsa, buna ben katılmıyorum ve Avrupa Parlamentosu üyelerinin çoğunluğu katılmıyor.

Türkiye Postası: Son olarak, okuyucularımıza ve Türkiye'de demokrasi için savaşım veren tüm kişilere gazetemiz aracılığıyla bir mesaj iletmek ister misiniz?

R. Balfe: Kanımca demokrasi mücadelesi sürdürülmeli. Türkiye'deki muhalefet güçleri arasında daha fazla birlik görmek dileğindedim. Gazetenizin okuyucularına birinci mesajım Türkiye'de demokrasinin kurulması uğrunda birleşmek ve ayrışıklanmaktır. İkinci mesajım: Türkiye'deki demokrasi mücadelesi yavaşlamıyor, baskılara karşı kavgayı sürdürmeleri ve İngiltere gibi bir ülke uzak da olsa, burularda Türkiye'nin ve de kesinlikle Türkiye halklarının dostları olarak gören kişilerin bulunduğu. Ben kendimi Türkiye halkının dostu olarak görmeseydim bu raporu yazmazdım. O zaman "endişe duyduğum bir şey için niye zamanımı harcarayım" diye düşünürdüm. Türkiye'nin geleceğine ilgi duyuyorum. O çok önemli bir ülke. Aslında İngiltere'den daha uzun müteşem bir tarihe sahip bir ülke. Üstelik Akdeniz'den de önce önemli bir yerde bulunan bir ülke. Barış ve demokrasi için önemli sahibi olabileceği büyüklükte bir ülkedir. İnsanların ki Türkiye halkı bunlardan yanadır. Dileğimiz muhtemelen rejimin kurtulabilmesi ya da bir yotunu bulup onu demokratikleştirebilmesidir. Türkiye'nin yeniden dünya sahnesinde yerini alması dört gözle bekliyoruz.

Türki vakatleri Yunanistan ya da İspanya halkları diktatörlük altında yaşamak nasıl mutsuz idiyseler, bugün de Türkiye halkının diktatörlük altında yaşaması bizi mutsuz ediyor. Bençe Türkiye'de demokrasinin yeniden kurulma-

Hans Göran Franck Türkiye'den döndü

Osman İKİZ

İsvç Sosyal Demokrat İşçi Partisi milletvekili ve Türkiye'de insan hakları ve demokrasi için İsvç Dayanışma Komitesi üyesi Hans Göran Franck 27 ekim ile 2 kasım tarihleri arasında Türkiye'ye bir inceleme gezisi yaptı. Dönüşte gözlem ve incelemeleri ilgili bir rapor hazırlayan Hans Göran Franck Türkiye'de gerçek bir demokrasiden ve insan haklarının varlığından söz edilebilmesi için daha geniş çapta reformlar ve değişiklikler yapılması gerektiğini açıkladı. Franck ayrıca Türkiye'de gitmekte olan muhalefetin ve uluslararası baskının sonucu demokrasinin yolunda gelişme olanaklarının arttığını belirtti. Gezi-sinde hükümet temsilcileri muhalefet kesiminin sözlerini, avukatları, öğretmenleri, yazarları ve davaları sürmekte olan sanıklarla görüşlerini açıklayan Hans Göran Franck edindiği izlenimleri ve incelemeler sonucunda demokratik gelişme için aşağıdaki koşullar yerine getirilmesinin zorunluluğunu vurguladı:

- Sıkıyönetim ve olağanüstü durum kaldırılmalıdır.
- DİSK, Barış Derneği ve 59 sanıklı Aydınlık Dilekçesi davaları iptal edilmeli,
- Siyasal tutuklular ve mahkumlar için af çıkarılmalı,

masi ile ilgili kısa sürede bir sonuca varılması son derece önemlidir.

12 Eylül 1980 ile Kasım 1984 arasında 918 işkence olayı saptanmıştır. Son bir yıl içinde elde bilgi yoktur. Ancak işkence yaygın biçimde uygulanmaktadır. İşkence olaylarının sadece küçük bir bölümü ortaya çıkarılabilir. İşkenceye karşı alınan tedbirler tamamen yetersizdir. İşkence ve aşağılayıcı davranışların en çok yer aldığı polis soruşturamalarında avukatların müvekkillerini temsil etmelerine izin verilmeyor. Sorgulamada avukatların bulunması bir avukatın müvekkili ile yalnız başına görüşmesi yasak. İşkence olaylarının bildirilmesi konusunda çok yaygın bir korku mevcut.

- DİSK, Barış Derneği ve Aydınlık Davası gerek demokratik ve hukuksal normlarla gerekse de en temel hak ve özgürlüklerle bağdaşmamaktadır. Bu davalar baskı altında sona erdirilmeli. Cumhurbaşkanı ve rejimin üst düzeydeki temsilcileri hukukal prensiplere aykırı bir biçimde duruşmalar sonuçlanmadan, mahkemeler konusunda görüş belirtmek ve sanıkların suçluluklarını söylemektedi.

- Yargılandıkları ve ceza-

Türkiye Postası: Ne zaman yurt dışı çıktı bu kez de demokratik halk ve özgürlükler baskı altına alınmış olmasına karşı sesler yükseldi, cuncta basın ve এমনজনবল, "Türkiye'nin ezeli

Madalyonun öbür yüzü

Dilruba YENEN

Bebelli de yayınlanan "Dünya" isminde bir gazete var. Bu gazetenin özelliği, alışılagelmis Bebelli gazetesinden farklı olarak, tümüyle, ülkemizde ve başlıta olarak dünyadaki ekonomik gelişmeleri ele almıştır. Bu nedenle de gazete için "iş çevrelerinin gazetesi" deniyor.

Ne varki bu gazete "iş çevrelerinin" farklı tutum ve özellikleri de yansıtır. Dahası bu gazete zaman zaman ekonomik içerikli magazin haberleri de verir. Gazetede eski Koç grubunun adamlarından, Sabancı grubuna transfer, eski TUSİAD yöneticisi Güngör Uras "Tevfik Güngör" takma ismiyle günlük fikri yazıyor da yayyor. 24 ekim tarihli yazısında **Bijan** bir arabanın firmasının adı öyle uluslararası bir şirket değil Amerika'da sadece bir tek satış mağazası var. Kurucusu bir İranlı. On yıl önce kurmuş şirketini. 10 yılda tam yüz milyon dolar kazandı adam. Simdi yeni bir mağaza açıyor, New York'ta. Gerekeceği de müşterilerini Amerika'nın ta öbür ucundan 72 saatlık bir yolculuktan kurtarmak. **Gelin** satış malları. Örneğin 100 santitrelk bir traş losyonunu kristal şişelere doldurarak 1500 dolardan satıyor. Özel yapıldığı 38'lik bir tuza tabancaya 10 bin dolar, bir erkek smokinini 2500 dolar, erkekler için bir kürk paltoyu, 120 bin dolara satıyor. Anlaşıldığı gibi, salt erkek müşterilerine hizmet vermeyi ilke edinmiş, losyon için kristal şişe kullanırken, örneğin gömlek ambalajı için kullandığı kağıt 12 dolar değerinde.

İlanlarında şöyle sesleniyor: "Bijan dünyada hayattan zevk alınması bilen 15 bin zengin adama hizmet verir". Bir gazete için de şöyle söylüyor Bijan, "çok az insan hayattan zevk almak için para harcamayı bilir, benim müşterilerim de işte bunlardır. Ben dünyada en güçlü insanlara mal satmam. Bunlar gahiyetleri itibarıyla istemesini bilen erzu, zengin insanlar. Ben onların doktoru olurum. En yakın arkadaş olurum. Karlılarını neden hoşlandığını, kız arkadaşlarını olup olmadığını, var ise zevkini öğrenirim." Müşterilerinin izniyle isimlerini de açıklıyor. Bunlardan bazıları şöyle: Ronald Reagan, Prens Charles, Riyad Sultan Bin Abdullah, Kral Karlos, Adnan Kaşıkçı, Kral Haşan, Kral Hüseyin ve Ekaleana Başbakan Turgut Özal Tevfik Güngör'un anlattıkları bunlar.

Milyetçilik mukaddesiati sayın Başbakanımızın "hayattan zevk alınması bilen dünyanın sayılı adamlarından biri olma kimliği tarafından garipsemyebilir. Hatta normal de karşılanabilir.

Öyle ya adamın parası var, diğdineğin harcar. Ne var ki Türkiye gibi açık sınırlarda yaşayanları milyonlar bulduğu bir ülkede, imanın açıklanmasında bir sakınca görmemesi daha özel olarak izin vermesi tam anlamıyla köpekmiş köy bulup, ötekazık gezme" benzyor. Cesur mu, bilmiyoruz ama tutusuz olduğu çok açık.

Bakalım göreceğiz, nereye kadar...
İşte işsizlik açık, asgari ücret derken madalyonun öbür yüzünde bunlar var.

R. Balfre Kanada'da hükümetin bu konuda son derece akılsızca davrandı. Raporu yazma görevi bana verilince, Brüksel Bü-yökelçisine mektup yazdık, bu-ruşme istedik. Hükümetin bize yardımcı olmasını ve kendi ko-

Örneğin Uluslararası Af Örgü-tü gibi yıllarına saygı duyduğ-umun içindeki ayrıntılı bilgileri eleştiren bir yazı yollamış değil-dir.

Ankara AET temsilcisine ge-lince, denebilir ki, temsilcilik her-hangi bir ülkenin herhangi bir başka ülkedeki elçiliği gibidir. Onların görevi bana istediğim har-yardı sağlamaktır. Onlar hiç de ca-sus değildirl. İngiltere'deki Türki-ye Büyükelçiliğinin casusluğa suç-lamak neyse, Türkiye'deki AET temsilcisini casusluğa suçlamak odur.

Kanımkı Türkiye hükümetinin tepkisi burnu havalarında bir tavır-dı. Eğer ben hükümetin yerinde olsaydım, herkese tam işbirliği sunardım. Çünkü o zaman raporu beğenmesini bile şöyle diyebilirdim: "Bakan Bay Ralf Balfre Türki-ye geldi, yapabileceğimiz her türlü yardımda bulundu ve sonunda bunu yaptı" Oysa onlar hiçbir yar-dımda bulunmadılar. Van'ı ziyar-et etmek istedik. Reddedildim. Diyarbakır'ı ziyaret etmek iste-dim, reddedildim. Gördün o ki, onlar kendileri Türkiye'nin kıra-rına olmayan bir biçimde davrandı-lar. Çünkü raporu dikkate o-muş olsalardı, onun hiç de kendi-ni Türkiye halkına düşman gören birki tarafından yazılmadığını farkına varırlardı. Gerçekle parla-mento'daki konuşmamda ve ra-porda söyledim gibi, ben Türki-ye'di dost bir ülke olarak görü-yorum, onun demokraside dü-smesini dört gözle bekliyorum. Bi-zim Türkiye halkıyla hiçbir alıp-remedigimiz yoktur. Bizim alıp-remedigimiz hükümet ve onun tutumlarıdır. Bunun düşman-ka bir görüş olduğuna düşün-iyorlarsa üzgünüm. Ben kesinlikle hiçbir biçimde kendimi Türkiye'nin düşmanı olarak görmüyö-rum. Ben diğer birçok ülkeleri iş-tediğim gibi, orada da insan hak-larının daha iyi bir durumda getiril-dğini görmek istiyorum.

İngiltere'de de Kuzey İrlanda'daki koşullar, İrlandalı mahkum-

mus ediyor. Ben Türkiye'de de demokrasiyi yeniden kurma-sına yardımcı olmak bizim ahlaki görevimizdir.

Türkiye'de demokrasinin ku-rulmasını isterken, demokratik bir ortamda benim hoşlanmadı-ğım bir partinin de işbaşına gele-bileceğini elbette hesaba kati-yorum. Ben sosyalistim. Fakat Tür-kiye'de demokratik bir rejim ku-rulursa DYP'de, hatta belki ANAP gibi bir parti de iktidara gelebilir.

Ben ve arkadaşlarımız Türkiye'de şu veya bu partinin iktidara ge-lmesi için değil, iktidara kimin ge-receğini Türkiye halkının karar-verebilmesi için mücadele ediyö-rüz. Eğer bu sağlanıyorsa Türkiye halkının tercihi sosyalizm yön-ünde yapmasını dilerim.

Fakat herşeyden önce Türkiye halkına kendi seçimlerini yapma, ülkelerinin bir avuç insanın iste-diği biçimde değil, fakat kuruldu-ğunda bu parti de elbette özgür ve demokratik bir seçime katla-bilmelidir.

Sonuç olarak diyorum ki, eğer Bay Reagan gibi kişiler demokra-siyi vazgeçilebilir olarak görüyö-r, daha başarılı olacaktır.

- Siyasi tutuklular ve mahkum-lar için af çıkarılmamalı,
- İşkence ve kötü muameleyle karşı daha etkin önlemler alınma-lı,
- Basına uygulanan sansür, eği-tim ve çalışma yasasına ve sendi-kalara uygulanan kısıtlamalara ilgili yasalar iptal edilmeli,
- Anayasa ve seçim yasaları de-mokratikleştirilmeli,
- Özgür seçim yapılmalı, Ece-vit, Demirel ve diğer eski politika-cılar hakkında kısıtlamalar kaldı-rılmalı. Marksist Partiler de diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi serbestçe faaliyet gösterilebilir.

- Öğretmenlerin işini atılma-ları ve öğrencilerin okullardan ka-çınmaları Türkiye tarihinde eşi görülmemiş boyutlara erişmiştir. - 70.000 kişiye kamu hizmetin-de iş yasağı konmuştur. 20.000 öğrenci politik nedenlerden dola-yı eğitim kurumlarından uzakla-ş-trılmıştır.

- Değişik iş çeşitlerinde topla-mı 70.000 mahkum bulundu-ğu sandılmaktadır.

Olof Palme G. Türkoğlu'na başsağlığı diledi

İsvç Başbakanı Olof Pal-me, İsvç'te politik göçmen olarak yasakten geçirildi bir kalp krizi sonucu ölen sendi-kacı Enver Türkoğlu'nun kan-dası Güner Türkoğlu'na bir baş-sağlığı mesajı gönderdi. Olof Palme'nin mesajı şöyle:

"Sevgili Güner Türkoğlu, Eşiniz Enver Türkoğlu'nun ölümünden dolayı acınızı paylaşıyor ve derin üzüntümlü kabulünüzü rica ederim. Eşiniz cinazasının Türkiye'ye gönderilmesiyle ilgili olarak oluşan problemleri, anlaşılmış telgrafların derin bir üzüntü ile öğrendim. 13 günlük uzun yurtdışı gezisinde olduğum için bu sorulan kişisel ola-rak inceleyemedim. Yoku-luşunda çalışma arkadaşlarını, size yardımcı olabilmeleri için telgraflı Dışişleri Bakanlığı'na iletmiştim. Şimdi eşinizin cinazasının bir hafta beklemeye Türkiye'ye gönderilebi-lğini öğrenmiş bulunuyorum. Bir kez daha en derin üzüntü-lerimi kabulünüzü rica ede-rim. Dostça selamlar."

Türkiye talim alanı mı?

Milli Savunma Bakanı Zeki Ya-vuztürk Federal Alman jet pilota-larının atış ve uçuş eğitimlerini, önümüzdeki yıllardan itibaren Türkiye'de yapılmasını kabul etti.

"İlkindir" gibi Alman jet filosu-nun 500'e yakın jet uçağı bul-u-nuyor. Bu uçaklar yılda 100 bin civarında uçuş yapıyorlar. Ancak

son yıllarda demokratik kamuoyu ve Yeşiller'in öncülüğünde, Fede-ral Almanya'da alaktan uçan jet-lerin tarihi binalara zarar vermesi ve özellikle de gürtülden halkın rahatsız olması nedeniyle protesto eylemleri başlatılmıştı. Savunma Bakanığı'na karşı açılan tazminat davaları ve yñalsal gösteriler so-nunda Federal Alman Savunma

Bakanlığı eğitim alanının Türkiye'ye kaydırılmasını planlıyordu.

İkili görüşme sonucu Alman jet filosu Konya'daki "Taktik av silah-ları eğitim merkezi"ni eğitim alanı olarak kullanacak. Karşılığında da halk düşmanı rejim her bir eği-tim devresi için yaklaşık 100 do-larlık bir kazanç elde edecek.

Barış köprüsü

FİDEF'e bağlı Münih İşçi Derneği (MİDER) 19 ekim cumartesi günü, dernek lokalinde üyelerile **Aşure Günü** düzenledi. Sazlı-sözlü yapılan toplantıda aşurenin geleneksel anlamı, günümüzde dek sürmesinin nedenleri anlatıldı.

Türkiye Postası: Özellikle Alevi yurttaşlarımızın örgütlü olduğu Münih Yurtseverler Birliği Başkanı Ali Aybek'le aşure geleneği hakkında bir görüşme yaptık:

Türkiye Postası: Yüzylerce yıllık bir gelenek günümüzde dek ölmekten sürüyor. Nedir bu aşure?

Ali Aybek: Aşure, Anadolu halkının yaşadığı bir gelenektir. Anadolu kültürü içinde yer alan bir halk değeridir. Aşure toplum içinde, aileler arasında bir "barış köprüsü" niteliği taşıyor. Aşure yapıp kapı kapı dağıtırken, barış dostluğu da beraber götürür insanlar.

Aşurenin baskıya ve sömürüye karşı bir çıkış olduğu söylenir. Aşure yapmanın insanlar arasında dostluk, iyilik, dayanışma, üretime niteliği var. En önemli özelliği de dağıtımındaki eşitlik.

Türkiye Postası: Aşure geleneği nasıl başlamıştır?

ALI AYBEK

Ali Aybek: Aşure anlam olarak bir matemin, bir yasın bitimidir. Matem de bilindiği gibi **Kerbela Olayı'**dır. Bu matemin ayında diğer bir deyişle Muharrem ayında insanlar 12-15 gün matem orucu tutarlar. Bitiminde de aşureler pişir, çevrede dağıtılır.

Türkiye Postası: Aşurenin içinde çok değişik modeller var, bu nereden kaynaklanıyor?

Ali Aybek: Bu konuda iki söylenir var. Rivayet edilir ki Nuh'un

bir maddenin aşure çorbasına katılmasıdır. Muharrem ayı bir matemin olduğu için, ondan gelen nedenlerle insanlar arasında dostluk dayanışma duyguları ağır basar. Muharrem bitimi aşure başlaması insanların birbirine daha fazla yaklaşıyor. Yani aşurenin birliği, insanları bir geleneğe var-

Türkiye Postası: Peki, bugün ülkemizde Özal'ın sokaklardaki etkileri böyle küçültüldüğü koşullarda, acaba aşure geleneği nasıl sürüyor?

Ali Aybek: Tabii, son uygulanan ekonomik politika sonucunda, artık birçok aile aşure pişirecek, dağ çıkacak güfte değil. "Kemerleri sıkma" politikası, aşureyi de "sık"mıştır.

Ne ki, bu kez Anadolu halkı, tek tek aile olarak değil de, üç dört aile birleşiyor, aşure pişiriyor.

Türkiye Postası: Yurt dışındaki bu gelenek sürüyor mu?

Ali Aybek: İnsanlar göçer ovalara konar, dağlara, şehirlere konar. Yurt dışına çıkmakla aşure geleneğini niçin unuttuk. Üstelik yasatmak görevimiz. Aşure kültürümüzün içinde yer alıyor. Hatta bunu Almanlara da tanıtmak zorundayız. Yığınlan birleştiriyor, kaynaştırıyor. Türk, Alman, Yunan demiyor. Ne güzel bir şey, beraber pişirmek, aynı kazardan yemek...

Aşure geleneğinin MİDER'de sürdürülmesinde katkılarda bulunan MİDER Başkanı **Nur Erkök** de sorumuz şöyle yanıtladı:

"Biz MİDER olarak böyle güzel geleneklerimizin kalmı tutulması, yaşatılmasından yanayız. Bu değerleri çalışmamızın içine almaya dikkat ediyoruz. Bilindiği gibi iki yıl önce de bir aşure gecesini yapmışık. Böyle bir çalışmaya diğer kardeş örgütlerle de paylaşmak, beraber yapışmak isteriz.

Ne ki burada şöyle bir eksikliği de vurgulamak istiyoruz. Yurt dışındaki sok, ilerici, demokrat kesimdeki örgütler geleneklerimizi, yığınlan üyelerimizi daha kavrayamamış durumdadır.

Foto: Manfred Schütz

Thälmann'ın katili 41 yıl sonra mahkeme önünde

5 Kasım günü, naziler tarafından öldürülmesinden tam 41 yıl sonra, KPD Başkanı ve uluslararası iş hareketinin büyük önderi Ernst Thälmann'ın katillerinden Wolfgang Otto'nun davası başladı. Otto'ya karşı davamanın açılması 23 yıl önce istenmiş, fakat Köln Başsavcılığı iki kez dava dosyasını "delil yetersizliği" nedeniyle kapattı. Faşizmin 40. yıldönümünde yine şenşal gösterilerden, kamuoyunun baskısının artmasından sonra savcılık mahkemeyi Krefeld şehrinde başlatmak zorunda kaldı. Şu anda 74 yaşında olan katil Otto, savaş sonrası uzun yıllar tarih öğretmenliği yaptı. Thälmann hakkında tutuklama emrini veren savcı Dr. Mittelbach ise Köln Eyalet Mahkemesinde görevliydi. Basının geyni vermediği mahkeme öncesi Alman Komünist Partisi (DKP) Krefeld'de bir yürüyüş düzenledi. Başkan Herbert Mies'in de bir konuşma yaptığı mitingde eski ve yeni nazilerin polis ve yargı organlarının çeşitli kademelerinde halen görevde olması ağır bir dilde kinandı.

1933 yılında Ernst Thälmann'ın tutuklanmasını emrini veren Dr.

Thälmann'ın katili Otto

Mittelbach'ın Köln Eyalet Mahkemesinde görevi olduğunun ortaya çıkmasından sonra kendisiyle görüşen DVZ/tat gazetesi redaktörüne verdiği demeçte bütün kararların doğru olduğunu ve elinde ol-
saydı bugün de tüm komünistleri tutuklatılacağına belirtirken, katil Otto'unda Thälmann'ın kurşuna dizilmesini kanunları uymayın olduğunu söylemesi kamuoyunda geniş tepkilerile uya.

Eski SS komutanı ve öğretmen Wolfgang Otto tüm delillerin ve sahit ifadelerinin tersine "süçsüz"

olduğunu iddia etmesine karşın, savcılık hazırladığı iddianamesinde dava gerekçesini şöyle dile getirmek zorunda kaldı: "Zamanda KPD başkanı ve milletvekili Ernst Thälmann'ın kastli ve hukuk dışı, hunharca ve adi motiflerle öldürülmesi kastli yardımca olmak". İddianamede ayrıca Thälmann'ın Berlin'de tecrit hücresinde uzun yıllar ağır koşullar altında tutulduktan sonra, Hitler'in 14 Ağustos 1944 günü kurşuna dizilme emrini vermesi üzerine 17 ağustos 18 ağustosla başlayan gece Buchenwald toplama kampına getirildiği, burada kendisini bir idam komandosu-
nunun beklediği ve kurşuna dizildiğini sonra cesedinin yakıldığı belirtiliyor. Katil Otto işte bu idam komandosu-
nunda bulunuyordu.

Gerek DKP yönetimi ve gerekse Thälmann'ın kız kardeşi Irma Gabel-Thälmann katilin cezalandırılmasını neozonazilerin daha da azmasını önlenmesi, politik cinayetlerin "sıradan" bir olay haline dönüştürülmesi için gerekli olduğunu vurguladılar, ancak davamanın açılmasının bile antifaşistlerin bir zaferi olduğunu dile getirdiler.

Thälmann ve göçmen işçiler

Erhan ÖZÇELİK

Thälmann'ın naziler tarafından öldürülmesinden tam 41 yıl ve katillerinden Wolfgang Otto'ya karşı dava başvurusu yapılmışından 23 yıl sonra Krefeld'de dava başladı. Sıradan bir mahkeme değil bu. Toplumun tüm kesimleri gibi göçmen işçileri de çok yakından ilgilendiriyor. 41 yıl önce işlenmiş bir siyasi cinayetin bir yabancı işçilerin ne işleri olur ekinde düşünülebilir, yüzlerce bakıldığında. Ancak durum öyle değil. Bunca sene katillerden hesap sormayanların, suçlulara ceza verilmemesinden çekinmelerin korkularının bir nedeni var elbette. Önce şu soruya yanıt vermek lazım var: Thälmann kimdir? Ernst Thälmann, 1925 yılında öldürüldüğü 1944 yılına kadar Almanya Komünist Partisi KPD'nin başkanıydı. 1925-1932 yılları arasında milletvekili olarak halk tarafından parlamentoya seçildi. Sadece Almanya değil, uluslararası işçi hareketinin önde gelen bir lideri olan Thälmann KPD'nin işçilerin güvenliğini kazanmasında önemli bir rol oynadı. "Hitler'i seçen savaşı seçer" sloganıyla daha başından faşizmin ne olduğu konusunda uyardı, daha sonra da "Aşker cepheye gitme" çağrısını yaptı. Tutuklanıncaya kadar nazilere karşı sürdürülen antifaşist mücadeleyi yönetti.

Ne var ki, sosyal demokratlar ve komünistlerin faşizme karşı birleşik cephesi oluşamıyınca Hitler iktidara geldi. Faşist başbuğ'un ilk önlemlerinden biri, kendine karşı süren direnişin kırılması için, Thälmann'ın tutuklanması oldu. İşçi sınıfının "Teddy"si zindana tiki, herkesten tecrit edildi, kenceden geçirildi, ama teslim alınmadı. Tüm dünyada "Thälmann'a özgürlük" kampanyaları açıldı. Bu uluslararası dayanışma öylesi güçlüydü ki, bugüne kadar olanlarındasadece "Mandela'ya özgürlük" kampanyasıyla karşılaştırılabilir. Fakat, düman da biliyoruz Thälmann'ın serbest bırakılmasını antifaşist mücadele açısından ne anlama geleceğini.

Nazi orduların Stalingrad muharebesinden sonra sürekli gerilemeye başlaması, Almanya'nın savaşı kaybetmesi belli olmuştu bile. Rejimin zayıfladığı, sonunun yaklaştığı bir dönemde yaşayan bir Thälmann büyük bir tehlikeydi faşistler için. İşte bundan ötürü, Hitler bizzat Hitler'e öldürülmesi emrini verdi. Dört gün sonra da Thälmann kurşuna dizildi. Otto ve diğer katiller naziydi. Günümüzde yabancı dümanların körükleyene, Duisburg'da öldüğü gibi yabancıların evlerini ateşe verip yadı kişilerin yanarak ölmesine sebep olanlar da neozazi dıster askisi olansa, isterse yeniye, faşist katillerden, insanlık düşmanlarından hesap sorulmadıkça, demokratlar, yabancıları karşı saydıkları önü almazlar. Politik cinayetlerinden ötürü sorumlu tutulmaları nazilerin daha çığınca eylemlere başvurmalarına açtır.

Federal Alman devleti Duisburg'da, Hamburg'da, Münih'deki Oktoberfest katliamında ve sayısız birçok saldırdı her saldında hiçbir neozaziye hakettiği ceza verilmemiş. Thälmann'ın katiline öğretmenlik yaptırılan, şimdi de yabancı emekçilerin, demokratların canına kastlerinden serbest dolatıyor. Eger Krefeld davası açılıp bilmesinde bunda FAC'deki hukuk anlayışının değişmesi değil, sadece 40 yıl eylemleri, barış hareketi ve DGB'nin eylem haftası belirleyici olmuştur. Bu dava da sonuç alınabilmesi ve diğer faşist suçlulardan da hesap sorulabilmesi tek bir koşula bağlıdır. O da kitle eylemlerinin güçlendirilmesi. İşte bu toplumdaki demokrasi hareketlerini var gücümüzle desteklememiz için bir neden daha.

FAC Barış Hareketi'nin

"elan" redaktörü Dünya Antikomünistler Birliği'nin toplantısına katıldı

var. Kuvayı Milliye'yi kullanan gemisi karaya vurulmuş, o nedenle 12 kişi yüyecek varmış, o nedenle o maddeler aşuredi kullanılır. İkincisi, Kerbela da 12 imamın katli ile ilgilidir. Her imam için

Doktorlar nükleer savaş tehlikesine karşı uyarıyor

Nükleer Savaş Karşı Uluslararası Hekimler Birliği IPPNW'nin, Federal Almanya sekiyonu 5. Kongresi 31.10.-3.11.85 tarihleri arasında Mainz kentinde toplandı. Bu yılın Nobel Barış Ödülü'nü IPPNW'ın kazanmış olması bu toplantıya ayrı bir nitelik ve boyut getirdi. Konuşmacılar, sorunları genelleştirilerek evrensel boyutlarda ve özümlüdeki günlerde biraraya gelinceye Cenevre görüşmelerine ışığı ve umudu oluşturmeye elçildir.

Toplantıda ayrıca Güney Afrika'daki ırkçı hareketler, Latin Amerika halklarına uygulanan askeri girişimler, Türkiye'deki anti-demokratik uygulamalar ve de özellikle Barış Davası sanıklarının tahsil konularını söz konusu edildi.

Türkiye Postası, bu konulardaki ayrıntılı haberlerini ve kongrenin düzenleyicilerinden ve uluslararası barış hareketi öncülerinden Dr. Med. Tili Bastian ve Prof. Dr. Horst Eberhard Richter ile yapılan söyleşiler gelecek sayısında okunlarına ltecektir.

Teröristler arasında yedi gün

Sosyalist Gençlik dergisi "elan" in redaktörü Adrian Geiges "Dünya Antikomünistler Birliği"nin ve onun yayın organı "Soldier of Fortune"nin (Şahsi olarak) yıllık konferansına muhafazakar bir gazeteci kılığında katıldı.

19-22 Eylül 1985 tarihleri arasında ABD'nin Las Vegas kentinde yapılan Dünya Antikomünistler Birliği'nin konferansına paralel olarak ayrıca askerler eğitilmiş ve manevralar düzenlendi, çeşitli silahlar tanıtıldı. Adrian Geiges izlenimlerini "elan" dergisinde şöyle anlatıyor.

"Komünistlerin ölüm" diye bagırdırdı konuşmacı, Amerika'nın Las Vegas şehrinde Sahara-Hotel' in önünde. Arkadan "ölüm" diye yineliyordu savaş bilimleri içindeki 800 profesyonel katılı. Sinişiri siniri çevreme, gazeteciler Soldier of Fortune'nin yıllık buluşması ve Dünya Antikomünistler Birliği'nin konferansı için burada toplanmış olan paralı askerlerin suratlarına bakıyorlardı.

Sakalı, şalvarlı, sırta koda komando ceketi ve başında takkisi olan bir adam mikrofona geliyor, şöyle konuşuyor: "Bugün öleden sonra gerçekleri harika bir manevra seyrettin. Unutman orada gördüğün bu gürl silahları Afganistan'da kullanmak üzere his de sahip olursun" Bu adam Amerika'da gerici "Afganlar Birliği"nin birinci sekreteri Habibullah Mayar idi. Mayar devam ediyor: "Biz tüm batı dünyasını yakından itellendiren bir savaş veriyoruz". Sükranla CIA'nın eski içkence uzmanı, katiller gazetesi "Soldier of Fortune"nin yayıncısı Robert Brown'un elini sıkıyor. Brown, yıllardır süren beraber çalışmaları hatırlatıyor. "İlk profesyonel eğitimcimizi Eylül 1980'de oradaki savcasları etmek için Afganistan'a gönderdik" diyor.

Bunlar Afganistan'daki demokratik rejime karşı savcası gerici örgütler savcası olarak isimlendiriliyor.

Las Vegas'taki katiller sadece Afganistan'taki antikomünist savcasları bilgilendirip eylemlere katılmıyorlardı. Örneğin Nikaragua'daki karşı devrimci grup

FDN'nin resmi temsilcisi olan Mario Calero şöyle bir açıklama yapıyordu. "Şanssız ki yeterli kadar Amerikan eğitimci girmiş adamımız var" Mario Calero'nun adamlarımız dediği karşı devrimcilerin eğitildiği kitap içkencenin her türünü en ince ayrıntılarına kadar anlatıyor. Örneğin asgılamadan, elektrik vermeye ve cinsel organları çivile birçoğu yerlerinden dererek veya cinsel organları yakarak kısırlastırma yapılar. Bu kitaplar kıralk katillerin Las Vegas'taki eğitimlerinin sadece bir parçasını oluştuyordu.

Sahara-Hotel'in salonu tamamiş silah sergilerine ayrılmıştı. Bunların arasında Federal Alman silah firması Heckler ve Koch'ta temsil ediliyor. Sergiledikleri ise Federal Alman Ordusunun da kullandığı G-3 tipi tüfeklerdi.

Afganlı Habibullah Mayar sergiden sergiye dolayıyor ve çeşitli silahları kontrol ediyor ve bu arada Federal Alman silah firması "Heckler ve Koch'un Amerika'daki satış temsilcisi ile kartvizit değiş tokuşu yapıyor da unutmuy-

yordu.

Dallas'taki lüks Registry-Hotel, dünyanın en büyük haydut çetelerinin toplandığı yer. Nikaragua karşı devrimci çetesi için şefi Adolfo Calero, Afgan karşı devrimci kardeşleriyle dostça kucaklaşıyor, hemen onun yanında Holden Roberto, ırkçı Güney Afrika rejimi tarafından desteklenen FNLA karşı devrimci çetesi için ileri gelenlerinden Sihan Stv, Kamboya'da her üç Kamboyalıdan birini öldürdün Pot rejiminin Birleşmiş Milletler'deki temsilcisi. Bu katillerin burada biraraya gelmesinin sebebi, Dünya Antikomünistler Birliği'nin yıllık konferansının toplanması.

Konferans katılanları arasında bir de Federal Alman vatandaşları var. Wolfgang Schall, CDU'lü politikacı ve Federal Alman Ordusunun eski genelkurmay başkanı.

Wolfgang Schall beni muhafazakar gazeteci olduğum için güvenererek ve biraz da burada bulunduğu sevdiğim selamıyla ve kendi hakkında şunları anlatıyor: "1971'e kadar Bonn'da Savunma

Bakanlığında, ordu'da görevli olarak vazife yaptım. Daha sonra CDU'nun Baden-Württemberg eyaleti genel sekreterliğini üstlenmek üzere kendimi geçici olarak emekliye ayırtım." Wolfgang Schall bir yıl öncece kadar CDU'nun Avrupa Parlamentosundaki üyelerinden biriydi ve şimdi Dünya Antikomünistler Birliği Federal Almanya pübesi temsilcisi olarak, "Federal Almanya'da Antikomünistler Birliği adına yeterli kadar güçlü çıkışları yapamıyoruz, çünkü oldukça fazla komünist var" diye bir açıklamada bulunuyordu Wolfgang Schall.

Selanikte "Barış ve Demokrasi" konulu uluslararası bir konferans toplandı

Dünya basını'nın gözü Türkiye'de

Kuzey Yunanistan'ın Selanik kentinde, Makedonya ve Trakya Gazeteciler Birliği tarafından "Basın ve Demokrasi" konulu uluslararası bir sempozyum (tarışmalı toplantı) düzenlendi. 141 gazetecinin katıldığı forumda Türkiye'yi temsil etmek üzere Aydın Engin ve Metin Toker çağıldılar.

29 ekim - 1. Kasım günleri arasında yapılan Basın ve Demokrasi Sempozyumu'nun açılışını Yunanistan Cumhurbaşkanı Sartzetakis yaptı. Sartzetakis konuşmasında "Basın özgürlüğünün olmadığı yerde demokrasi de olamaz" dedi ve basın özgürlüğünün söz edilemeyeceğini vurguladı. Açılışın sonra demokrasi ve basın ilişkileri izleyen çeşitli bildiriler sunuldu.

Ancak bu uluslararası forumun en ilgi çekici konuşmaları Türkiye'yi temsil etmek üzere çağrılan iki gazetecinin, Metin Toker ile Aydın Engin'in sunukları bildirilerdi. Toker'in 1983 seçimleri öden sonra Türkiye'de demokrasinin ve dolayısıyla basının özgürlüğünün büyük ölçüde kurulmuş olduğunu

kanıtlaymaya yönelik konuşmasının hemen ardından söz alan Aydın Engin, Yunan Komünist Partisi Merkez Komitesi organı Rizaspotis gazetesi'nin ertesi gün yayınlanan sayısında kullanılarak deyimle "Türkiye'deki rejim merhaleleşme kocaçladı." Engin konuşmasında "Demokrasi ve basın ilişkilerinin en alınacağı bir uluslararası sempozyumda Türkiye'nin ele alınması büyük eksiş oldu" dedi ve "gazetesi kapalıysa, kendisi ve birçok çalışanı hapis cezalarına çarptırılmış ve siyasal göçmen olarak yaşamak zorunda kalmış bir olarak bu konuda konuşması en uygun kişi benim" dedi ve büyük bir ilgiyle izlenen anti-demokratik uygulamaları örneklerle Engin konuşmasını "Ötümündeki günlerde Türkiye'de demokrasi olup olmadığı konusunda hepimizin önüne, masasına sık sık gelecektir. O zaman burada dinlediklerinizi hatırlayınız" diye bitirdi.

Bu tür uluslararası düzeyde ve meslekten uzmanların katıldığı toplantılarda rastlanmayan bir alkışla karşılanan Engin'in ko-

nuşmasından sonra ardarda sorular gelmeye başladı. Dördüncü sorudan sonra oturumu yöneten başkan, Aydın Engin'den vakit kazanmak için tüm soruları dinleyip hepsini toptan yanıtlamasını istedi. Soruların çeşitliliği ve "basın ve demokrasi" konusunda oldukça ayrılmış üzerine Engin "Sordukları'nın çoğunu yanıtlayan kişi değil doğru yanıtlar verdiğini bugünkülerin tarafında yarıttas lıktan cankırın. İzin verirsiniz bu soruları yanıtlamayayım" dedi. Bu yanıta da alkışlandı ve İrlandalı bir gazeteci söz alarak "İşte tüm soruları karşılayan çok açık ve anlamlı bir yanıt bu" dedi. Ardından benzeri sorular Metin Toker'e yöneltildi, Türkiye'üstüne oldukça bilgili olan gazetecilerin yönelttiği sorular karşısında bunalan Metin Toker "Ben burada ne Türk devletini, ne hükümeti ne de Türk basını temsil etmiyorum. Kimse nın hesabının faturasını idemem. Kimse de benden hesap soramaz" dedi. Bu yanıta da "Bu da açık seçik bir cevap işi" gülüşmeleri ile karşılandı.

FAC Barış Hareketi'nin

Enformasyon haftası başladı

Federal Almanya barış hareketi'nin "Barış ve adalet: Alman ve yabancılann ortak görevidir!" belgisi altında çağın yaptığı Enformasyon Haftası 10 Kasım günü başladı. 16 Kasım gününe kadar devam edecek hafta boyunca çeşitli toplantılar düzenleniyor. Federal Almanya'nın her yerinde yapılacak enformasyon masalarıyla, yerel yürüyüşlerle ve diğer yaratıcı eylemlerle barış hareketinin gücünü istemleri milyonlara insanla tartışılacak. Barış hareketine yeni aktif barış savaşçıların kazandırılması ve olmayan yerlerde barış girişimlerinin oluşturulması bu haftanın hedefleri arasında yer alıyor.

FAC barış hareketi yaptığı çağrıda ABD'nin uzayın silahlandırılması çalışmaları, Pershing 2 ve Cruise füzelemleri, silahlanma yarışmaları, topluluğu millerleştirilmesine, ve silah ihracına karşı çıkıyor. Çağrıda ayrıca Birleşmiş Milletler'in 1986 Dünya Barış Yılı'nın barış mücadelesine ışığı ve keşme değerlendirmesi isteniyor.

Barış haftası 16 Kasım günü yapılacak yerel ve bölgesel gösteri-

lerle noktalanacak. Başta Sol Birlik'i destekleyen olmak üzere Türkiye'de demokratik örgütler de barış eylemlerine aktif olarak katılıyor.

NPD Gelsenkirchen'de geri püskürtüldü

26 Ekim 1985 günü Gelsenkirchen'de neo-nazi NPD partisinin açtığı enformasyon sergisi Alman ve yabancı demokratik örgütlerce protesto edildi. Neo-naziler çok sayıda resmi ve sivil polisleri koruması altında olmalarına rağmen sergilerini toplayıp kaçmak zorunda bırakıldılar.

Neo-nazi NPD partisinin açtığı sergi yabancılara karşı afişlerle dolatılmıştı ve kent halkını yabancılara karşı kıskırmak amacıyla hazırlanmış bir anket ve çeşitli yazılar halka dağıtılmak isteniyordu.

"Neo-Nazisme ve Yabancı Dışmanlığına Karşı Gelsenkirchen Girişimi" telefon zinciri ile kentteki tüm Alman ve yabancı örgütlerce durumu bildirdi. Gelsenkirchen Türkiye İşçiler Derneği, Gelsenkirchen İşçi Birliği, Alman-Türk Dostluk Derneği, Yeşiller, DKP, SDAJ, Barış Hareketi ve Halkın Kurtuluşu temsilcilerinin, GEW'lü öğretmenlerin, çeşitli firmaların işçi temsilcilerinin örgütüldü, örgütüldü Türkiye'li ve diğer yabancılann, Almanların birlikte ve kararlı direnişi sonunda neo naziler sergileri kapatmak zorunda kaldılar.

Alman-Türk Dostluk Derneği'nden bir genç neo-nazilerin alfişini yırttığı gerekçesi ile polis tarafından götürülmek istendi. Genç, Alman ve yabancı protestocular tarafından savunulmaya serbest bırakıldı.

Ote yandan, 9.11.1985 günü de Gelsenkirchen'de Reichskristallnacht'in yanı Almanya'da museviler ve anti-faşistler karşı saldırımdan 47. yıldönümü meşaleli yürüyüşle protesto edildi. Türkiye'liçilerin aktif ve yığınsal olarak katıldığı yürüyüşten sonra Gelsenkirchen Tiyoatro Grubuna "Gestapo Dosyası Karl Schweesig" adı faşizmin acaclını anlatan tiyatro gösterisi yapıldı.

bu grüshenim düzeyi konusuna işçilerin bilgilendirilmesi için İsyeri Temsilcilik, işçileri olağanüstü toplantıya çağırdı. İsyeren toplantıda okuduğu raporda, "Biz Köln-Niehl İşletme yöneticileri olarak üst düzeydeki bu birleşme çalışmalarında haberdar değiliz" diyerek işçileri işçilerden gizlemeye çalıştı.

Fakat işyeri güvencesi ve işleme dahilinde yapılan sosyal kısıtlamalar ve baskıların yoğunlaşması sonucu, 11 Ekim 1985 tarihinde bir olağanüstü işyeri toplantısı daha yapıldı. Bu kez İsyeren, raporunda şunları belirtmek zorunda kaldı: "İşletmede çalışan memurların sayısında 1990'a kadar 3500 kadar bir azaltma yapılacaktır. Buna ek olarak 1990'a dek işçi

Divanda bulunan işçi temsilcisi

güçlüğüne beş kişiyi nakletti. İşçilerin de Jager'den geldi.

Trumpf fabrikası işçi temsilcisi ile görüştü

Kim çikolata sevmez ki...

Geçtiğimiz ayın son haftasını DGB eylemleriyle yaşadı. FAC'nde sendikalar, sendikalar işçi, aydın, memur toplumu ciddi bir şekilde tehdit eden işçilikte, hükümet ve İsyerenin gittikçe artan baskılarına karşı Federal Almanya'nın bir çok yerinde uyarılar, kitlesel gösteriler yapıldı. Federal hükümet ve İsyerenler bu eylemlere Federal Almanya'nın neredeyse "çalışan insanların cenneti" olduğu iddialarıyla cevap verdiler.

İsyerenler ve Federal hükümet böylesine parlak tablolar çizerek, fabrikalarda ve diğer işyerlerinde işçilerin keyfi uygulamaları sürüyor. Gazetemizde Batı Berlin'deki Trumpf çikolata fabrikası ile ilgili çıkan bir yazı üzerine İsyeri temsilcilerinden Bernd Mayya ve Hüseyin Türkkan daha ayrıntılı bir görüşme için bizi İsyere davet ettiler. İsyerinde İsyeri Temsilciliği İsyeri Hüseyin Türkkan ile yaptığımız söyleşi İsyerenlerin çalışma yaşamı için çizdikleri manzaryı anlatıyor.

Türkiye Postası: Fabrikanızda kaç kişi çalışıyor?

Hüseyin Türkkan: Fabrikamızda 800'ün üzerinde işçi çalışıyor. Bunun yarıya yakın bir bölümünü yabancı işçiler oluşturuyor. Fabrikada çalışan işçiler arasında kadın işçilerin sayısı da oldukça fazla.

Türkiye Postası: Temsilcilik olarak İsyerinde çikolata koşullarını nasıl değerlendiriyorsunuz, sorunlarınız nelerdir?

Hüseyin Türkkan: Bildiğiniz gibi İsyerimiz bir çikolata fabrikasıdır. İşin gereği ağır ve zor işlerle görecek kolay işler bir arada yapılmaktadır. İlk bakışta normal ve toplu iş sözleşmesine uygun gibi görünse de durum İsyeren tarafından böyle bir uygulamaktadır ki, erkek işçilerden görece daha hafif işlerde

Hüseyin Türkkan (soldan üçüncü) Trumpf Fabrikası işçi temsilciliği üyeleri ile birlikte.

ki (daha doğrusu kağıt üzerinde böyle görünen) kadın işçiler, izin, hastalık gibi nedenlerle iş yerinde bulunmayan işçilerin ağır işlerine koşturulmaktadır. Böylesine ağır işleri yaptıklarında yaptıkları işin karşılığı olan daha yüksek ücret grubundan ödemesi gereken ücretleri de ödenmemektedir. Bu haksızlığın giderilmesi için yaptığımız bütün başvurulara İsyeren olumsuz cevaplar verdi.

Türkiye Postası: Pekli bu durumda çalışan kadın işçilerin sayısı ne kadar?

Hüseyin Türkkan: 70 kadar. Bunlar "B" grubunda yani 1618 DM ücret grubunda. Ama bu arkadaşlarımızı yaptıkları işler, 1728 DM

ücret grubuna giren işler. Yani İsyerenin bu arkadaşlarımızın ücret gruplarını "B"den "C"ye yükseltmesi gerekir.

Türkiye Postası: Pekli bu durumda ilgili iş mahkemesine bildiriniz mi?

Hüseyin Türkkan: Sendikamız NGG-DGB üyesi aracılığı ile iş mahkemesine açtığımız ilk davaya da kaybettik. Hakim anlatılmak üzere hak verdiğimiz halde, kağıt üzerinde karar vermek zorunda olduğundan olacak, lehimize bir karar çıkmadı. İsyerenin bu kanunusuz uygulamaları kanıtlanamaz olduğuna kadar. Çünkü kaç gün üzerinde herşey yasalara uygun görünüyor.

Türkiye Postası: Bundan sonra ne

yapmayı düşünüyorsunuz?

Hüseyin Türkkan: Bir taraftan üst mahkemeye itiraz ederek yasa yoluyla haklarımızı aramaya devam ederken, öte yandan da ulaşılabildiğimiz basın-yayın araçlarıyla sesimizi duyurmaya, bu haksızlığı sergilemeye çalışıyoruz.

Trumpf çikolata fabrikası temsilcisi Hüseyin Türkkan'la konuşmamızı noktalayıp çıkarken, bütün çevreye yayılan keskin çikolata kokusu ile tekrar karşılaştık. Parlat, sarı, kırmızı, yaldızlara sarıllı fındıklı, fındıklı, bademli, likörli çikolataları düşündük. Daha önce belki de hiç aklımıza gelmemişti, bir dilim çikolata ne kadar karşılığın ödenmesi emek olduğu. Çikolatayı kim sevmez ki?

"Hakkımı sonuna kadar arayacağım"

Gün geçmiyor ki çeşitli bahanelerle bir işçinin işine son verilmesin. Özellikle de yabancı işçilerin Almanca'yı, yasaları bilmemesi, sendikayı tanınamaması bu durumda daha da kolaylaştırıyor.

Essen'de Robert Schöne KG'de çalışan Hatice Işık da hasta izin isten çıkartılan işçilerimizden biri. Kendisiyle kısa bir söyleşi yaptık.

Hatice Işık

Türkiye Postası: İsyeriniz, sizi işten çıkartırken ne gerekçe gösterdi? Durumu size nasıl bildirdi?

H.İşık: Beş yıldır bu İsyerinde çalışıyorum. Çalışırken sürekli olarak yavaş kalıyorum. Önceleri kalorifer daire yoktu. Beton üzerinde, bu şartlarda çalışmak hastalanmaya neden oldu. 29 ağustosa'tan bu yana istirahatliyim.

Ekim ayı başında iş aklımın feshedildiğini dair eve bir yazı geldi. Mektupta gerekçe olarak İsyerinin cirosunun gerilemesi, bu nedenle kadınlar tarafından yapılacak işlerin alınması gösterildi. Ben Almanca bilmediğim için böylelikle mektubu almadım. Bu söz üstüste Türkiye mektuplar geliyor. Her gün bir mektup geliyor. Ben onları aldığımı da ir istedikleri imzayı gene atmadım. Böyle bir durumla ilk defa karşılaşmıştım. Bir terörcüman bulup fikir sormaya düşündüm. Daha sonra üyesi bulunduğum IG-Metall Sendikasına gitmeye karar verdim. Durumu anlattım.

Sendika hemen araştırma yaptı ve dava açtı.

Türkiye Postası: Bu olaydan sonra hiç İsyerine gittiniz mi? Orada ne ile, nasıl bir davranışla karşı karşıya geldiniz?

H.İşık: 20 ekime kadar istirahatim devam ediyor. Bir kez oradaki şahsi eşyalarımı almaya gittim. Benim çalıştığım yerde bir Alman kadın çalışmıştı gördüm. Bu kadın ben işe başladığımda mutfakla çalışıyordu. Sonra, eşyalarım içinde bulunduğum dolabın kilidini de kırılmış olduğumu gördüm. Hemen sendika temsilcisini çağırdım ve içindeki eşyaları teslim ettirdim. Eşyalarımı teslim aldığım daha dair bir kağıt imzalamam gerekiyordu. İmzalamak işim aldım, okudum. Baktim ki kağıdın altına bana günlerdir imzalatılmadığını anladım mektubu yazmışlardı. Sanırım benim farketmedim imzalamaya çağırdığını düşünüyordular. Ben tabii o bölümü imzalamadım.

Türkiye Postası: Şimdi ne yapmayı düşünüyorsunuz?

H.İşık: Hastalığım uzatıldığına firmadan geçen kişiyetleri duyuyordum. Ben o İsyerinde çalışmamı hastalandım. Kesinlikle onlara boyun eğmeyeceğim. Hakkımı sonuna kadar arayacağım. Bu konuda sendikam IG-Metall de bana yardımcı oluyor. Yabancı işçiler, bilhassa Türk kadınları bu konularda çok bilgisiz. Benim durumum onlara örnek olmasını istiyorum.

SONUÇ

Eğer Hatice Işık İsyerinden gelen mektubu imza karşılığ almış olsaydı firma ile arasındaki tüm ilişkileri karşılıklı anlaşma ile sona ermiş gibi kabul edilecekti. Yapa-bileceği tek şey Arbeitsamt'a işsizlik parası için başvurmak olacaktı.

Fesihsten koruma yasasına göre çıkışın ele geçtiği gündün itibaren 21 gün içinde iş Mahkemesine itiraz etme hakkı vardır. Hatice Işık bu hakkını kullanarak Mahkeme kararının kesilmesine kadar iş aklısı süresini uzatmış oldu. Bu süre içinde çalışabilir ve ücretini de alabilir. Ancak bu yalnızca işçi temsilcilerinin bir hafta içinde fesih bildiririne itiraz etmesiyle mümkündür. Dolayısıyla, böyle bir durumda çalışan işçiler ya kendi çekimden işyeri oldukları sendikamın işçi temsilciliğine ya da sendika şubesine başvurmalıdır.

Bretz patronu çalışanların aylıklarına el koydu

Bad Kreuznach'daki Bretz firması patronu ağıustos ayında tüm çalışanların aylığını aylıklarına yine borç adı altında el koyma, maaş ve ücretlerle indirimide geçirdiğini açıkladı. İşçi temsilciliğinin ağıustos aylıklarını geri isteme eylemine 500 işçi dilekçe imza atarak katıldı. İşçilerin haftasında para geri ödenmesi mahkemeye gideceklerini açıkladılar. İşletmede toplam 160 memur olmasına karşın, dilekçe yalnızca 7 memur imza etti.

Patronun ikinci açıklamasından sonra, işyeri toplantısı yapıldı. Toplantıda işçiler patronun

anlaşmaya geçirilmişti ama, patron bu kez kısmı aylıklarının yarısını yine borç adı altında el koyma, maaş ve ücretlerle indirimide geçirdiğini açıkladı.

İşçi temsilciliğinin ağıustos aylıklarını geri isteme eylemine 500 işçi dilekçe imza atarak katıldı. İşçilerin haftasında para geri ödenmesi mahkemeye gideceklerini açıkladılar. İşletmede toplam 160 memur olmasına karşın, dilekçe yalnızca 7 memur imza etti.

Patronun ikinci açıklamasından sonra, işyeri toplantısı yapıldı. Toplantıda işçiler patronun

istemini kayıtsız şartsız reddettiler. Memurlar ise suskun kaldılar. Durumu gören patron, ertesi gün isteminden vazgeçtiğini ama 29 memurun ücretlerini düşüreceğini söyledi.

Patronun bu oyuna karşı yapılan işçi temsilciliği toplantısında memurların suskun tavınına karşı, onları yalnız bırakmak, omuz vermek gerektiği işçilerce kararlaştırıldı.

26 ekim günü paydosten sonra, fabrika dışında bir toplantı yapıldı. Toplantıda işçilerin yazısına 25 de memur katıldı. İşçiler, memurların da yana dayama-

nışmalarını vurguladılar. Memurlar ise sorunlarını görme-lerine karşın, bu tür çabaların boş olduğunu belirttiler.

Böyle bir toplantıda 25 memurun katılmasının bir başarı olduğu, daha fazla memurun katılması gerektiği, ve onların dilekçeye imza atmalarının sağlanmasını gibi önerilerle karşılaştıran memurlar açıkıldılar. Memurlar: "Eskiden 3 kişinin yaptığını şimdi bir kişiye yükümlü patron. Fazla meşai yapmaya zorlanıyoruz. Kimi arkadaşlar parasız meşai yapıyor" vb. güçlüklerini dile getirdiler.

FEBAG'ın sempozyumu başarı ile tamamlandı

SODEP, SPD Parlamento Grubu, Avrupa Milli Görüş Teşkilatları "Gençleri destekliyoruz"

26 Ekim'de F. Almanya Bedelli Askerlik Girişimi FEBAG Duisburg'da "Bedelli askerlik uygulaması, sonuçları, çözüm yolları" konulu bir sempozyum düzenledi. Sempozyumda bedel sorunları tartışıldı, çözüm yolları arandı.

FEBAG adına Kemal Kırın'ın konuşması ile açılan sempozyuma şimdi HP ile birleşmiş olan Sosyal Demokrasi Partisi (SODEP) temsilcisi Vural Suizmez, Alman Sendikalar Birliği-IGB Merkez Yönetim Kurulu üyesi Karl Heinz Göbels, SPD Federal Parlamento Partisi Grubu adına Klaus Thüssing, Duisburg ve Essen Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Faruk Şen ve Alman Sosyalist İşçi Gençliği-SDAJ Merkez Yürütme Kurulu üyesi Patrick Köbele konuşmacı olarak katıldılar.

Sempozyuma konuk olarak katılan Avrupa Milli Görüş Teşkilatları Genel Sekreteri Ali Efendioğlu, Avrupa Halkçı Devrimci Federasyonu-HDF temsilcisi Oya Ergin ve Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu-FIDEF Başkanı Hasan Özcan dayanışma mesajları okudular.

Ayrıca SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü adına Genel Başkanvekili Türkkan Akyol, Yeşiller Partisi Federal Parlamento grubu adına milletvekilleri Ulli Fischer ve Fakir Bayraktar birer mesaj göndererek çalışmalarını desteklediklerini açıkladılar.

DGB Yönetim Kurulu adına konuşan Karl-Heinz Göbels, DGB'nin FEBAG'ın istemlerini desteklemekle kalmayıp, ta başından beri tüm eylemlerinde birli-

te olduğunu belirtti. Bedelin bir miktar düşürülmesini ortak kazanım olarak nitelleyen Göbels, bedelin bir soygun olduğunu dile getirdi ve kaldırılmasını istedi. Daha sonra SPD Federal Parlamento grubu adına söz alan Klaus Thüssing ise çeşitli partilerin bedel konusundaki hareketliliğini eleştirdikten sonra, Disjüktif Müşavirin Müllemann'ın, "Türk gençleri bedel sorunundan kurtulmak istiyorlarsa, Alman olunsunlar ve federal orduya gitsinler" sözlerini kınadı. Thüssing ayrıca bedeli ödemeyip 18 ay askerlik yapan gençler, Alman gençlerinde olduğu gibi, askerlik sonrası işine geri dönebilmeye hakkının sağlanmasını istedi. Bundan böyle SPD meclis grubunun FEBAG'ın istemlerini destekleyeceğini açıkladı.

SODEP temsilcisi Vural Suizmez'in yaptığı konuşma SODEP'in desteğini dile getiriyordu. Gereklilik Suizmez'in konuşması, gerekse SODEP'ten gelen mesaj gençler tarafından sevinçle karşılandı ve bol bol alkışlandı. Vural Suizmez konuşmasında; "FEBAG'ın gençlerimizin bir demokratik biling göstergesi olarak algıladığımı zı belirtmek istiyorum. Sizler, içinde yaşadığınız sosyo-ekonomik koşullar, bu koşullardan kaynaklanan sorunlarınız üzerinde düşünmek, çözüm yolları aramak için Türk ve Federal Alman yönetimler-

inin sizlerle ilgili kararlarını, uygulamalarını, kendi istemlerini doğrultusunda etkilemek için örgütleniniz. Bu tür girişimler sivil toplumun özgürece örgütlenmesini ve böylece demokratik katılımı yaygınlaştırmayı amaç bilen Sosyal Demokrasi Partisi için umut kaynağıdır. Sizlerin hak ve özgürlüklerini kullanmada gösterdiğiniz bilince, bugünün gençleri, yarının yetiştiricileri olarak ülkemizde çağdaş demokrasininin yaşama geçirilmesine de katkıları olacaktır." dedi.

Gençlerin coşkulu alkışlarıyla karşılanan Avrupa Milli Görüş Teşkilatları Genel Sekreteri Ali Efendioğlu da FEBAG'ı desteklediklerini açıkladı. (Konuşmanın tam metnini yan sütunlarda bulacaksınız.)

Patrick Köbele ise kısaca "SDAJ uluslararası dayanışması birinci ilke edindiği bir gençlik örgütüdür."

Cumartesi günü sabahın erken saatlerinde Duisburg İşçi Derneği

Yedi bölgeden gelen sporcular kardeşçe yarıştı

Soldan sağa Patrick Köbele, Dr. Faruk Şen, Klaus Thüssing, Kemal Kırın, Karl Heinz Göbels, Vural Suizmez.

Ali Efendioğlu

Hasan Özcan

Oya Ergin

gütü olarak ülkemizde yaşayan Türkiye'de doğmuş ve büyüyen genç sınıflar arkadaşlarının yanında yer almayı görev biliyor" dedi ve bu soruna çözümler demokratik örgütleri eleştirdi.

Daha sonra konuşan FIDEF Genel Başkanı Hasan Özcan da gençlerin kendi sorunlarına sahip çıkması yönündeki çalışmalarını büyük bir olgunluk olarak nitelendirerek, sonuna kadar gençlerin yanında yer alacaklarını belirtti.

HDF temsilcisi Oya Ergin de yaptığı konuşmada şöyle dedi:

"...Vatan toprakları Özalları tekellinde değildir ki o toprakların bekçiliğini yapmak gibi onurlu bir görev parayla satılır."

F. Alman hükümeti, gençlerimizin 18 ay askerlik yapma durumlarında, kazanılan haklarının yitirmemesi için gerekli her önlemleri almamıştır.

Bedelin tutarı kapalı kapılar ardında değil, gençlerimizin ve onların durumları gözönüne alınarak hesaplanmalı ve bedel 5 bin markı geçmemelidir.

Yatırımlar paralar insan yok etmeye yarayan silahları, mermileri ve bir azimle mücadelelerine devam etme karar almıştır.

HDF, AMGT ve FIDEF temsilcileri sempozyumunda bir arada.

SODEP: "Bakanlığa ileteceğiz"

Federal Almanya Bedelli Askerlik Girişimi adına gündereğizlik mektubu aldım, teşekkür ederim. Çalışmalarını çok olumlu buldum ve saygıyla karşıyorum. El altından sürdürebildiğinizden söz ettiğiniz bu çalışmalarını bedel miktarını 5000 Mark'a indirmeye istemizin Partisi olarak ilgili bakanlığa iletecek ve desteklediklerini gerçekleştireceğiz. Ancak, bu bedel paralarına gençlere yönelik yeni işyerleri açılması konusunda Hükümetin tutumunun ne olacağını bilmiyorum.

Almanya'da çalışan vatandaşlarımız Türkiye'ye gönderdikleri tasarruflarının, yeni işyerleri ve küçük sanayi alanlarına kaydırılarak değerlendirilmesi partimizin politikasıdır.

Bu eyleşimlerinizi sosyal

Avrupa Milli Görüş Teşkilatları "Bu gibi hayırlı girişimlerde beraber olabiliriz"

Geleceğimizi teslim edeceğimiz gençlerimiz askerlik bedeli olarak 15 bin mark gibi ağır bir yükün altında ezilmektedirler. Bu miktar gerçekten hayata hazırlanan gençlerimiz için ağırdır. Ev bark sahibi olacak evlenip yuva kuracak olan bu gençlere birde askerlik bedeli olarak böyle ağır bir yükü çöken demek onları hayata adım atkılan bir çağda ezilen belini doğrultmayı demek. Bu ezilişin altında gençlik çağları geçen gençlerimiz yulğışla düşüp ömrü yoru mücadele direncini kaybetmekte ve hayatta başarılı olamamaktadır.

Bu bir derttir. Müslüman bir topluluk olarak biz gençlerimizin bu derdine ortak ve ilgisiz kalamayız. Çünkü yüce Peygamberimiz Hz. Muhammed S.A.V. şöyle buyurmuş, "Başkararın derdine derliyen derdine değiliz." Kaldı ki bu gençler baykalan değil, bizim gençlerimiz. Yine Peygamberimiz S.A.V. "Kendi nefsinizi ilgililerde ilgililerinizde karşınızda ilgililerinizde gerçek mülkin sayılmazsınız." buyurarak, sadece kendimizi değil, toplumdu düşünmenin gerçek müslümanlık olduğunu bize öğretmişlerdir.

Gençlerin, askerlik bedellerinin indirilmesi ve bedeller ile vatandaşlarımızın işyerlerinin açılması gibi Türkiye'den isteklere ve bedel ödeyemeyenlerin askerlik müddetine çalışma yer ve izinlerinin kurumması gibi Almanya'dan isteklere aynen kauluyoruz. Bu Hak'ı isteklerin ilgililerde de anlayışla karşılanacağını ümid ediyoruz. Bu girişimden dolayı FEBAG Yönetim Kurulu'na teşekkür eder,

Yasalar evlenmek isteyen bu iki gencin karşısında

Hüseyin Murat DÖRTYOL

"Birlikte yaşama hakkınız yok"

Kimlikleri:

Nedim Kibar 20 yaşında,
Gülten Kibar 17 yaşında.

İki genç insan, biri yirmisinin baharında, bir çocuklukta yeni kurtulmuş gencecik, taptaze... Ve bu iki insan gerek şimdi birlikte yaşamak istedikleri Almanya'ya hesap katmamışlar. Hesap etmemişler bu iki ülkenin ne denli "demokrat", ne denli "insan haklarından" yana ülkeler olduklarını ve hesaba katmadan büyük, çok büyük bir suç işlemişler...

Suçları mı?

Suçları çok ağır.

Bunlar idamlık...

Birbirlerini sevmişler ve evlenmeye karar verip evlenmişler. Aile kutsaldır dener ya! İşte bu iki genc de işte bu "kutsal" şeyi yapmışlar: Evlenmişler. Ama ne ailenin kutsallığı, ne yasalar, ne anayasalar. Hepsi bir anda yok olmuş başka şeyler, başka yasalar çıkmış bu iki çiçeği burnunda evli gencin karşısına... "Birlikte yaşama hakkınız yok..." Bu kadar kesin ve bu kadar acımasız.

Ben bu röportaja ad veremedim. Ve lafi da fazla uzatmadım bu idamliklara sözü vereyim. Ama küçük bir açıklama yapmamızın verisini sanırım. Röportajın yanında bu iki gencin elele resmi var ya aldanmayın. Bu yazıyı okuduğunuz da o eller birbirinden çoktun kopartıp atılmış, bu iki genç bir daha bir araya gelmemek üzere birbirinden ayrılmış olacaktır. Ayırmışlardır onları.

Nasıl mı?

Dinleyelim...

"Aldım Nedim... Soyadım Kibar. Sekiz ay oldu evleneli. Bunlar... Gültenler Türkiye'ye izine gelmişlerdi. Uzaktan tanışıyorlardı. İkimiz de sevgi yönünden boştu. Belirli nedenlerden ikimiz de yalnızlığın girdabında, daha açıklasak bunalım içindeydik. Bakışlarımızla o kısırcak dönmeye o benim, ben onun duruşuna anladık bu anlayış sevgiye yol açtı."

Sonunda Nedim'in ailesi Gülten'i istemeye gitti. Çok tarafı da

Şimdi bu gençlerin biri Türkiye'de, biri Almanya'da. Ne zaman bir araya gelecekleri meçhul. Ama bu gençlerin birleşmesi olanaksız değil.

yaşamak için planlar yapmaya başladık."

Gülten yanımızda. Sigara üstüne sigara yakıyor. Soru sormaya cesaret edemiyorum. Sorun Türkiye'yi bilmesinde değil, tri kara gözlerinde yer etmiş ayrılık korkusunda.

"Peki Gülten sen Nedim'le tanışmadan önceki hayatından biraz söz edebilir misin?"
"Evet... önceleri ben okula giderdim. Özellikle bizim Türk gençleri Türk kızının peşinde... bırakmazlar. Bir gün oldu 83'te ailem... ailem söylemeye istedi beni vermek istediler. Ben de siz ne yaparsanız ben de evet derim dedim. Sözlendim 83'te. Ve bir şeyler duydum sözüm hakkına. Birşeyler yapmış, etmiş. Ben dayanmadım attım yüzüğü."

"Sonra Nedim'le evlendim. De-

var. İstediyim herşeyi yapıp" diyor. Ben de böyle düşünüyordum. Evlenip Türkiye'ye gittik. Olmadı."

Nedim:

"Bu, yani Gülten Türkçe konuşmazdı. Mahallede komşularla anlaşamazdık. Dil yönünden. Küçümserlerdi. Ayrıca annemin babamın belirli beklentileri vardı. Gelin, evi çekip çevirecek, gelecekleri uyacak. Bunu Gülten'de bulamadılar. Çeliksiz büyüdük. Gülten'i kabul etmemeye başladılar."

Sonunda kalkıp F.Almanya'ya gelmişler. Zorluklarla karşılaşıyorlardı. Dil biliyorlardı. Ama "belki bir yıl bulabiliriz" diye avunmuşlar. İlk aydır buradalar. Ve Nedim'in vizisi neredeyse bityor. Ve ne Gülten ne Nedim gelecek yönlük hiçbir plan yapamıyor.

du. Biz bizle uğraşıyoruz. Bir de seninle, siz ile mi uğraşacağız?"
"Vize almak zor oldu mu?"

"Vize almak, Deveyi hendekten atlattıktan da zor oldu. Anlatması çok güç. Daha orada, vizeyi alırken burada hemen yabancılar dairesine gitmemiz gerektiğini söylediler. Gittik. Yabancılar polisi vizenin bitiş tarihinden hemen Almanya'ya terketmem için birkaç evrak imzalatı. Biz şeyi sorduk. Biz evliyiz, beraber kalmak istiyoruz. Bunu nasıl gerçekleştirebiliriz? Yanıt kuru, sert ve yassacı: 'Yapamazsınız.'"

"Şimdi gitmek durumundasın. Orada Türkiye'de bir takım şeyler birlikte yaşamınıza engel oldu. Burada yasalar karşınıza çıktı. Şimdi ne olacak?"

"Buradan sonra ne olacağını bilmiyoruz. Herşey bizim düştü. Bize, bize karşı. Türkiye'ye gitssek gönlük gülistanlık olmayacak. Denedik. Ayrıca Türkiye'de döner döner daha bir düzen kuramadan askere gideceğiz. Gülten yalnız kalacak. Ben de yanında olmasam orada yaşamam çok zor. İmkansız. Burada kalalım. İmkân yok. Yani en doğai hakkımız birlikte yaşamak bizim düştü. Güçler tarafından elimizden alınıyor. Hoynatça, kabaca, acımasızca."

"Tüm bunlar seni nasıl etkiliyor?"

"İster istemese olumsuzluklara, bunalmılara düşüyoruz. Çünkü en doğai hakkımız elimizden alınıyor. Herşeye olan güvenimiz sarıslıyor."

"Gülten, en gün sonra sizi ayrıacaklar. Senin izindekisi etkisi ne?"

"Beni çok etkiliyor, zor durumdayım. Ben burada dursam Nedim gitsen çok kötü... fazla bir şey söyleyemeyeceğim. Ben bilmiyorum... biliyorum..."

"Son olarak, senin durumunda birleşme çenp var burada. Bu gençler ne yapmalı?"

"Bence tek tek birşey yapılamaz. Demokratik kuruluşlar bu soruna el atmalı. Bu yakıcı soruna sahip çıkmalı. Gerekirse bu sorun Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'na taşınmalı."

"Kardeşim ben ne bileyim senin izinde olduğunu"

Ahmet BURÇAK

Yurt dışında çalışan milyonlarca işçi arkadaşımız bir izin döneminde daha geride bırakarak, çalıştıkları ülkelere işlerinin başına, yeniden el kaplannda ellerinin emeğini, ahlânının terini dökmeye döndüler.

İzin öncesinin heyecanı ayırdır, en az 6 ay önceden başlar izin hazırlıkları, bir telaş, bir curcuna. Hedefleri alınır epey dost, mevsimlik işçiler gelir, o psikolojide işlerinde geçer altı ay. İzin sonrası ise ülkede yaşanan dört veya altı haftanın anıları bitmez aylacla, anlatır duruşun neler yaptığının izni boyunca.

Kimsi biriktirdiği üçbeş kuruşu biraz da kredi eklemiş bir inşaat başlatmış, kafamı sokacak bir yerim olsun görüşüyle. Kimsi, bir gün kovulmuş el kapısından, belki bir izi yapamam diye bir dükan yeni almıştır borç harc. Kimsi de gemizmiştir Anadolu'nun, Ege'nin, Akdenizin köylerini kentlerini.

İzin kıssadır, nedir ki altı hafta dedigin? Göz açın kapayınca dağ geçerlerdi. Geride kalan hatıralardır. Otururmuş denmiş yolcu. İhtiyacı düşünmüş banyo... Zinde

re, canları gözünde arkandan üzgün sallanan eller, hücrükler ve çabuk dönesin diye döklülen bir tas su. Burkulur için, iki damla gözyaşı süzülür yanaklarından.

Tüm bunlar işin duygusal yanı, zaman geçtikçe daha gerçekçi anıları anımsamaya başlar, bu yılki izinden geriye kalan. Falanca yerde seni hızlı gittin diye çeviren trafik polisinin hakaretini anımsarsın birden, yava hayat pahalılığı karşı durabilme savayı veren yakınlarını hatırlarsın. Aslında ki sen önce durumlarda daha iyicene gibiymi diye düşünürsün, halta o zaman birlikte gittiğin lokantada hesapları sana ödemek için de hesaplari sana ödemek için de memnarin vermişti. Bu sene ise böyle bir gecenin sözünü bile etmedi diye düşünürsün.

Hastaneye gitmişsindir bir de ve senin hastalık halindeki sigortası olduğuna dair çalıştığın ülkedeki hastalık kassasından aldığın kağıdı kabul ettirmemişsindir Sosyal Sigortalar Kurumu bilmeden hastanede ve tedavi paramenden almıştır çatır çatır. Senin itirazını dinleyen-bilen yok. "Ne biliyorum kardeşim senin izinde olduğunu," demiştir görevli memur. "Belki de temelli gövden." Zinde

tur böyle bir belge. "Büyük firmaların hastalık kassaları havale kağıtlarını toptan defter halinde verir," diyecek olmuştur. Aldığın cevap "Anlamam kardeşim, madem ki izinde senin belgeni göster, yoksa paramı kendin ödemek zorundasın, paran yoksa dışarı". Bir an düşünürsün, "Her şey askeri disiplin içerisinde" diye "Hastaneler bile askeri disiplin altında" "Askerler izne çıkınca belge taşımacı zorundadır."

Dönersin o hırsız çalıştığın ülkeye, işyerine. Yayırsın İğreri İşi Temsilcisinin (Betriebstrat) yakasına, anlatsın böyle böyle oldu diye. Temsilci götürür işverene sorunu. İşveren itiraz eder. "Olmasın böyle şey, bir sürü ülkeden işçi geliyor izne, hiç birisinin bu konuda problemi yok," der. İnanmaz temsilciye. Temsilci kapıdan çıkar, tam büroya girecektir, başka birisi yapışır yakasına. "Yay kardeşim hoşgeldin, ne zaman geldin, gel bakalım otur böyle, anlatı nasil geçti iznin," diye karışlar temsilci, yer gösterir. Berki "norma birader, kaza yaptım, arabayı gümrüğe atmak bir de, birde hastanelerde süründürdüler, Çoluk çocuk nerisün, bir can derdinde"

Sonunda Nedim'in ailesi Gültü'ye istemeyi istiydi. Karı laraf da kabul ettirilen evlenmişler. İkisi de fazla bir şey istemiyorlardı. Karınları doyuracak bir iş, başlarını sokacak bir ev... Gültü Türkiye'ye gelmiş. Ama sorunlar da hemen başlamış.

"Nasıl?"
"Gültü Türkiye'ye uyumı sağlamadığı. O sıralar annemlerin yanında kalyorlardı. Onların kendilerine göre bir ölçülerini vardı. Üstün nasıl olmalı. Ayşe Gültü Almanya'da büyümüş davranışları, değerleri tamamen değildi. Öyle an geldi ki iki taraf birbirini anlamaz, düşman hâle geldi. Biz de bu havadan etkilenildi kavga etmeye başladık. Gültü'nün Türkiye'de yaşamaması için ortaya çıkarda evlendikimizin üçüncü ayında da iki yıl olur diye Almanya'ya gönderdik. Şimdi planlarını tamamen altı üstü olmuştu. Bu kez zorunlu olarak Almanya'da

yaşamaya başladı. Ben dayanamadım attım yüzüğü. "Sonra Nedim'le evlendim. Üç ay Türkiye'de kaldınız. Nasıl zorluklarla karşılaştınız? Ayşe evlilik ten ne bekliyordunuz? Önce onu söyle."

"Doğru... evlenmekten şunu beklerdim... yani... beraber, yalnız olmak... yapabileceğimizi... Bilhassa çok zorluk çektim. Aile konusunda. Onlar bunu yapma, şunu giyme kızım diye, yani emir değil de doğal birşeyler söylerler. Ben de Nedim birşey demedikten sonra onların da dediğini yapmadım. Nedim semis çıkartmıyor istediğini yapabiliyordum. Her halde dedim. Yapıyordum..."

"Peki sen evlendin. Evlilikte her hangi bir zorluk çıkacağını düşünmüydün mü? Özellikle de Türkiye'de yaşırsan?"

"Şimdi şöyle oldu... Biz sözlüyle ne batabam dayandım (Nedim'in babası) çok severdi. 'Zengin evleri

yaşar' diye Nedim'in izizi nereye gittiğini biliyordum. Ne de Gültü ne Nedim gelecek yönelik hiçbir plan yapamıyor.

"Sen burada toplumsal, sosyal ne gibi zorluklara karşılaştın?"

"Ben ilk anda şunu hissettim. Ben evliyim. Alileym. Benim aile analizim farkliydu. Burada düşünceyi yaşama geçirme olanağı bulamadım. Başgımız değildi. Başgımız olmanızı yasalar engelliyordu. Benim burada ne kadar kalacağımı belki değildi. Emanet evlilik gibi birşey. Sonra her an kopacakmış gibi. Kaldığımız yer kayınbamış. Tamamen değışti. Ne bileyim. Anlayışlı sicas bir yaklaşımla mı. Çünkü bu buradaki insanların çoğu gibi yalnız ve yalnız kendilerini düşünür olmuştuk. Türkiye'de bu iş böyle değildi. Dayanışma vardır. Burada yalnız 'mark' var. Örneğin tavirialı rhyap hep şunu söyliyordur. 'Tamam dadamışın, kızsızın ama ne diye geldin başımıza bela ol-

suramı alırmalı. Bu yakıştı. Bu soruna sahip çıkmalı. Gerekirse bu sorun Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'na dek götürülmeli."

dek geçirdi. Geride kalan hayatıydı. Otururmuş dönüş yolculuğunda direksiyonunu başına veya bir arabaya, uçağı koltuğuna, bir an dalar gidersin derinle-

tim karışmış sınırlar içinde olduğuna... demiyor görevli memur "Belki de temelli döndün." İzinde olduğunuz belirir bir belge istemiyor belki de senden. Ama yok-

günümde atmak bir deri, birde taşınmaz sürdürüldür. Çoluk çocuk perisan, bir anı derindirdeğin birde demezler mi bize izini belgelerinde ne de diye." ve devam eder, "Hapisten kaçmadık, asker kaçakçı hiç değiliz, ne izin belgesi dedikmiş, hastahk kağıtlarınız izin belgeniz olmaksızın geçmez, ne bilelim sizin izinde olduğunuz dedi görevli..."

Temsilci susturur, "tamam" der "Tamamışmı personel sefi ile konuştum, izin belgesi veremeyiz, bunlar askeri ki izin belgesiz dışarı çıkamazlar, ellerindekiler havalık kağıtlar geçirdir diyor. Ama gidiğildi ilerde askeri disiplinli toplum yaşamına hakim olduğunuz bilmezlikten geyiyor."

Oturur temsili makamının başına, vurur hırsla tuşlara.

"Türkiye'ye izni gitemeye karar vererek arkadaşlar, izni gitemez önce iyveren hangisi sürerler içe-risinde iznli olduğunuz belirir bir belge almaksızın Türkiye'ye gitemeyin, Aksi takdirde Türkiye'de hastalandığınız takdirde bazı SSK hastanelerinde elinizdeki havalık kağıtları geçersiz sayılacak ve tedavi masraflarınız kendiniz ödemek zorunda kalacaksınız. Bütün Avrupa ülkelerinde geçerli olan havalık kağıtlar Türkiye'deki bazı SSK hastanelerinin keyfi uygulamaları sonucu geçersiz sayılacak, havalık kağıdı ile birlikte iznli olunan süreyi belirir bir izin belgesi istemektir. İyveren temsiliçi yapıp-

muş basıyuruyu cildiye almamış böyle bir belgenin verilmemesine karşı çıkmıştır. Türkiye'de hastaneyi gidiş de böyle bir duruma karşı karşıya kalmas arkadaşların yardımına ihtiyacımız vardır." diye yazır.

Kağıt dolandır bölümleri, dört işçi arkadaş daha çıkmıştır tedavi parasını kendisi ödemek zorunda kalan, ama iyveren hâlâ bir belgenin verilmemesine karşıdır. "Bu hükümetlerarası sorundur", demektedir, "Hükümetlerin bu sorunu halletmemisi" istemektedir. Şimdiye kadar hükümetleri hangisi sorunu muza hallettiyse, bunda halde-der!!!

Konularınızdan bir kısmı konuya hikaye diye bakacak, bir kısmı da hikayeyi analize yönelik düşüncelere dalecek, belki de kendi yaşadıkları analize anlansayacak. Önümüzde daha çok aksayan yönetimlerizi hikaye edeceğiz "Anlayana sıvri sinek..... misali".

DİYARBAKIR MEKTUBU

Tatbikat, yağma, direniş

Fırat DİLGES

1-5 Eylül günleri arasında Elazığ Bingöl-Diyarbakır il sınırları içinde yapılan "Semih Sancar-85 Tatbikatı" hakkında hala konuşuluyor. Bu tatbikatta hakiki merminin kullanıldığı resmen açıklanmış gibiydi. Kaldığımız yer kayınbamış. Tamamen değışti. Ne bileyim. Anlayışlı sicas bir yaklaşımla mı. Çünkü bu buradaki insanların çoğu gibi yalnız ve yalnız kendilerini düşünür olmuştuk. Türkiye'de bu iş böyle değildi. Dayanışma vardır. Burada yalnız 'mark' var. Örneğin tavirialı rhyap hep şunu söyliyordur. 'Tamam dadamışın, kızsızın ama ne diye geldin başımıza bela ol-

Ayrıca öğrendiğimiz göre bu tatbikat sırasında en az 11 asker öldü. Kürt halkını korkutabilmek için yapılan bu tatbikatta ölen askerlerin ailelerine teslim edilerek "bölücü faaliyetleri kursunlarıyla öldürüldü" denip denmediğini bilmiyoruz. Ama, "Askerlerimiz ateş açılıyor" diyerek Kürt halkına yaşamın zehir edildiğini, tüm ülde şovenizm kasıyası yaratıldığını biliyoruz. Bunları yapan generaller bir tatbikatta öldürüldü 11 askerden hiç şüphelenmiyor. Sanyorlar ki böylece çirkin amaçlarına ulaşabilecekler.

Ama bu insanlık dışı tutuma, bu çağ-dışı uygulamalara karşı ordu içinde tepkiler artık dışı yansıyor. Bu uygulamaları gönlü rahatlatmaya sürdüsünler diye su-baylara iki kat aylık ödenmesine Karan Ağın'da yapılan operasyonlar sırasında bir üstleminin tabur komutanı binbaşının emirlerine karşı çıkmış, bu yüzden de geri hizmete alınarak hakkında soruşturma açılmış, bu gerçeğe somut bir örnek.

Tatbikatların, süngerinin gölgesinde ANAP'lar iş kargaları gibi yüklerini tutmaya bakıyor, zaman yitirmek için birbirleriyle yarışıyorlar. ANAP'lı Diyarbakır Belediye Başkanının voldsuzlukları almış yitirmişken, Ergani İlçesi Belediye Başkanı ANAP'lı Osman Aslan da geri kalma istemiyor. (1) O da aynı biçimde belediyenin ne-yi-yok, ne-yi-yok, eş-dest, akra-bımsın arasında payediyor. Bunlardan küçük bir örnek Belediyeye ait olan çıkışma çaybahçesi olaydır. Başkan bunları da eski kıncısından alıp yakınına vermek istedi. Kıncası razı gelmesince kırayı iki kat artırdı. Bona da katlanacak diye kırma çıkarmaya başladı. Bu kez de sudan gerekçelerle yerleşim alanı bulundu diye çayevi 15'den süreye kapat-

ıldı. Bu ANAP'lı Ağababası Özal gibi bula bulmuşluğu yaparak gözyıyacı işlerden de geri duruyor. Örneğin yol genişletme adı altında ev ve işyeri yıkımları sürüyor. Yıkılan ev ve işyerilerinin bedelleri bile ödenmiyor. Kimi zaman yıkılacak binaların boşaltılmasına bile fırsat veriliyor. Ama Belediye Başkanı iş yapması görünüyor. Yani yağmanın gizlenmesini için aynı zamanda kilif hazırlanıyor.

Son dönemlerde yağma olarak sürdürülen arama-tutama, operasyon ve tutuklamaları ucu Doğru Yol Partisi'ne kadar uzandı. Diyarbakır'ın Dicle ilçesinde bu partinin üyesi 11 kişi tutuklandı. DYP'nin ilçe Başkanı Mehmet Salim Ensarioğlu konuyla ilgili bir açıklama yapıp ve partisinin üyelerinin işçiler arasında meydana gelen bir kavga gerekçe gösterilerek tutuklandığını, gerçekte bu tutuklama ile partisine yönelik kasıtlı bir saldırı olduğunu belirtti.

Bu tutuklamaların yapıldığı Dicle bir süreden beri önemli halekellenmeler sahne oluyor. Karakaya Barajı inşaatında çalışan işçiler buradan tasınıyor. Aylardır işçilerin parası ödemesince 400 işçi toplu olarak iş bırakmıştı. Bunun üzerine de sigortası ve sendikası olan bu işçiler işleri atılmış. İşçilerle dayanışma için belgenin yerlileri işe çalışmaya reddedince Mardin, Hakkari ve Siirt'ten yeni işçiler getirildi. Şimdi isten atılan işçiler alacakları ve işyerlerini geri alıyorlar. Daha önce hiç bir sendikal faaliyetleri, direniş hareketleri olmayan bu işçilerin direnmeye kararlı olduğu gözleniyor. Bana kısın polis ve jandarma terörünün yitirildiğini bir şey kaybetmedim sürdüğünü de belirtmek gerek. Sonuç ne olacak, ileride görülecektir.

İZLENİMLER

Macaristan'da bir köy: Balaton-Zanka

Macaristan'ın en büyük gölü olan Balaton'un etrafını ırıl ufaklı köyler, kasabalar, şehirler çevreliyor. Ak gardana dizilmiş inci gibidirler hepse. Çoğu binaların yapı, bizim, Avrupa ülkelerinde bile az rastladığımız türdendir. En güzel yanı da, bu yapılar oluşturlurken, köyler, kasabalar kurulum, doğa hiç bir işi icatlememiş; bir ağaç dahi kesilmemiştir. Burada doğa ile insan edatı bütünleşmiş gibidir. Yazma konu olarak seçtiğimiz ZANKA'da işte böyleki köylerden biridir. Normal zamanlarda, yani turistik sezon dışında kendi nüfusunun bin kişi olduğu söylenen köyde, turizm dönemine girildiğinde, bu sayı dört-beş misli artmaktadır.

herkesin istediği zaman girip yararlanabileceği değeri bir kitaplık; içinde sineması, tiyatrosu ve yaz sezonunda, peşiti yaşmalının düzenlediği büyük bir "Kültür Evi" bulunuyordu. Yerli halka, gençlere devamlı açık müzik salonları, ABC denilen geniş alış-veriş mağazası, birkaç bahçeli lokantası vardı. Ayrıca ZANKA'da, 11. ve 14.yan da Arpadılar zamanından kalma tarihi bir kale ve yine yapı 1786 yıllına rastlayan, daha sonraları çeşitli kereler restore edilerek günümüze kadar korunan bir kilise yer alıyordu. ZANKA'da birde, her yaz 2500, 10-14 yaş arasından kaldığı emtiasız olan Pionierlager bulunuyordu.

Bugün Macaristan'da bir çeşit çiçek gibi renge renk yapıları yaşı-şil doğanın içinde boynveren bu köyler, yakın gelecekte yazılmaya değer daha nice ZANKA'ları yaratı-şileceğini göstermektedir... Rack-ozı caddesinde ilerleyerek turandığı Petöfi sokak, ardından san ve yeşil ipeken diğer birer halı gibi geniş alana yayılan günebakın tarlaları, karşı tepeciğin ardında bakır tepsi gibi kaybolan güney, bende ZANKA köyünün tadı bir anısı olarak kalacaktır...

ZANKA'yı gezirken, kendi ül-kendeki yolsuz, okulsuz, susuz, insanları başına pöken kerpiç damlılarıyla köylerimizi hatırladım. ZANKA'nın sokaklarını dölürden temis giysili, bakımlı çocukları e-örünce de, bizim yoksul, aç, daha 1,5 yaşında dölürdüm, hastahane ve doktorsuzluktan binlerce insan öldüğü çocuklar geçirdiği gözle-rimin önündü.

ZANKA'nın bahçelerini dallan yere vuran kiraz, vişne, elma, ar-

mut ve şeftali ağaçları dolduruyordu. Balkonları ve sokakları ise, ren-garenk sarmasıklarla hanımelleri, hercaheri süsleniyordu. Buna alışıla-olmayan oğlum, çiçekleri yolma-şın diye zor tuttu. "Baba sahip-sız olar" diyorodu. Oysa orada her-şeyin, herkesin malı olduğuna da-ba öğretememiştik onu...
Bin kişinin yaşadığı ZANKA'da,

Ali ÖZENC

Nüfus patlayışına bütün ulusal gelir hesapları alt üst oldu

Kişi başına ulusal gelir 1978'in gerisinde

1981-1985 dönemi-ne ilişkin kişi başına düşen ulusal geliri hesaplamaları, yılda ortalama yüzde 2 oranında artacağı varsayımına dayandırıldı. Son nüfus sayımında, ilgili dönemde nüfusun yılda ortalama yüzde 2,8 oranında arttığı görüldü ve böylece, 1981-1985 yıllarına ait daha önce ilan edilen yıllık kişi başına düşen ulusal gelir rakamlarının gerçek olanın üstünde gösterildiği ortaya çıktı.

27 Ekim 1985 tarihinde yapılan "Nüfus Sayımı"nın sonuçları, Evren-Özal rejiminin önemli bir yalanına daha açıklık kazandırdı ve son beş yılı ait bütün ulusal gelir rakamlarının yanlış hesaplandığını ortaya çıkardı. Bilindiği gibi,

1981-1985 dönemine ilişkin olarak, Türkiye'de nüfusun yılda ortalama yüzde 2 dolayında arttığı varsayılmış, buradan kalkarak 1985 yılında toplam nüfusun 49 milyon 200 bin kişi olacağı öngörülmüş ve kişi başına düşen ulusal gelir hesapları da, bu varsayımına dayandırılmıştı.

Ne var ki, son sayımda Türkiye'nin nüfusunun tahmin edilenden 2 milyon 221 bin kişi fazlasıyla 51 milyon 421 bin kişi olduğu görüldü. Böylece, 1981-1985 döneminde, Türkiye'de yıllık ortalama nüfusun süyendiği kişi yüzde 2 oranında değil, yüzde 2,8 oranında, arttığı belirlendi ve bu durum, her yıl Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) tarafından ilan edilen yıllık kişi başına düşen ulusal gelir artış hızlarının yüksek gösterildiğini ortaya koydu.

Örneğin, DİE nüfusun yılda ortalama yüzde 2 arttığı varsayımına dayanarak, Türkiye'de kişi başına

şına düşen ulusal gelirin 1981'de yüzde 2; 1982 yılında yüzde 2,5; 1983 yılında yüzde 1,1; 1984'de yüzde 3,5 ve 1985 yılında da yüzde 1,8 oranlarında arttığı öne sürülmüş ve Evren-Özal rejimi, bu verilerden kalkarak, uzun süre "Tunamlı astık, aşırıyoruz" "Tunamlı ekonomisi, yeniden büyüme başladı" biçiminde propaganda kampanyası sürdürmüştü.

Oysa, son nüfus sayımının sonuçları, kişi başına düşen ulusal gelir artış hızlarının 1981 yılında yüzde 1,1; 1982'de yüzde 1,6; 1983 yılında yüzde 0,2; 1984'de yüzde 2,6 ve 1985 yılında da yüzde 0,9 oranında olduğunu ortaya koydu ve bu durum, 1984 yılı sonunda, henüz 1978 yılının rakamlarına bile ulaşmadığını kanıtladı.

Örneğin, DİE'nin ulusal gelir hesaplamalarına göre, 1968 yılının kişi başına düşen ulusal geliri 1978 yılına göre, 1978 yılında kişi başına düşen ulusal gelir miktarı, 4 bin 903 liradır. Son nüfus sayımının sonuçlarına dayanarak yapılan yeni hesaplamaya göre, 1968 yılının kişi başına düşen ulusal geliri 1978 yılında Türkiye'de kişi başına düşen ulusal gelir 4 bin 898 liradır. Ve bu durum, son altı yıl içinde, Türkiye ekonomisinde "büyüme" diye bir olayın söz konusu olmadığını göstermektedir.

Ancak, her şeyin dolarla hesaplandığı Türkiye ekonomisinde, ulusal gelir hesaplarını dolar cinsinden ele alınması daha doğrudur ve nüfus sayımı sonuçları, konuyu bu açıdan bakıldığında, durumun çok daha kötü olduğunu ortaya koymaktadır. Son nüfus sayımına göre, 1981 yılında 1,267 dolar olan Türkiye'de kişi başına düşen ulusal gelir miktarı, 1982'de 1,127 dolara, 1983'de 1,032 dolara, 1984 yılında 979 dolara ve 1985

Tercüman dosyasını açıklıyoruz.

Yücel FEYZIOĞLU

Tercüman "işçi şirketi" kurarak işçilerimizi nasıl kandırdı?

1

Abdullah Sezer'i yeni meslek öğrendiği okulun atölyesinde bulduk. Bir öğle vakti. 14 yıl DE-MAG firmasında çalışmış, büyük vinçler yaratmış, sonra işsiz kalarak 45 yaşında yeniden meslek öğrenimine başlamıştı. Simdi 15 yaşındaki öğrenci gibi merakla elektronik öğreniyor. Severe çalışıyor, öğretmeni dikkate dinliyor, anlamadığı oluncu soruyor. 15 yıl önce Federal Almanya'ya gelirken büyük umutlara bağlanmıştı. 13-14 yıl önce "İşçi Şirketi"ni sökün içinde, umut onlara dönmüş, bir çoğuna ortak olmuş, geleceğine yönük güzel hayaller kurmuştu. Simdi de öğrendiği yeni mesleğe umut bağılıyor, ona tutunuyor. Karşılaşınca, oza tutunuyor. Biz de ona tam yormuyorduk. Bir arkadaşımız salık vermiş: "Yıl arkadaşlar, çekimze. İşçi şirketleri'nin çok darbesini yedi. Sana yardımı olur, ara" demişti. Biz de adını adresini alıp işte böylece yarına varmıştık.

- Tanınmadım siz, dedi.
- Türkiye Postası'ndan geliyoruz, dedi. 1974'de Tercüman Gazetesi'nin kurduğu Meriç Tekstil fabrikasının ortaklığınımsuz. Bizaz bildi almak istiyoruz.

Gözleri dostça parladı. Elimize tuttu. Sonra içi içi bakışlarına bir dalgalık, bir kırıklık gelip oturdu. Uzunları dillendi, görelim kinayeli kinayeli ne söyledi.

- Evet, Tercüman bizi kurtardı. Büyük patron olduk. O hikaye uzun. Kıs kıs bitiminde evime buyur. Hem acı bir kahveni içersiniz, hem de istediğiniz bilgileri veririm.

- Olur, dedi, biraz söyledikten sonra kus basıldı, biz de ayrıldık. Abdullah Sezer'e buluşmaya dek daha vakitimiz var. O zamana dek Tercüman'ın suç dosyasını biraz kurcalayalım. Neler yazıp söylemiş, biraz gün ışığı çıkaralım. Yıl 1973. İlk bahar. İşçilerimiz en verimli yaşlarını sürüyorlar. Fabrikalardan sel gibi boşaldıkları-

29. Ağustos 75

MERİÇ TEKSTİL

OKUYUN. ANLAYIN. SORUN. SORUŞTURUN
ONDAN SONRA ORTAK OLUN.

Meriç Tekstil endüstrisinin kuruluşundan itibaren her zaman işçileriyle birlikte yaşamış ve işçilerin yararına çalışmıştır. 1974 yılında kurulan Meriç Tekstil, işçilerin yararına çalışmıştır. 1974 yılında kurulan Meriç Tekstil, işçilerin yararına çalışmıştır.

Rekiz, ortak olun... diyor. "Meriç Tekstil maddelerini yurda sokarken, başta gümrük olmak üzere hiçbir vergi demeyince, geri kalmasıyla birlikte şirketlerimizin makineleri, sadece 50 milyona mal edilebilirler... Meriç Tekstil yüzde 50 yatırımda imdime tabi tutulduğu için her şirketin, mesela 20 milyon vergi verdiği yerde, sadece 10 milyon lira vergi ödeyecekler. Hepsini fabrika sahibi olacak, geri dönüştürebilirler. Önceki yüzde 30-40 kadar büyük gelir elde edilebilirsin. İsteyen kendi fabrikasına çalışabilirler..." 1973 yılı boyunca yapılan yayınlarla ve benzeri inanılmaz yarımlar Tercüman gazetesinde okuyabilsiniz.

Bizler bir avuç insan bir yandan uyarabiliydik kadar arkadaş uyarıyor, bir yandan da gün gelir bu yalanların Tercüman'ın suratına tokat gibi vururuz diye bu sayılarını topluyoruz. İşte o gün geldi. İşte hepimiz elimizde. Abdullah Sezer gelinceye dek karışalım bir bir.

7 Eylül 1973 tarihli Tercüman. Yalancının şahidi yanında hazır: "İşçilerimiz köklü şirketlere ortak olurlarsa" büyük başlığı altında "Harcıçillerimiz ne diyor?" ana başlığı var. Haber şöyle: "... Bu arada zamanlarını vatan dışlarında faydalı olmak için geçiren Paris Başkonsolosluğumuz mensuplarına da Meriç Tekstil A.Ş. ile ilgili görüşlerini söyledik. İşte onların söyledikleri:

Bostonlusu çekili

A.Ş.'ye ortak olmak istiyorum. Beni de kabul ederseniz çok memnun olacağım. Ayrıca kadenceda istisamiyeti de kabul ediyorum. Açık adresimi yazıyorum. Gerekli bilgileri beklerim. Ella Wolter - 1 Berlin 61." Açık adres bu kadar.

Zalim, sanki Federal Almanya'da değil, derne Anadolu'da doğmuş. Mehtubu bile Anadolu'lu, seamlar sabahla başlıyor, bize bağlılığı ile sürüyor... Öylesine bağlı, öylesine coşuklu ki, "bir Alman olarak"tan bu kadar acele ederse, biz Türküğü Türk olarak, ve de gelip Avrupalıların kapılarını dayanarak rasli ortak oluyoruz. Kamuzda dokunur değil mi? Tabii Tercüman'a "Talep Yazın" yazmaya başlıyoruz. Kıs sürde 5850 kişi Meriç Tekstil'e ortak oluyor. Doğrusunu sorsanız, ortaklığı kuzturan böyleline sevimli bir kardeşimiz 1973'de arayıp bulamamak, tatlı tatlı söylememek bizim de kamuzda doğmuştu. Bunca yıl sonra bu Ella Wolter'i bir daha arayalım dedik. "Artık bizi, nasulsun, iyi misiniz?"

«İşçilerimiz köklü şirketlere ortak olurlarsa kazanırlar»

Soldan sağa, Erdem Artun, Yaman Başkurt, Tahsin Özer ve I. Hakkı Kus. söz söyledikten an, manşetten heyecanlandıkları bir biçimde yayınlanıyor. Bu da tabii Meriç Tekstil konusunda olumlu bir söz ise. İşte birkaç örnek:

"Kurulan fabrikaları yurtdışından selamlıyoruz." (29 Ağustos 1979)

"Almanya'ya yeni geldim, para biriktirip ortak olacağım" (31

Gelelim, bu Türk olma heveslisi "Alman"ın 1973'deki "mekutba" öylesine etki yaratmış ki, fabrika-

Yenişin askerele araz, ya gercetini buradan karşılarsın ve işlahı kuvvetler, dıyarsa gercetiniñ merkezi olan ABD "Akseral Sanayî Kompleksi" ne dolaysız göbgeñden bağ-lansacaktır. Ve bunun adı da, "Ulusal Savunma Sanayî" olacaktır.

Ne diyelim? Sevsinler, böylesi "ulusal"lığın. İşin, bir başka önemi yarı daha var. Bu proje ile, Türkiye'de üretilem iş-lahlar, Özân'de deymiyile bölgedeñi bazı "dost ülkeler" pa-zarlanacaktır. Bu ne demektir? ABD silah tekelleri tarafında, Türkiye barut fışısı haline getirilecek ve bölge gercetini, ABD yanlısı yönetimler, Türkiye üzerinden silahlendirecektir.

Bu durum, Evren-Özal rejimi eliyle, Türkiye'nin bölgenin "yeni leralı" olmasına soyundığını gösteriyor mu? Özal bu konu-da, çok açık konuşarak, yükümlü olduğu "misyonu" çok net bir dille ortaya koyuyor. Özal ABD'nin isteklerinin yerine getirmesine karşılık, bir "bedel" istiyor ve aynen şöyle konuşuyor: "Bu durumda, Amerika'ya askeri kredilerden doğan 3,5 milyar dolarlık borcumuzu da, çözümlemek olanağı doğar. ABD, Türkiye'ye de İsrail ve Mısır'a olduğu gibi, geri ödemeleli iptal edebilir."

İşin, Türkiye'nin bölgede nasıl bir tehlikele "milyona" so-yundüğünü kavramak, Evren-Özal çetesinin cibilliyetini an-la-yabilmek için, Özân'ın şu sözlerine de kulak vermek gereki-yor: "Çelik kuvvet gibi küçük bir birliğin Basra Körfezi'ne yönelik müdahalesi, Türkiye ve ABD için sakıncalıdır. Tür-kiye güçlendirildi ve bu iş, Ortadoğu'daki kimi İslam ül-keleriyle, özel anlaşmalarla yapılabilir; müdahale o zaman kolaylaşır. Türkiye Ortadoğu sorunlarında en önemli rol oynayabilir."

Özân'ın söyledikleri, çok ciddi yorumlara gerek duyulmayacak kadar açık. Ama, birkaç "küçükten" net ekleyelim. Özal, birinci olarak, ABD'nin bölgedeñi dolaysız saldırılarının ve İs-rail eliyle sürdürüldüğü müdahalelerin, sakıncalı olduğunu söy-liyor. Bu işi, siz daha iyi yapınız diyer. Ve Özal, ayrıca Türkiye'nin bölgede ABD çarklarını savunan birincil ülke olmaya soyundüğünü dale getiriyor.

Öylesine ki, Özal bu konuda, gercetken ABD'den de Ame-ricancıdır. Özal diyor ki, Türkiye'de oluşturulacak "Çevik Güç" gibi küçük bir kuvvetin, hem Türkiye ve hem ABD için sakıncalı vardır ve hem de, biz bu işi senin adına başka yoldan daha iyi yaparız. Nasıl mı? Bazı İslam ülkeleriyle, "özel anlaşmalar" yaparak. Yani, ABD'nin çarkları döñül-tusunda, bölgedeñi gercet güçlerle, ABD yanlısı yönetimlerle Türkiye'nin öncülüğünde anlaşmalar imzalanarak, yeni "özel" pakitler çerçevesinde bir "Çevik Güç" oluşturulacak ve bu durum, bölgede ABD adına bir "müdahale"ye çok daha iyi hizmet edecektir.

Ancak, bu görüşlere karşılık, Özal ABD'den bazı "bedel"ler istemektedir. Birincisi, Özal "Türkiye güçlendirilmelidir" di-yor. Türkiye'nin güçlendirilmesi, Özal için ne anlama geliyor? Türkiye silahlılandırması, Türkiye'de ABD eliyle bir silah endüs-trisi kurulmak, ekonomi milliyetleştirilmesi, ulusal ekonomi bütünlüyle ABD emperyalizmine bağlanmak ve Türkiye, bölge ABD çarklarına hizmet eden sağdığın ve her türlü maddiye atılmaya hazır bir ülke konumuna getirilmelidir. Burda, Özân'ın "güçlü Türkiye"si...

ABD Başkanı Eisenhower'ın Savunma Bakanı Charles Wilson, "General Motors" adlı dev ABD tekelinin Yönetim Kurulu Başkanı'dır. Bu işi, 1952 yılında "General Motors'un çıkarı-na olan herşey, ABD halkının çıkarından" demiş ve bu söz, yillarla dillere destan olmuştur.

Ama, Özân'ın söyledikleri bu sözleri yüz kere, bin kere gölgede bırakmıştır. Özal, herşey ABD için, herşey Pen-tagon ve Reagan yönetimi içinşey diyor. O, ABD'nin çarkları-na hizmet eden herşey, Türkiye'nin çıkarlarına hizmettir di-yor. Doğrudur! Ve bu söz, ABD'nin "sömürge valisi"ne bu-tünüyle yakışıyor!

1.272 dolar, 1983'de 1.032 do-lar, 1984 yılında 979 dolar ve 1985 yılında da, 956 dolar kadar gerile-di. Bu olgu, 1981-1985 dönemi-ni kapsayan son dört yıllık sü-rede, kişi başına düşen ulusal ye-lirin 311 dolar azalarak, Türkiye'nin yüzde 25 oranında fakirleştiğ-i göstermektedir.

Herşey sil baştan

Nüfusun artışı hızının tahmin edilenin çok üstünde gerçekleş-miş olması, yalnızca 1981-1985 dönemindeki kişi başına düşen ulusal gelir rakamlarının yanlış-lığını kanıtlamakla kalmadı; aynı zamanda, ekonominin temel gös-tergeleri açısından, Dördüncü Beş Yıllık Plan'da yer alan gercetleşme rakamlarının ve Beşinci Beş Yıl-lık Plan hedeflerinin tutmıyale ya-nış olduğu ortaya çıktı ve bu ne-denle, plan ve programlarda yer-alan rakamları düzeltilmesi zo-runluğunda gündeñi geldi.

Örneğin, Dördüncü ve Beşinci Beş Yıllık Plan'da yer alan ulusal gelir rakamlarının yanlışla, iş-sizlik, istihdam, kentleşme, eği-tim, doğurulanlık ve benzeri he-saplamalar, 1981-1985 dönemin-de ve önümüzdeki beş yıllık sü-rede, yıllık nüfus artış hızının yüzde 2 olacağı varsayımına dayandırıldı ve böylece, ekonomi ve sosyal yaşamdaki gelişmelere ilişkin gös-tergeler, gercet olandan daha iyi gösterilmiş oldu.

Nitekim, konuyla ilgili olarak bir açıklamla yapan Dış Baka-ri Nihat Güner, nüfus artış hızının plan rakamlarının yeniden düze-lenmesini gerektirecek derecede önemli olduğunu kaydederken, "ortaya çıkan yeni sonuçlar göz-önünde bulundurarak, planda re-vizyon yama görevi DPT'ye dü-şer" dedi. DPT Müsteşar Yardı-mcısı Ertan Yücel, nüfus patlama-sının, kalkınma planındaki rakam-ların yeniden gözden geçirilmesi-ni gerektirecek öneme olduğunu söylerken; Başbakan Turgut Özal, "Planda değışiklik yapılmasına gerek yoktur" şeklinde konuştu.

Kişi başına gercet artış hızının (yüzde olarak)

Yıllar Nüfus sayımından Sayımdan önceki hızlar sonraki hızlar

1981	2,0	1,1
1982	2,5	1,6
1983	1,1	0,2
1984	3,5	2,6
1985	1,8	0,9

İşte şunları söylediler:

Başkonsolos vekili

Tahsin Özer ne demiş?

"Yurtdışında çalışan işçilerimiz-zin biriktirdikleri paraları yurt-içinde verimli yatırımlara yöñel-tmelerini faydalı buluyorum. İstik-bal gösteren Türkiye'nin Ortak Pazar ülkeleri arasında Terciman gazetesi'nin önderliğinde kurul-makta olan bu tekstil fabrikasının Avrupa memleketleriyle rekabet edeceğimiz bir sahada oluşu beni daha çok memnun etmiştir. Mem-leket için hayrli olsun."

Tahsin Özer sözü bitirince ya-rında oturan din görevlisi İsmail Hakkı Kış sözü alıyor, göremidim ki, allah Kemal ilca'ın kân için nice görevli koyuyor: "Büyük bir kit-leye hitap eden Terciman gazete-sinin önderliğini yaptığı Meriç Tekstil Sanayii'ni memleketimize kazandırarak faydaları saymak zail olacaktır. Bu gibi hayrli teşeb-büslerin yakın bir gelecekte mem-leketimizde işsizliğin önüne geçec-ğini sanıyorum. İşte dışındaki vatandaşlarımızın aynı terti ile ka-zandırlarını verimli yerlere yatırı-malarını teşvik ediyorum. Memle-ketin ekonomisine büyük katkı katkısı olacağına inanmışım bu ku-lunusunu ulu Tanrıdan hayrile ve uğurlu olmasını niyaz ederim."

Bir ayın konuşur, Bay Yaman Başkurt daha vıcıcıyor anıyor:

"Hayrli olsun, bu gibi yatırımla-rarla ileride dışarıya işçi gönder-mek değil, kendinizi işçi alaca-ğız..."

Bir de Çalışma Müşaviri Ercü-met Arın'un sözlerine bakalım. Mübarek T.C.'nin değil, Tercü-manın Çalışma Müşaviri: "Öñek şirketlere değil, Tercüman'ın kur-duğu şirkete paraları yatırılma-sına çalışıyoruz" diyor. Sözleri aynen şöyle: "... İşçilerimizin altma-ri maliyetleri bilimleñen kişiler ve şirketlere yatırılması önlemek işi teşkilatımız, azami dikkat ve hassasiyet göstermektedir. Tercü-man gazetesi'nin under olduğu Meriç Tekstil Sanayii'ne işçileri-mizin ortak olmasına büyük yarar görülmektedir. Sonuncu muhakk-ak memleket kalkınmasına yarar-lı olacağına gövdenim tamdır..."

Daha birçok öñek göstermek mümkün. Bu kadar büyükbaş fer-man verince gariban insanlarımız ne yapar? Bir de şirketin yönetim kurulunda Tercüman gazetesi sa-bi Kemal ilca, Şümbetbank Eski

"Almanya'ya yeni geldim, para biriktirip ortak olacağım" (31 Ağustos 1973)

"İzinden döñünce ilk işim Meriç Tekstil'e ortaklık işlemini yapmak oldu" (2 Eylül 1973)

"Yıllardır aradığım fırsatın aya-ğına gelmiş olduğuna karar verdim" (6 Eylül 1973)

"Ruhr Bölgesi: Meriç Tekstil hoş geldin dedi! "Bu büyük fab-rika yıllardır aradığımız bir teşek-küldür..." (7 Eylül 1973)

Tercüman her yerde toplanları düzenliyor. Türkiye'den Kemal ilca, Tercüman yazarları, başka ekipler geliyor. Almanya sorulu-su Doğan Pürsün koluna sıvamış. Bir yandan geric bir örgütlenmiş tüm Avrupa'ya yayarken, bir yan-dan Meriç Tekstil'e ortaklar toplu-yorlar. Ve yayınladıkları boy boy resimlen öylesine güzel sunuylorlar ki, herkes Meriç Tekstil'e ortak ol-mak işi sanki yapıp tutuyorsun. Hatta Savur'lu Aşık Salı dayanma-yıya sazeine alıyor, Meriç Tekstil'e bir de merişve (övgü) diyor:

Bu kadar "hayrli uğurlu" giri-şime dayanmayıp Ella Wolter adında bir de Alman kardeşimiz kampanyaya katılıyor. Bakalım 5 Eylül 1973 tarihli Tercüman'da neler yazıyor:

"Tercüman gazetesi'nin başkane ve idarecileri. Selamlar. Ben West Berlin'den, bana bir anlayış gös-termişinize inanarak, bu mektubu yazıyorum. Aşım Alman, ama pek yakında Türk vatandaşlığına geç-eceğim. Almaya inanarak bu kararı-mı size bildirmediğim sevinç duy-maktayım. 38 milyon Türk kardeş-i'nin yamaa ben de eski bir Al-man olarak katılıp, Türkiye'ye kar-şın olan borcumu ben de yerine ge-tireceğim. Ben bir Alman olarak 1967 nisanından beri turist olarak Türkiye'ye gidip gelmekteyim. Türkiye'nin güzelliklerini hiçbir Al-man benim kadar bilemez. Şimdi ben de Tercüman gazetesi'nin öñerdiğinde kurulan Meriç Tekstil

Gelecek sayı: Ne dediler, nasıl dolandırıldılar?

"Alman"ın 1973'deki "mektubu" öylesine etki yaratmış ki, fabrika-dan, yurtdışından tanındığı birçok arkadaş: "Şu işe bak kardeşim, bir Alman bile Almanlığı ile dinimizin kuvvetine dayanarak bu hayrli işi destekliyor, ortak oluyor da, siz hantalıyormusunuz" demislerdi.

Ve bizi dinlememiş, elendime avu-ğlarında olanlar yurtdışı "ortak" olmuş-lardır. Kısı sürrede de Kemal ilca 75 milyona tamamlamış, fabrika-nın kuruluşuna geçmişti. "İşçi Ku-lunusu" olduğu işin maksimal iş-çilerinin veridilen dövizlerle götürmüş, vergisiz yurda sok-muştu. "İşçi Kulunusu" diyoruz, çünkü gercetken sermayesinin tümünü işçilerimizden toplamıştı. O günden bu güne dek ortaklarına yazdığı aşk-şiz tüm mektupları-ne ele geçirdiğimiz Kemal ilca'ın 14.4.1977 tarihli mektubunda bu şöyle ilade ediliyor: "...Tamamı yurtdışında çalışan 5850 ortakla-mızın küçük tasarruflarıyla bir birleş-me küçük suretle meydana getirdikler-i Meriç Tekstil." Burada aşk-şiz ne Hy; bir mektubunda da A grubu-nu, sermaye yatırığdı görmiyor.

Ama, gelin görün ki, ortaklar ikşey anlamıştı. A grubu ortaklar. Bunlar tek pleniyar toplantıdan fabri-kada büyük sermaye sahibi olan Kemal ilca ve çevresiydi. B gru-bu ortakları. Yani işçilerimiz. Yani sermayesi biriktirenler. Bu B grubundakiler asıl paraları sahipliñer-hi bir zaman fabrikada söz sahibi olamıyacaklardı. Ve gidecek de haklarını yitireceklerdi. Nasıl yiti-receklerdi? Bir Tercüman'ın ge-çmiş suç defterlerini karıştırıp bu so-runun yanısını ararken tam da za-manında Abdullah Serer geldi. Evinde buluştuk. Söylüşeye başla-dık. Ne yazık ki, burada da bize aynılan şüphekar bitti. Abdullah'la neler konuşuyor? Meriç Tekstil'in ol-encame ne oldu? Ne dediler, nasıl dolandırıldılar? Ve sermaye yatırı-madan fabrika nasıl A grubunun yönetimine yitürdü? Ve sermaye yatırılan sermayeleri nasıl sifira indirdi? Bunları da gelecek sayılarımızda işte böylece halana dayadılar desin, öñerine koyarsınızlar.

Atom denemeleri bir yıl süreyle durdurulsun

Geçtiğimiz ocak ayı içinde "Delhi Deklarasyonu" adlı açıklama ile bir atom savaşının engellenmesi için atom silahlarının denemesini, üretmesini ve yerleştirilmesini tümüyle durdurulması yönünde çağrıda bulunmuş olan altı ülkenin yöneticileri, zirve öncesinde de Reagan ve Gorbaçov'a bir çağrı yaptılar.

Ekim ayı sonunda kamuoyuna açıklanan çağrıda, Arjantin Devlet Başkanı Raul Alfonsin, Hindistan Başbakanı Ravi Gandhi, Meksika Devlet Başkanı Miguel de la Madrid, Tanzanya Devlet Başkanı J. Nyerere, İsveç Başbakanı Olof Palme ve Yunanistan Başbakanı Andreas Papandreu, tüm insanlığın, Cenevre zirvesinde iki ülke yöneticilerinin son yıllarda artan gerginliğe son verebilmeklerini, barış ve güvenliğin çağını aşılabileceğini umduğunu vurguladılar.

Zirve toplantısının silahlanma yarışını kör döngüsünü kırma yönünde tarihsel bir olanak olduğunu vurgulayan politikacılar, iki tarafın da atom silahlarının önemli ölçüde azaltılması ve uzay silahlanmasının engellenmesi konularını ciddi biçimde ele alacaklarını beklidiklerini belirttiler.

Bunun yanı sıra, ABD ve Sovyetler Birliği'ne atom denemelerini bir yıl süreyle durdurma çağrısı yaparak, kendilerinin de silahlanmanın kontrolü yönünde etkili önlemler alınmasına yardımcı olmaları hakkı olduklarını, gerekirse kendi topraklarında kontrol mekanizmaları kurulmasına izin vereceklerini açıkladılar.

Bir yıl önce "Delhi Deklarasyonu"nu imzalayan altı ülkenin iki örneğini hatırlatıcak gibi Sovyetler Birliği kabul etmişti. Hatta atom bombası denemelerini tek tarafı olarak 1985 yılı so-

19-20 kasım günleri Cenevre'de yapılacak olan zirvenin hazırlıklarla sürüyor

Zirve öncesi kim ne yapıyor?

Sovyetler Birliği: Zirvede öncelik, güvenlik ve silahsızlanma konularına verilmeli diyen Sovyetler Birliği, ABD'ye şu soruyu yöneltiyor: Siz de bizim gibi yüzlerce atom füzesini ve savaş uçağını imha etmeye hazır mısınız? Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeler, zirvenin odak noktasına dünyada silahlanma yarışının durdurulmasını ve uzayın silahlandırılmasının engellenmesini koyuyorlar.

ABD yönetimi: "Yıldızlar Savaşı" (SDI) projesinden vazgeçmeyeceğini şimdiden belirten Reagan yönetimi, zirvede öncelliği bölgesel çatışmalar, terörün önlenmesi ve insan hakları gibi konulara verilmesini öneriyor.

NATO ülkeleri: Reagan'ın "Yıldızlar Savaşı" projesine ilişkin kimi kaygıları ve peşkililer taşımakla birlikte genel olarak ABD'nin silahlanma alanındaki konumunu destekleyecekler.

E. SHEVARDNADE

4-5 kasım günleri zirve hazırlık çalışmaları nedeniyle Moskova'da bulunan ABD Dışişleri Bakanı Shultz'un, Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Shevardnadze ve SBKP MK Genel Sekreteri Gorbaçov ile yaptığı görüşmelerin ardından, iki ülkenin zirvede öncelik verilmesi gereken konular açısından ciddi görüş ayrılıklarını taşıdıkları açıklandı.

Shultz ile yaptığı dört saatlik görüşmenin ardından bir açıklamaya yapan Gorbaçov, Sovyetler Birliği'nin zirveden yapacağı ve somut sonuçlar almak üzere hazırladığı bir kez daha belirtti. Bunun için de zirvede öncelliği güvenlik sorunlarına verilmesi, en başta da silahlanma yarışının durdurulması ve uzayın silahlandırılmasının engellenmesi konularının ciddi biçimde ele alınması beklidiklerini belirttiler.

ABD yönetimi ise zirvede ilk önce bölgesel çatışmalar sorununu göz önüne alması gerektiğini söylüyor, zirveyi silahsızlanma alanından saparmayı hedefliyor. Öte yanda Sovyetler Birliği, bölgesel çatışmaların dikkate değeri olduğunu, bu çatışmaların nedenleri konusunda doğru bir değerlendirilme gerektirdiğini güdümlesinin önemli olduğunu yadsınıyor. Ancak, bugün iki ülke arasındaki

başta güvenlik sorunlarının ele alınması gerektiğini savunuyor.

ABD, "Yıldızlar Savaşı" projesinde kararlı

Kasım ayı başında Reagan, dünya kamuoyundan ve özellikle de NATO içindeki müttefiklerinden gelen baskılara, Gorbaçov'un son önerilerine karşı yeni baş silahsızlanma önerileri yaptı. Ancak Reagan yönetiminin "yeni" diye lanse ettiği önerilerin eskiden beri öne sürdüğü bazı tekliflerin yeni bir paket içinde sunulmadığını başka bir şey olmadığının görüldü.

Nükleer silahların yüzde 50 oranında azaltılması önerisini olumlu karşıladığını belirten Reagan, uzay silahlarının hiç sözüne etmiyor bunun yerine Sovyetler Birliği'nin SS-24 ve SS-25 gibi hareketli füzelemleri yerleştirilmesine karşılık ABD'nin de Midetman adlı hareketli füzesini geliştirme planlarının vazgeçileceğini söylüyor. Reagan'ın vazgeçileceğini söylediği füzelemlerin maliyeti çok yüksek olup, henüz ortaya çıkmamıştı. İlk üç denemeleri 1988'de yapılacak, yerleştirilmesi ise 1992'de gerçekleştirilecekti.

Öte yanda Reagan yönetimi "Yıldızlar Savaşı" (SDI) projesi-

projesi olduğu görüşünü ve projenin hiç gecikmesi yürürlüğe çıkması istisna savunuyor.

Reagan, Sovyet gazetelerine "Yıldızlar Savaşı" projesini, hem ABD'nin, hem de Sovyetler Birliği'nin kullanabileceği bir savunma sistemi olarak açıklarken, aynı günlerde Reagan'ın ülkesinde de SDI savunucuları ülke çapında bu projenin yararına Amerikan halkını inandırmak için bir kampanya başlattılar. Tüm ülkenin televizyon yayınlarında SDI, çocukların bile anlayabileceği, sempatik çizgi filmleri, ABD'ye yönelik tüm düşman füzelemleri yok eden, ve böylece de ABD'de yaşayanların "sonsuz dek mutlu ve barış içinde" yaşamasını sağlayacak bir sistem olarak tanıtmaya çalışıyor. Böylece, SDI'ya karşı Amerikan halkı içindeki tepkiler etkisiz hale getirilip, halkın projeyi benimsemesi sağlanmaya çalışılıyor.

NATO: Uygun adımlarla olmasa da Reagan'ın arkasında

30 ekimde Brüksel'de yapılan NATO Nükleer Planlama Grubu toplantısında, ABD Savunma Bakanı Weisberger'in başlıca amacı SDI projesinin destek altına alınması oldu. 14 NATO savunma

Ronald REAGAN.

kaygılar sonucunda daha önceki bildirilerde olduğunun aksine SDI'den hiç söz edemedi. Batı basını, bu durumu, NATO'nun SDI konusundaki bölünmüşlüğüne bir göstergesi olarak niteledi. Öte yanda, gerek İngiltere, gerekse Federal Almanya'da hâlâ mevcut kimi çelişik görüşlere rağmen, SDI'ya katılım yönünde ciddi adımlar atılıyor.

Mini zirvede 6 büyükler birarada

"Mini Zirve"den ne çıktı?

Sovyetler Birliği ile görüşme masasına, müttefiklerinin ağırlığıyla oturmak isteyen Reagan'ın baş büyük kapitalist ülkenin liderleri ile yaptığı "mini zirve" olduğu başkanı sağlayamadı. Bildiği gibi ABD Başkanı Reagan'ın bu toplantıya tüm NATO üyesi ülkeleri değil de, yalnızca bazı müttefiklerini çağırması Hollanda ve Belçika tarafından eleştirilmiş. ABD-Sovyet zirvesinin hazırlıklarına Türkiye, Yunanistan, Danimarka, Norveç, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Portekiz ve İspanya gibi ülkelerin çağrılmasına bile gerek görülmüşse, bu sayıda-

Bilim adamları: "Yıldızlar Savaşı" projesinden vazgeçilmeli

Ekim ayı içinde ABD'de hükümet dışı 30 örgüt ve 120 ünlü politika, bilimadamları ve sanatçı ortak bir çağrıda bulunarak Reagan'dan SDI projesinden vazgeçmesini, silahsızlanma alanında somut adımlar atmasını istedi. Bu isteme, Nobel ödüllü sahibi 12 Amerikalı bilimadamlar Washington'da yaptıkları basın toplantısında halihazırda ABD'nin 14 tanınmış fizik enstitüsünde çalışan profesör ve mühendislerin yüzde 55'inin uzayın silahlandırılmasına karşı olduklarını ve programdan vazgeçmesini iş imza verdiklerini söylediler.

Ekim ayı sonunda Hollanda'da Maastricht'te yapılan Dünya Bilimadamlar Kongresi'nde de halen yaşamakta olan 200 Nobel ödüllü sahibi bilimadamların 105'inin SDI projesinden vazgeçmesini istediği açıklandı. Reagan'ın programının savunması değil saldırıya yönelik olduğunu belirten bilimadamlar, bu projeye ayrılmak milyarlarca doların sosyal sorunların çözümü, açığın önüne geçilmesi için kullanılabilirliği üzerinde durarak, "silahlanma yarışının yerini barışın sağlanması yarışına almalı" dediler.

ABD'de yüzlerce bilimadamların SDI projesinde görev almayı reddetmesi, projeye karşı protestolar, Batı Avrupa'daki bilimadamlar tarafından da destekleniyor. 4 Kasım günü Batı Berlin'de 380 bilimadamlar ve teknisyenin projeye karşı çıktığını, bu konudaki imza kampanyasının halen sürdüğünü açıkladılar.

Sosyal Demokratlar uzayın silahlandırılmasına karşı çıktı

Ortak pazar füyesi ülkelerdeki 14 sosyalist ve sosyal demokrat partinin oluşturduğu "Sosyal Demokrat Partileri Birliği", 5 Kasım günü Brüksel'de yaptıkları ilk ortak açıklamada uzayın silahlandırılmasının her türüne ve ülkelerdeki hükümetlerin SDI projesine, biçimi ne olursa olsun katılmasına karşı olduklarını belirttiler. Partiler, uzayın silah sistemlerinin yerleştirilmesini engellemek ve saldırı silahları potansiyelini azaltmak amacıyla bir anlaşma imzalanmasını da istedi.

Aynı açıklamada sosyal demokrat partiler, Batı Avrupa ülkelerinin yürüttüğü EUREKA projesini desteklediklerini de belirttiler.

CIA'nın yeni hedefi camiler

Ekim ayı sonunda Kabul Radyosu'nu verdiği bir habere göre Batı Afganistan'ın kentlerinden Herat'a bir cami, CIA'nın desteklediği karayol devrimi çeteler tarafından roket saldırısına uğradı.

Cematin aşkama namazı için toplanıştı sırada camii bombayla teröristler 14 kişinin ölümüne, 78 kişinin yaralanmasına yol açtı. Kendilerine "İslam Mücahit" i adını veren ve "cihad" adı altında cinayetler işleyen bu terör grupları ABD yönetiminin desteklediği, CIA'nın ise yalnızca bu yıl bu gruplara 250-280 milyon dolarlık

Sovyetler Birliği kabul etmişti. Hıta atom bombası denemelerini tek tarafı olarak 1985 yılı sonuna kadar durdurmuştu.

gerindirmeye gidilmesinin önemli olduğunu yadsımıyor. Ancak, bugün iki ülke arasındaki ilişkileri iyileştirmek ve dünyada politik istikrar sağlamak için en

Öte yanda Reagan yönetimi "Yıldızlar Savaşı" (SDI) projesinden vazgeçilmediğini ve bunun savunmaya yönelik bir araştırma

SDI projesine tam destek sağlama pabası oldu. 14 NATO savunma bakanından oluşan NATO Nükleer Planlama Grubu geçtiğimiz mart ayında Reagan'ın SDI programını destekleyen ilk NATO kuruluştur.

Ancak, Danimarka, Norveç ve Kanada'nın "Yıldızlar Savaşı" projesine karşı olumsuz tavır ve müteffeklerin bu konuda taşıdığı

seğirçenler de SDI'nin önünü açmayacağı, Danimarka, Norveç, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Portekiz ve İspanya gibi ülkelerin katılımına bile gerek görülmemesi, bu saydığımız ülkelerin ancak ikinci sınıf NATO üyesi olduklarını bir kere daha ispatladı. New York'ta iki saatlik bir beraberlik sonucunda, 5 büyük kapitalist ülkenin liderleri, silahsızlanmanın kontrolü konularında genel olarak Reagan'ın desteklediklerini açıkladılar; ancak bu konuda ortak bir bildiri bile yayımlamadılar. Ayrıca müteffekleri Reagan'a zirveden önce, eksi önerilerini yeni bir pakete koymak biçiminde bile olsa, silahsızlanma alanında bazı teklifler getirmesinin zamanı geldiğini ısrarla hatırlattılar. 5 "büyük", Batı Avrupa ülkelerinde ve dünyada, Gorbaçov'un son ilan ettiği önerilerin yarattığı olumlu tepkilerden endişelidir.

Seğirçenler de SDI'nin önünü açmayacağı, Danimarka, Norveç, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Portekiz ve İspanya gibi ülkelerin katılımına bile gerek görülmemesi, bu saydığımız ülkelerin ancak ikinci sınıf NATO üyesi olduklarını bir kere daha ispatladı. New York'ta iki saatlik bir beraberlik sonucunda, 5 büyük kapitalist ülkenin liderleri, silahsızlanmanın kontrolü konularında genel olarak Reagan'ın desteklediklerini açıkladılar; ancak bu konuda ortak bir bildiri bile yayımlamadılar. Ayrıca müteffekleri Reagan'a zirveden önce, eksi önerilerini yeni bir pakete koymak biçiminde bile olsa, silahsızlanma alanında bazı teklifler getirmesinin zamanı geldiğini ısrarla hatırlattılar. 5 "büyük", Batı Avrupa ülkelerinde ve dünyada, Gorbaçov'un son ilan ettiği önerilerin yarattığı olumlu tepkilerden endişelidir.

desteklediği, CIA'nın yalnoza bu yıl gruplara 250-280 milyon dolarlık yardım yaptığı biliniyor. Son günlerde ABD uzmanları tarafından hazırlanan ve Afganistan'daki son duruma anlatan dokümanda da "Afgan direniş gücü" diye nitelendirilen bu ceterleri yasal hükümete karşı yürütüldüğü ilan edilmiş savaşın daha çok desteklenmesi üzerine duruyor.

Bilindiği gibi 8 Mart 1985 tarihinde Lübnan'ın başkenti Beyrut'ta da bir cami bombalanmış ve 92 kişi ölmüştü. El Abad camisini bombalayanların da CIA tarafından yetiştirildiği daha sonra ortaya çıkmıştı.

Kaddafi'yi devirme emri

ABD'nin tanınmış gazetelerinden "Washington Post"'un hükümet kaynaklarına dayanarak verdiği haberlere göre Reagan, CIA'ye Libya'daki Kaddafi yönetimini devirmek üzere direktif vermiş bulunuyor. Geçtiğimiz sonbahar aylarında imzalanmış direktifteki plan, Kaddafi'nin düşürülmesi için bazı terör eylemlerine provoke etmeyi ve bu arada Libya içinde silahlı kuvvetlerin saflarındaki muhalefeti güçlendirmeyi içeriyor. Libya'nın dış müdahalelerinin özellikle Mısır, Cezayir gibi ülkelerin de askerce tepki göstermesine yolaçabileceği düşünülüyor.

Verilen bazı bilgilere göre CIA planı, Kaddafi'nin sözünümüne diğer eylemlerinin önüne geçme kılıfı ile gerçekleştirilecek, ancak katline yönelik bir girişimde bulunulmayacak.

Reagan yönetimi bölgede kendi çıkarlarını ayakta bulduğu, Nikaqua, İran, Suriye, Etiyopya gibi ülkelerle ortak amaçlar taşıdığı söylediği Kaddafi rejimine karşı 4,5 yıldır çok etkili olamayan bazı ekonomik yaptırımlar uygulamakta idi.

"Yıldızlar Savaşı" projesinin ilk aşaması tamamlandı

ABD, yıldızlar savaşına doğru hızla ilerliyor

Reagan yönetimi'nin, "Yıldızlar Savaşı" projesi (SDI), ABD'yi korumak üzere silahlandırılmış binlerce uzay uydusuyla yedi katlı bir sistem oluşturmayı planlıyor. Proje üzerinde bir yıllık çalışma sonucunda geçtiğimiz günlerde Pentagon tarafından yapılan açıklamalara göre ABD'de stratejik askeri bölgeleri ve kent merkezlerini içeren 3500 temel hedef noktası lazer ve diğer ışın silahları ile korunacak. Silahlar ve uyan cihazları uzaya ve dünyaya yerleştirilecek. Taslak proje, daha önce yapılan açıklamalardan çok daha karmaşık ve kapsamlı olup, lazer silahı taşıyan 10 kadar büyük ve binlerce daha küçük uydunun uzaya yerleştirilmesini içeriyor. Uydulara yerleştirilecek silahların bir kısmının ise hem sistemi savunma, hem de düşman füzelere karşı saldırıya geçebilecek kapasitesine sahip olacağı belirtiliyor.

Üçü Pentagon'un en büyük silah tekeli olmak üzere beş büyük firma tarafından hazırlanan taslak, önümüzdeki günlerde tüm gizli ayrıntılarıyla Senato'nun Silah Hizmetleri Komitesi'nin önüne getirilecek.

Silah tekellerine olağanüstü kâr

Ayrıntıların ortaya çıkınca yalnızca araştırma yönümlü bir program olmadıkları açıkça görüldü SDI konusunda ABD'nin "Washington Post" gazetesinde yer alan haberlere göre bu proje ilki tarihinde silah tekellerine en büyük kâr sağlayan program olacak. Projenin ilk ağırlağından zamanın bu yana geçen 2,5 yıl içinde ABD silah sanayinde üretim artarken, öteki sanayi dallarında düştü. Projenin 1994 yılına dek silah tekellerine 69 milyar dolar net kâr sağlamsa bekleniyor.

SDI projesi ortaya atıldı beri ABD'de askerce sanayi kompleksi içinde bu programa ilişkin diğer bir "lobi" ve özel bir propaganda bölümü oluşturuldu. Uzmanlar, yönetimin çok büyük fonlarla destek-

lendiği bu projenin çok yakın zamanda silahlarını geliştirilip, yerleştirilmesi aşamasına geçeceğini, büyük tekelcileri ellerini ovuşturarak o günleri beklediklerini belirtiyorlar. Bir taraftan televizyon programlarında SDI reklamları, ve projenin yararları konusunda filmler göstermeye başlayan SDI savunucusu tekeliler diğer taraftan da "Askerce Uzak" adlı özel haftalık bir bütün ile propagandayı sürdürüyorlar.

SDI programının ilerlemesini, ve hızla çok daha kapsamlı projelere geçmeyi hedefleyen tekelcilerin başlıca endişesinin ABD-Sovyet zirvesi sonucunda projeden vazgeçilmesi olduğu belirtiliyor. Tanınmış Amerikan gazetelerinde

yer alan bazı yorumlara göre projeyi destekleyen tekelciler, ve girişimcilerin çoğu, SDI ile Reagan'ın öngördüğü gibi güvenilir bir savunma sisteminin yaratılmasının olanaaksız olduğunu da biliyorlar. Ancak, teklif edilen yüksek fonlar beklenen olağanüstü kârların cazibesiyle 100'lere ilah tekele Pentagon'un kapısında ihale alabilmek için sırada bekliyor.

Resmi bası istatistiklere göre 1984'de SDI'ye ilişkin projelerde 5000 bilimadamı, mühendis, ve teknisyen görev almış durumda, ve bu sayının 1987'de 18 bin 600'e ulaşması bekleniyor. 1985 mali yılında Pentagon SDI projesine ilişkin olarak 260 milyar ila bir kontrat imzalandı.

Hükümet ABD dayatmalarına boyun eğdi

Orta öğrenim çağındaki gençlerin barış yürüyüşüne 6 bin kişi katıldı.

Hollanda'ya füzeler halka rağmen yerleştirilecek

1 kasım günü yaptığı toplantısında Hollanda hükümeti, ABD'nin şantajlarına ve dayatmalarına boyun eğerek, üç milyon 700 bin Hollandalının imzasına rağmen Hollanda'ya 48 Cruise füzelerinin yerleştirilmesini kararını onayladı.

4 milyon Hollandalıya rağmen uygulamaya konulan bu karar daha sonraki günlerde de hükümeti zor durumda bırakacak.

Hollanda hükümetinin bu karara varması hiç de kolay olmamıştı. Hatırlanacağı gibi 1979 yılında NATO Brüksel kararına göre bu ülkeye 48 Cruise füzelerinin yerleştirilmesine karşı direniş gitgide artmış, tepkiler, kara-

rı savunma ve koalisyonun belkemiğini oluşturan Hristiyan Demokrat Parti'nin sıralarına

kadar varmış ve yığınca direniş karşısında füzelerin yerleştirilme kararı geçtiğimiz 1 kasım

gününe ertelenmişti.

Cruise füzelerinin yerleştirilme kararını onaylayan ve bu konuda ABD ile bir anlaşma imzalayan hükümet, biçimsel olarak bu kararın parlamentodan geçirilmesini planlıyor. Ancak, başını ana muhalefet partisi olan Hollanda Sosyalist Partisi'nin çektiği güçler, böylesi önemli kararın parlamentodaki oylamasının ancak Mayıs 1986'daki genel seçimlerden sonra yapılması gerektiğini belirtiyorlar. Hollanda Sosyalist Partisi, eğer Mayıs 1986'daki seçimler kazanacak olursa alınmış olan bu kararın iptal edeceğini belirtmiş bulunuyor.

35. yılında Dünya Barış Konseyi ve barış savaşımı “Barış ancak fethedilir”

Enis Coşkun

Türkiye Barış Komitesi Genel Sekreteri

İkinci Dünya Savaşından insanlık 38 milyon ölü ve 35 milyon sakatlık çıktı. Yalnızca Avrupa'da 23,6 milyon ev; 14,5 milyon resmi bina ve sanayi kuruluşu yıkılmış 200 bin km²'lik demiryolu tahrip edilmişti. Bunlar uğranılan zarar ve kayıpların ancak bir kısmı. Bu kadar bile yaşanan savaşın dehşetini kavramaya yeterli. Varsınız, bugün karşı karşıya bulunduğumuz yüzyılsal yıkım -yok oluş demek daha doğru olacak tehdidin boyutlarını hesap edin. Bilim adamları bugün bir atom savaşının olması halinde ilk anda öleceklerin 1,5 milyar kişi üstünde olacağını söylüyor. Sonra gelen sayılabilecek ölümler için rakam veremeye gerek bile görmüyoruz. O savaşın ardından geleceğimizin varlığını sürdürmesi ihtimalinde ise yeryüzünü kaplayacak “nükleer kıyam” nelele yol açacağı konusu bugün için bilinebilirlikten uzak.

İşte böyle bir tehlikeyi öngören Dünya 2. Barış Kongresi 18 Kasım 1950'de Dünya Barış Konseyi'ni kurma kararını aldı. Başkanlığa ünlü Fransız fizikçisi Frédéric Joliot-Curie(*) seçildi. Bu yorulmak bilmez barış savaşçısının önderliğinde DBK, kısa zamanda serpilip gelişti. Bugün 35 yaşına basan DBK 14 Ağustos 1958'de yitirdiği o büyük insanın savaşımını yaşıyor. 35 yıllık çetin ama onurlu ve yüce savaşım yıllarında F. J. Curie ile beraber ya da sonra Nazım Hikmet, İlyâ Ehrenburg, Picasso, Neruda, Paul Robson, Teodorakis gibi devlet ve hükümet başkanları ve adları sayılamayacak kadar çok nice tanınmış kişilikler, halkların barış savaşımına DBK'nın örgütlü safında yer alarak hizmet vermiş, göç katmışlardır. Ama DBK'nın asıl göçü yığınları yükselen barış eylemlerinden gelmektedir. Bugün onun patisi altında 140 ülkeden

yor. Onlar, Curie'nin daha 1948 yılında Wraclov kentinde toplanan “Barış İçin Kültür Emekçileri Kongresi” açış konuşmasında söylediği sözleri sürekli anımsıyor ve yaşama geçiriyorlar. “Barış” diyor Curie, “bütün insanların sorudur. Ne tek bir insan, ne bir tek ülke, fakat bütün bunlar birleşerek ancak barışı savunabilirler”.

Ama nasıl? DBK kuruluş kongresi bildirisi bu soruyu yanıtlıyor: “Barış kentiğinden gelmez, o ancak fethedilir”. Barış fethetmek için ise barışsever olmak yetmez. Özellikle günümüzde emperyalizmin artan savaş tehdidi ve silahlanması karşısında daha çok yığınları barış savaşımına çekmek ustalık ve gayretle, tükenmez bir enerjile her türlü baskılara direnen birer barış savaşçısı olmak gerekir.

Paris'te “Dünya Birinci Barış Kongresi” açılış konuşmasında Curie'nin dediği gibi; “milyonlarca insanın her biri, savaş mı, barış mı sorusunu kendi kişisel sorunu olduğunu... (onu) gözardı etmenin

olanaksız olduğunu bilmelidir”. Dahası var; yığınları kendilerini tehdit eden tehlikenin sorumlusu teşhir edilmeli ve ondan kurtuluşunun yolları gösterilmelidir.

Barış savaşçılarının örgütlenmeye karar aldıkları 18 Kasım 1950 tarihinden 35. yıldönümünde, bugün Cenevre'de başlayan silahsızlanma için ABD-Sovyetler Birliği zirve toplantısı bu açıdan özel bir önem taşıyor. Onun insanlığa barışı getirecek yolu açan bir toplantı olmasına yığınların katkısı sağlanmalıdır. Silahsızlanma önerilerinin bu kez de yanıtı kalması için yığınlar hareketi geçirilmelidir.

Aslında savaş ve ölüm bezirganlarını en çok rahatsız eden, korkutan ve saldırganlaştıran yığınların sorumluluğu tanımlanmalı, onları örgütlenmelidir. Bunun içindir ki, 1949 Paris, 1950 Londra Dünya Barış Konferanslarını engelleyemeyen güçler, bugün DBK'ya ve barış savaşımına saldırmıyor. Yığınların bilinçlerini bulandırmaya, barış hareketlerini karamalaya ve yalıtılmaya, parçalayıp yok

etmeye uğraşıyorlar. Ama barış savaşları onları ve oyunlarını artık tanıyor ve biliyor. Yığınlağışma düşmeden her koşulu savaşımı sürdürüyor ve yükseltiyor. Bunun son ve canlı bir örneğini ülkemiz barış savaşları verdi.

Onlar, zindanlarda ve askeri mahkemelerde ya da sürgünlerde olsun barış savunmaları, onun yüce bayrağını onurla taşımadan geri durmadılar. Esir düştüler, ama asla teslim olmadılar. Onların bu bilinçli ve kararlı tutumları üzerlerinde baskıları daha da artırdı. Halkımızın esenliği, güvenliği ve barışçılığı için çalışmaktan başka hiçbir şey yapmamış T. Barış Komitesi yöneticileri, keskinleşmiş bir yağış karı olmaksızın yıllardır zindanlarda tutuluyor. Ama bu zindanlarda bile onlar, barış savaşımını ulusal olduğu kadar evrensel boyutlarını ve birlikteliğini kavrayış olmanın bilincine yaşıyor bir sorumlulukla savaşımı sürdürüyorlar. Onların güçlü, barış isteyen halkımızın ve dünyanın öteki halklarının gücüdür. Savaş tüccarlarının füzeleri varsa, halkların da barış için birleşen elleri ve yükselen sesleri vardır.

Bugün 35 yıllık örgütlü savaşımımız bize zafetini milyonların ellerinde ve “Güneşin zaferi”ni yaşıyoruz” olduğunu söylüyor.

“Frederic Joliot-Curie için biz. Hep anızda olacağız; Frederic Joliot-Curie'nin yaşam öyküsü yazan Güney GÖNENC, Bilim ve

Frederic Joliot-Curie

...
Bir kara haber de verdi bu akşam radyo:
İren Joliot Küri ölmüş.
Daha gençti.
Yıllar var
Bir kitap okudumdu
ölenin anası üstüne yazılmış,
Bir yerinde iki kız çocuğundan bahseder,
-satılır gözümün önüne geldi-
sarınsın iki yunan heykeli gibi, der.
İşte bu çocuklardan biri ölüdü.

İstanbul'dan mektup

Bilmem ki nasıl anlatsam,
büyük bilgin, büyük adam,
ama şimdi lösemiden ölen
o sarınsın kız çocuğu da,
Ben Joliot bana çok dokundu,
İren Joliot Küri için
ağladım bu akşam.

Ne tuhaf,
İren, deselerdi, İren,
öldüğün zaman,
deselerdi,
İstanbul bir kadın,

hem de hiç tanımadığın,
ağlayacak arkandan,
deselerdi,
şahşardı.

Kocası geldi aklıma,
bir mektup yazsam,
baş sağlığı dilesen
diye düşündüm.
Adresini bilmiyorum ama.
Paris. Frederic Joliot Küri, desem,
gider miydi?

Nazım HİKMET/1956

GÜLDÜSÜN

“Tanrı dualarınızı kabul etsin”

Hitler faşizminin iktidarda olduğu bir dönemdir. İşçi semtlerinde SS birlikleri gövde gösterisi yapmakta, terör uygulamaktadır. Bir manga SS grubu bir işçi semtinden geçerken “Kahrolsun Hitler, kahrolsun faşizm” sesleriyle irkilirler. Bunca baskıya rağmen, yüzlerine karşı bu sözleri haykırarak görebilmek işcinin sesin geldiği yone dönerler.

Eski bir evin penceresinde duran papazın yeniden “Kahrolsun Hitler, kahrolsun faşizm diye bağırın. Fasistler dışmanlarını bir

ister. Kimse kabullemmez. Hemden duyulmuş, korkuyor insanlar. Çoğu da yaşı kimseler. Biri çıkıp akl ver emekli işçiye,
“Papaza git, onun da papazın var, belki yardım eder yol gösterim.”
Çaresiz, emekli işçi “denemeye değer” deyip kilisenin yolunu tutar. Papaza anlatır durumu. Zaman çok dar. Yapılacak fazla bir şey de yok. Sonunda papaz bir öneri yapar.

— “Sen benim papazımı al. Hele

var. Bağırılmalı papazın ve onlar da başını koparmalı.
Caddede bitiyor, köşeyi dönüyorlar hala ses yok.

SS subayı:
— “Bir kez daha caddeden geçelim. Daha sert adamlarla yürüyün” diye komut verir.
Yeniden aynı caddede ve rap... rap... rap
Hayır ses yok papazında
Caddede biter köşeyi dönerler...
Ne yapmalı, nasıl yapmalı da bağırılmalı bu hayvanı? Sonunda çözümler buluyor. Papazın provokas-

Yazarın toplantıları büyük ilgi topladı

Ünlü Kırgız yazar Aytmatov
Federal Almanya'da

Güven PAMİR

Sovyetler Birliği'nin seçkin yazarlarından Cengiz Aytmatov, Almanca yayınlanan son kitabı nedeniyle yayınevleri tarafından Federal Almanya'ya davet edildi.

Stuttgart'ta yapılan okuma ve söyleşi akşamının ardından 7 kasım günü Köln'de DKP'nin düzenlediği toplantıya 900'ü aşkın çeşitli uluslardan kişi katıldı. Konukların çoğunlukla kitaplarıyla karşılaşan Cengiz Aytmatov konuşmasına sıcak bir Türkçeyle "Merhaba arkadaşlar, iyi akşamlar" diyerek başladı. Daha sonra çevirmen aracılığıyla kısa bir açış konuşması yaptı. Konuşmasında ilk kez Federal Almanya'ya geldiğini, şehirden şehire dolaşarak pekçok okuyucuya tanıştığını, Sovyet halkını edebiyatının bir temsilci olarak geldiğini ve 1986 yılında son kitabının da büyük bir olasılıkla Federal Almanya'da yayınlanacağını belirtti. Daha sonra çevirmeni "Die Träume der Wölfin" adlı kitaptan bir parça okudu. Latının sonunda yüzlerce izleyici uzun kuyruklar oluşturarak latının sonunda yüzlerce izleyici uzun kuyruklar oluşturarak

kitaplarını imzalattılar.

Cengiz Aytmatov Alman Komünist Partisi'nin "Aus der Neuen Welt-Sowjetunion Heute-Yeni Dünyadan-Günümüzde Sovyetler Birliği" adı altında Münih'te düzenlediği eylem hafızasına da katıldı. 4 kasım günü Aytmatov geniş bir okur çevresine kitaplarını imzaladı; aynı günün akşamı ise son kitabından bölümler okudu ve sorulan sorulara yanıtladı.

Okuma ve söyleşi gecesinde bir konuşma yapan DKP Münih örgütü başkanı Walter List, DKP'nin bu eyleminin sadece Münih'te değil, Federal Almanya'nın tüm şehirlerinde yapıldığını, filmler, bilimadamlarının konuşmaları, yazarların okumaları biçiminde çok zengin içerikte olduğunu belirtti. Ayrıca DKP'nin Sovyetler Birliği ve SBKP ile dostluk, kardeşlik ilişkilerini vurguladı.

Konuşmasına Kırgızca başlayan Aytmatov daha sonra Rusça devam etti.

Değerli yazarla Türkiye Postası da bir kısıtla söyleşi yapma olanağı buldu.

Türkiye Postası: Dünyada ve ülkemizde tanınan çağdaş Sovyet yazarlarından birisiniz. Ülkemizde pekçok kitabınız di-

limize çevrildi, sevilerek okunuyor. Ayrıca bir sinemaya uyarlanan romanınızın filmi de Türkiye'de büyük ilgi topladı. Kırgız oluşunuzun, Kırgızcanın bunda bir etkisi var mı?

C. Aytmatov: Neden çok okunduğumun bence değişik nedenleri var. Bunun ilk nedeni gerçekçi yazmakta olumdur. Ayrıca insanın değerli, yüce duygularını yazmaya çaba harcıyorum. İnsanın güzelliklerini yazmayı deniyorum. Türkiye açısından ise, başta gelen neden, dilimizin aynı benzerlikte olmasıdır. Bilindiği gibi, Orta Asya'nın büyük bir kısmında Türk dilleri konuşuluyor. Türk dilleri Rus dilinin yanısıra bugün gelişen ikinci dil durumunda. Böyle dilsel bir yakınlık, düşünsel akrabalık da getiriyor. Bu sadece bir ilgi değil, düşünmede, konuşmada, karar vermede yakınlık sağlıyor. Sanıyorum bu nedenle, benim Türkiye'de okunması da sevdiyorum.

Türkiye Postası: Kendi anlatım, yazı tekniğiniz konusunda kısa bir açıklamada bulunabilir misiniz?

C. Aytmatov: Kendi kendimi değeriendirim biraz zor. San-

yorum, bunu en iyi okurlarım yapıyorlardır, diyebiliriz.

Türkiye Postası: Klasik bir soru. Günümüzde yazarın görevi sizce nedir?

C. Aytmatov: Bu, genel bir soru da aynı zamanda. Bence, ne olursa olsun yazar bir kişi

(yazar, romancı vb.) okurlarının zamanını boşu boşuna almamalıdır. Edebiyat insanların zamanını boş ve anlamsız bir şekilde dolduran birşey değildir. Edebiyat insanları duygularını en iyi ifade eden, anlatan ciddi bir çabadır.

KISA...KISA...KISA...KISA...

Fransız PEN Klüb'ün toplantısı

Fransız PEN Klübü 21 Ekim 1985 günü Paris'te düzenlediği "mahpusluk ve sürgünlük" konulu toplantıda çağdaş Türk şairlerinin de şiirleri okundu.

Tanınmış yazar ve sanatçıların izleyici olarak katıldığı toplantıda Fransız PEN Klübü başkanı Rene Tavermier'in açış konuşmasını Victor Hugo ve direniş yıllarında iç sürgün yaşayan Fransız şairlerinin şiirleri izledi.

Fransız şairi Robert Brechon çağdaş Türk şiiri ve şairleriyle tanış-

masının kendisi için gerçek ve mutlu bir keşif olduğunu açıklayan konuşmasından sonra Nazım Hikmet, A. Kadir, Ahmet Arif, Can Yücel, Atıl Behramoğlu ve Nihat Behram'ın şiirlerinden Fransızca çeviriler okudu.

Rene Tavermier kapanış konuşmasında mahpusluğu ve sürgün acısını yaşayan bu dünya şairlerinin görüldüğü gibi sadece yokluğun ve acının değil, büyük bir umudun da türküsünü söylediklerini vurguladı.

Brüksel'de
güneş şenliği

Brüksel'de dört yıldır göçmen işçilerin eğitimi, kültürel ve yaratıcı çalışmalarına katılması için etkin faaliyet gösteren Güneş Atölyeleri'nin düzenlediği "Birinci Güneş Şenliği" 25 ekim günü yapıldı.

Şenlikte, Güneş Atölyelerinin eğitim, tiyatro, folklor, resim, el sanatları ve yayın alanındaki ürünlerini değerlendiren bir sergi, folklor ve tiyatro gösterileri yer-

Info-Türk Kolektifi'nin girişimiyle hazırlanan ve çeşitli milliyetlerden göçmenlerin katılımı ve ortak cabalarıyla geliştirilen Güneş Atölyeleri'nde kültür ve sanat çalışmalarının yanısıra göçmen çocukları için yardımcı dersler veriliyor, dil kursları düzenleniyor.

Cervantes'in ünlü roman kahramanı Don Kişot'u Fidel Castro, Nazım Hikmet ve Pablo Picasso ayrı zamanlarda ve koşullarda yorumladılar.

Ölümsüz gençliğin şövalyesi

İspanyol yazar Cervantes (1547-1616), ünlü romanı Don Kişot'u 1604 yılında yazmıştır.

Soylu bir bey olan Don Kişot, İspanya'nın küçük bir köyünde yeşen, uşuğu ve bir kahya kadınlıkla birlikte yaşar. Silahlandırılmış mızrağı, babadan kalma bir kalkanı, ahırında cılız bir beygiri, bir de ev köpeği vardır. Bu soylu bey, bütün zamanın şövalye romanları okuyarak geçirir. Bu romanların etkisi altında kalarak kendisi de şövalye

olmaya kalkar. Zırhını kuşanır, mızrağını eline alır, ahırındaki cılız beygire binerek yola çıkar. Komusu Sancho Panza'yı da kendisine seyyis olmaya razı eder. Sancho Panza, zengin olmak, önemli bir mevkîye gelmek ümidiyle Don Kişot'un peşine takılır.

Don Kişot'un en ünlü sahası, dev sandığı ve diğer düşmanları karşı giriştiği savaştır.

Türkiye sözlüklerine kadar giren "Donkişottluk" kav-

ramı, "ortada gerçeklik yokken kahramanlık göstermeye kalkışma" olarak açıklanır.

Oysa dünyanın üç ayrı yerinden üç komünist, Don Kişot'u bütünüyle başka bir şekilde yorumluyorlar. Bunlardan biri İspanyol ressam Pablo Picasso, biri Türk şairi Nazım Hikmet, biri de Küba Devlet Başkanı Fidel Castro. Üçü de birbirinden başkası olarak Don Kişot konusunda birleşmişler. Üçü de Don Kişot'u benimsiyor ve seviyorlar.

Gelson'a "Romeo ve Julieta" marka bir kutu puro yolladı armağan olarak. Puro kutusunun üstüne de şu sözleri yazdı: "Söyleşinin yayımlanmasından önce, R. Aytmatov'un

ABD'nin ünlü erkek dergisi "Playboy", Ağustos 1985 sayısında, 58 sayfadaki Küba Devlet Başkanı Fidel Castro'yla kapsamlı bir söyleşiye yer ver-

oeleri üç saatte fazla uyuğunu göremedik. Yirmi üç yıl leşesinde bulunduktan sonra bu yaşta bir insanın böylesine canlı olabilmesi olağandışı bir şey. Doha'na yazmış-

...sirda, 55 yaşında Küba Devlet Başkanı Fidel Castro'ya kapsamlı bir söyleşiye yer verdi.

Castro'yla daha önce 1967'de de söyleşi yapan "Playboy" dergisi, bu kez Küba Devlet Başkanı'yla görüşmeye Küzye Carolina Merkez Üniversitesi siyaset bilim doçenti Dr. Jeffrey M. Elliot ile Demokrat Parti'nin California'dan Kongre üyesi Mervyn M. Dymally'yi gönderdi. Elliot ve Dymally'yi genellikle gece on birde başlayıp sabahın dörtünde, beşine kadar süren oturumlarda geceler boyu konuştular Castro'yla. Ancak, Castro'nun başka dokuz da Başkanlık Sarayı'nda görevinin başında olduğunu gözlemlediklerinde, şaşkınlıkla kendilerini almadılar. "Biz oradayken", diyor Elliot, "ge-

leştirdiği başlıca konuların başta biriyi buradaki söyleşiye canlı olarak aktarması olagani-tü bir şey." Daha önce yaptığı bütün söyleşilerde soruların "devrimci Castro'ya yönelikmesini isteyen Küba Devlet Başkanı, bu kez Elliot ve Dymally'nin sorularını "insan Castro" olarak yanıtlamayı yeğledi. Kendisini yönlendiren dürtüler nelerdi? Kitap okuma konusunda nasıl bir beğenisi vardı? Arkadaş seperken ne gibi ölçütlere dikkat ediyordu? Ama Castro, bu tür soruların yanı sıra Afganistan, Nikaragua, diktatörlük vb. gibi konulara ilişkin soruları da yanıtlamaktan kaçınmadı. Hiç kuşku-suz Castro'nun, Dişileri Ko-misyonu üyesi ve Karayib-Amerikan Araştırma Enstitüsü Başkanı Dymally'yle olan ya-

Küba Devlet Başkanı Fidel Castro.

knılığı, söyleşinin hoşgörülü ve rahat bir ortamda geçmesini sağladı. Sonuçta Castro'nun hayranlarının da, düşmanları-

Oğlum, Canım Evlâdim, Memedim. Nazım Hikmet, Cezâir'den Memet Fuat'a Mektuplar. De Yayınevi, 1988. Sayfa 128-131.

Fakat kitabın dışına çıkan bir Don Kişot vâdirdi ki o gayetle normaldi. Kitabın içindeki Don Kişot'un normal olmayış, demin de söylediğim gibi, geri gelecek imkânsız olanı aramaya, bulmaya kalkışmasındandı. Fakat kitabın dışına çıkan, kitabın mevzuunun dışına çıkan Don Kişot'un, daha iyiyi, daha güzeli arayan, burjuva aklı ve mantığını, burjuva telâkîlerini ve psiko-lojisini, mutlak olarak kabul etmeyen Don Kişot'un, daha güzeli ve daha iyiyi, daha haklıyı arayan Don Kişot'un, bu uğurda dövüşen Don Kişot'un, aksiyona geçen Don Kişot'un anormal-likle hiçbir ilgisi yoktur. Yani Don Kişot'un hikâyesini, yeldeğir-menleriyle dövmüşlerini, falanını filânını değil de, güzel ve doğ-ru bildiği bir iş için ellifinden sorunu düşmüşünü, yollara düş-mesini filân göç önünde tutarsan onu sevmek imkânızdır.

DON KİŞOT

Ölümsüz gençliğin sövâyesini, ellifinde uyup yüreğinde carpan aklına bir Temmuz sabahı fethine çıktı güzeline, doğrunu ve haklını;

Önünde mağrur aptal devleleriyle dünya, altında mahzun ve kahraman Rosinanti.

Bilirim hele bir düşmeye gör hasretin halisine, hele bir de tam okta dört yüz dirmeye yürek, yolu yok Don Kişotum benim, yolu yok

yel değirmenleriyle dövüşülecek.

Haklısın, elbette senin Dulsineyandır dünyanın en güzel kadını, elbette sen haykıracağsın bunu bezirgânların suratına,

ve alaşağı edecekler seni bir temiz pataklayacaklar. Fakat sen, yenilmez sövâyesini susuzluğunuzun, sen bir alev gibi yanmakta devam edeceksin

ağır, demir kabuğunun içinde ve Dulsineya bir kat daha güzelleşecek.

1947

...nagın olarsak. Furo kuduzları üstüne de şu sözleri yazdı: "Söyleşinin yayımlanmasın-dan önce Barry Golson'a te-pekkürlerimle. Günlerece süren söyleşi boyunca bana yaptıkları baskılara, işkence-lere ve edipetlere karışın Elliot ve Dymally için af ilan ediyoru-m." Kızınize başlanlar, ken-dime de biraz huzur dilyoru-m. Fidel Castro, Havana, Küba.

"PLAYBOY- (...) Söyleşimi-zin sonlarına yaklaşıırken, yi-ne kişisel bir konuya geçelim. Hâlâ çokkulu bir okur musu-nuz? Okumaya vakit bulabi-lyor musunuz?"

CASTRO- Zamanla beğeni-de değişmiş olmasına karşın, evet. Gençliğimde, hiç kuşku-suz, örneğin edebiyat yapıtları ve romanlar şimdikinden daha çok ilgilendiriyordu beni. İyil bir roman okumak kuşkusuz çok hoş, çok eğlendirici, bu yüzden epey roman okudum. Çok iyi anımsıyorum, hapiste geçirdiğim 22 ay boyunca, günde 15-16 saat okumaya yetecek kadar kitap bulamıyordum. Ede-biyat, ekonomi, tarih ve siya-setle ilgili yapıtlar okudum, ama bütün yapıtlarım boyunca daha çok tarih kitaplarını, ya-gamöykülerini, doğa üstüne ki-tapları, anlatılan yeğledim.

Churchill'in anlatılarından çok hantal olmasana karşın, tarihsel bilgiler açısından ilginçtir! **De Gaulle'un** anlatına kadar pek çok iyi kitabı okudum. Dünya Savaşları ve o dönemlerde meydana gelen önemli olaylar üstüne de birçok kitap okudum. Gerek Batılı devletlerin, gerek Sovyetlerin gerekçeşti-rildi eylemleri inceleyen kitap-ların çoğunu okudum. Anı kı-taplarını, özellikle askeriyeyeyle ilgili anlatıları neredesye tümüyle okudum. Bu tür ede-biyat her zaman ilgimi çekti.

Arada bir dilin köklerine da-larım ve bugüne kadar yazılmış en güzel yapıtlardan biri olan Cervantes'in "Don Kişot"unu yeniden okurum. Eğer yer yer insanı sıkıan o uzun bölümleri okumaydı, "Don Kişot"tan her gün bir parça okudum.

Sonra, Hemingway'in bütün yapıtlarını okudum; hattâ Kimi-neri birkaç kez. Daha çok yaz-mamış olması beni gerçekten

Pablo Picasso, Don Kişot, Saint-Denis Müzesi

Bu resimde, başı güvercinli simgesinin yaratıcısı, İspanyol ressam Pablo Picasso (1881-1973), "hasretin halisine düşen" Don Kişot ile "şahsi menfaatlerinin peşinde koşan" Sancho Panza'nın karşıtlığını tasvir etmiş. Don Kişot, incecik boynu ve keçi sakallıya atının üzerinde dmdik ve mağrur oturuyor. Elindeki mızrak da, baş eğmenine mücadeleci ruhunu vurgulamasına göğde doğru uzanıyor. Don Kişot'un "mahzun ve kahraman" atı Rosinante, mücadelede sahibi kadar kararlı görünüyor. Bacakları cılız, ama Sancho Panza'nın eşegindeki gibi tirek değil. Zayıftıktan kemikleri dışarı fırlamış, ama boynu Sancho Panza'nın tombul eşegindeki gibi eğik değil. Don Kişot'un savastığı yel değirmenlerinin boyu, atının dizlerine bile ulaşmıyor. Don Kişot, sekiliz bir çuvala ben-zeyen Sancho Panza'ya yukarıdan bakıyor. Don Kişot'un başı, gökteki güneş ile aynı hizada. Picasso "susuzluğumuzun yenilmez sövâyesini" kendi sanatının yöntemleriyle işte böy-le yitcelmiş.

üzüyor. Garcia Marquez'in ro-manlarını, öykülerinin, tarihsel yapıtlarının ve gazete yazılarının da çoğunu okudum. Dos-tum olduğu için, övüyö hiç girmeyeceğim. (...)

PLAYBOY- "Don Kişot"tan söz ettiniz? Bir kişi olarak Don Kişot'a özdeğledilginiz herhangi bir şey var mı?

CASTRO- Bence, doğruluk tutkusuyla, sövâyelik ruhuyla, her gittiği yerde yanlışları dü-zeltme, devlete karşı savaşma coşkusuyla Don Kişot'u en çok bir devrimciye benzettiyorum. "Don Kişot"un, sövâyelik ma-salları alaya almak için ya-zıldığı söylenir. Ben son derece açık yüreklilikle yazıldığı in-anıydam. Gerpette, "Don Kişot", insanoğlunun düşlerini

ve idealistliğinin en olağanüstü yüceltilişlerindendir bir; her şey-den önce de çok ilginç. İlk ka-rakter var; Ayakları yere basan, tüm sorunları düşünün biçen ve öğütler veren, tüm ayrıntıları anımsayan bir teminlikli tim-sali olan Sancho Panza. Öteki-ye, durmadan savunulacak bir dava düşleyen biri. Don Kişot'un çilgınlığı ile devrimcilerin çilgınlığı birbirine benzer; ruh aynı ruhtur. Bu karakteri çok severim. Hiç kuşukum yok, Don Kişot Kuzey devinin karşısına dikilemeye de bir an duraksaz-mazdı.

Cumhuriyet gazetesinin Sıya-sest 185 Pazar Eki, 8 Eylül 1985 Sayfa 8-10.

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK...

DEDİLER Kİ...

"Madalyaları kendilerine, basarsızlıklar başkalarına mal-etmeleri hakkızdır. Kadri-miz musalla yanında mı bili-necek?" **Güres Federasyonu Başkanı Halit Ata**

"Ben Galatasaraylıym, ama ben Galatasaraylı da değilim galiba." **Mehmet Ali Aybar**

"Askerlikte derler ki, subaylar kardestir, üst subaylar arkadaşlar, generaller düşmandır." **MDP eski Genel Başkanı Turgut Sunalp**

"Askerlikte de kendinizi ya-parlamayı bilmek lazım. Yani boş bırakıyordılar. İyi ye-işmiş bir general silah kuvvet-lerden ayrılmış şirketler on-dan rahatlıkla faydalanabili-ler." **Yine Turgut Sunalp**

"Sayın Bayar ve DP'iler İs-met Paşa kuyudan çıkarıyo-rum diye çıktı. Hatırlamı-0 olaytan. Biz onu yapmayız. 0 kadar tıynetisz değiliz." **MDP Genel Başkanı Öküz Söylemezoğlu**

"Bana elli bin tane çiçek geli-yor. Anaba hedve etmek iste-yor."

"İlk Türk robotu yapıldı"

Sonunda Türkiye'de ilk robot yapıldı. Üç aylık çalışma sonucu üç Türk mühendisi bu işi başardılar. Gerçi beyni Japonya'dan geldi, ama zarakı yok, ilk Türk robotu 1.74 boyunda, 90 kilo ağırlığında, 80 ayrı konuda programlanıyor ve İngilizce, Türkçe, Almanca biliyor.

Tanıtımı sırasında gazetecilerle de şakalaşan robot aynı zaman-da Cumhuriyet Bayramı törenlerinde de hazır bulundu.

Eh, artık ilk Türk robotu da yapıldı ya, sırtımız yere gelmez. Boşa söylemiyor Turgut Özal, "Reagan'dan bile ileriyiz" diye. Gerçi bizim gelişmiş beyinlerimiz hep ABD'de yetiştirilir ve Tür-kiye'ye ihraç edilir. Özal da zayıflama numaralarıyla gittiği ABD'de yetiştirilen beyinlerden. Daha bunun örneklerini çoğaltmak mümkün. Özdağ'ın rüvet olayının bant kahrmanı elektronik be-yin Adnan Kahveci de ABD'den ithal ettiklerimizden. Bir bakarsınız dünya tersine döner, biz ABD'ye robot ithal ederiz. Dünya umut dünyası...

Gurbetçi çocuk bir kutu hap içti

12 yaşındaki Atilla Kuroi, Federal Al-manya'da doğmuş-tu. Bu yıl Türkiye'ye getirildi. Türkiye'yi konuşamıyordu. Orta eğitimi için bir okula yatılı verildi. Ama çevreye bir tör-10 uyum sağlayama-mıştı. Arkadaşları "Okula başladığı günden beri gözü sürekli yaşlıyor" de-diler. Atilla'nın tek dayanağı bir aydır.

Gurbette de memlekette de yabancı olan çocuklarımız

1960'lı yıllarda başlayan işçi göçü yıllar geçtikçe, sorunları-ya, acılarıyla, memleket hasre-tiyle kanayan bir yaraya dönüştü. Ekmeke parası derdine gurbet ellere gelenler en ağır işle-riye çalıştılar, ne kötü yerlerde kaldılar hatta da bu kötü koşu-lar devam ediyor. Nice ümitler-le gelindi gurbet ellere. Bir kaç kuruş köşeye koyup, hemen memlekete dönüp, çocuğuy-la çocuğuy-la rahat rahat yaşana-caktı. Ama ha bugün ha yarın derken, memleketteki havat

uyum sağlayamamış. Bir aydır yarında kalan ablasından da ayrılmış 12 yaşındaki Atilla in-tihara kalkışmış. Eline geçirdiği bir kutu hapi için Atilla kur-tarılmış. O kurtuluş yolunu ölümde bulmuş oysa. Atilla yurtdışındaki uyumsuz ve memleketteki uyumsuz çocuk-lardan yalnızca bir tanesi.

Yıllarca yurtdışındaki işle-rimizin yurda gönderdikleri gö-vizleri ceplerine indirirken, geri dönen zillerin diğer sorunu-ları, bir yarı buhranla am azın-

Uluslararası soyguncu IMF'nin dümen suyundan hiç şaşmayan Turgut Özal, bu harikulade ekonomi politika-sını sürdürüyor. Hepimizin bildiği bir ekonomi politika bu. Hayat pahalılığı, kısacası zam üstüne zam politikası. Memlekete izine giden vatan-daşlarımızın izin izlenimle-rinde sık sık dile geldi. 31 ekim günlü gazetelerin hepsinde yeni yapılan zamlar boy boy. Bir de üstüne üstlük başbaka-nından çeşitli bakanlarına dek utanmazca, emekçi insanlarla alay edeceğine yapılan açık-lamalar.

Yine 1 kasım tarihli Milliyet gazetesinin haberine göre temel ihtiyaç maddeleriyle bir file Eylül 1985'de 57.523 lı-ra-ya dolarken, Ekim 1985'de 60.918 liraya doluyordu. Tekrar edelim bu sadece dört kişilik bir ailenin asgari mutfak mas-rafi.

En temel gıda maddelerinden biri olan şeker için bakan Sayın Sanayi Bakanı Cahit Aral ne diyor: "Şekere zam kararım yok. Çalışma yapma-ya ne gerek var. İstesem bir da-kıkada karar veririm. Basın zam istiyor. Biz yardımcı olu-yoruz."

Bir başka haber: "Süt bu-lamayan anne çocuğunu sattı" Süt Endüstri Kurumu ya-rın kiloluğu sütü 100 liradan 170 liraya çıkıyacak ve 33 ya-sındaki anne 20 günlük cocu-ğunu 50 bin liraya çocuğu ol-mayan bir aileye satmış. "Süt alacak param yoktu, parasız-lık beni çocuğumu satmaya mecbur bıraktı" diyor Zühre Alan. Oysa Özal 16 Eylül 1985 tarihinde İstanbul'da yaptığı basın toplantısında "Hali vak-tirinde olmayan vatandaşla-

Yavuz hırsız ev sahibini bastırır

rimıza maddi yardım yapa-cağız" demişti. Şimdi ne di-yor: "Millet alıştı, zam istiyor, İsteyen biz zamlara katlanır, istemeyen katlanmaz. Zam az bile"

Kışa girdik bile, Doğu Ana-dolu'da dondurucu soğuklar başladı. Odunun tonu 45 bin lira, Erzurum'dan 8 çocuk ba-bası Mehmet Atmaca iki gün-de bir 10 kilo odun alıyor-muş, bu da 450 lira. 9 ekmeke parası da 450 lira diyor Atma-

ca ve ekliyor. "Bu gidişle ya aç kalacağız ya da soğuktan donacağız." "Enerji Bakanı meşhur tapucu Südi Türel resmen alay ediyor halkla: "Elektrikçe zam olacağı zaman müjde zam var deriz. Kömür-de de öyle yaptık. Petrole zam yapmayıp ne yapacağız?" Oysa büyük şehirlerimizin ünlü modaevlerinde ise kışa hazırlık bir başka türlü yaşıyor. "İçi yaz dişi kış" anonslarıyla tanıtılan kürklerle mankenler

podyumlarda dolayıyorlar. Bir kürkün fiyatını merak mı? ettiniz, 20 milyon. Evet nere-deyse bir ev parası. Ee, tabi Özal "zenginden alıp fakire ver-meye devam" ediyor."

Bakanların ardına Tekel Genel Müdürü Yücel Özden de takılmış. "Bu zamlar etkile-mez" diyor. "Artık alışıldı. Her zamandan sonra bir-iki gün ka-zarlar. Sonra yine içki sigara kullanmaya devam ederler" di-yerek alay kervanına katılıyor.

Çapkınlıklarıyla ünlü müz-mün bekar bakanlardan Ulaş-tırma Bakanı Veyssel Atasoy eksik kalır mı? Basına kızıyor, "vatan hainleri"ne kızıyor. "Zamlarla nıye bu kadar uğ-raşıyorsunuz? Zamlar hayatın bir parçasıdır. Zam her zaman olur." diyor.

Evat yaptıkları yetmediği gibi, şimdi de işi arsızlığa vur-dular. Eee ne demişler "yavuz hırsız ev sahibini bastırmış"

"Haliniz vaktiniz yerinde"

Özal zamlardan sonra halkla bir şaka yapıyor. "Şimdi de"

"Bana eli bin tane çiçek geliyor. Araba hediye etmek isteyen eli bin tane adam çıkarıyor. Neler geliyor yani... Eger bu işleri yapsaydım bugüne kadar benim iki tane Intercontinental otelim olurdu." **Sahne sanatçısı Abu Tuğba**

"Biz koyun sürüsü müyüz, biz padişah efendimizin kapıkulları mıyız, yoksa demokrasiyle idare edildiği söylenen cumhuriyetin vatandaşları mıyız?" **Hürriyet gazetesi yazarı Hasan Pulur**

"Türkiye'nin içerisinde bulunduğu siyasi ve iktisadi şartlarda, sağ politikacılardan büyük bir hizmetgücü ve sorumluluğu vardır." **Tercüman gazetesi yazarı Agah Oktay Güner**

"Hiç kimse korkmasın. Türkiye'de Özal giderse hiç birşey olmaz." **Milliyet gazetesi yazarı Metin Tokar**

"Anayasadaki 84. maddeden başka yasak bilmiyorum" **Turgut Özal**

"Özal'ın maddi sıkıntısı yok. Memleket meseleleri ve bira da çocukları onu yormuş. Sizinkinden yemekiyor." **Falci Emine Bacı**

"Bilmediğimiz güçler demokrasiyi elimizden alıp götürüyor." **HP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan**

"Türklerin dört gözle olduğu bir anıman Amerikalılar bile vardır." **Başbakanlık Başdanışmanı Adnan Kahveci**

coğula rahata rahat yaşasak. Ama ha bugün ha yarın derken, memleketteki hayat pahallılığla yarıslırken, yollar geçti. Şimdi köşeye bir kaç kuruş koyanlar bunun keyfini de çıkaramıyorlar, hastane hastane doktor doktor doluyorlar. Çünkü gelişmiş kapitalist sistem onların posasını çıkarttı.

Evet yollar geçti, çocuklar doğdu, gurbet ellerde, çocuklar evlendi, torunlar doğdu. Şimdi yurtdışında üçüncü kuşak yetişiyor. Sorunlar dağlar gibi. Her geçen yılda sorunlar daha da büyüdü, karmaşıktı, içinden çıkılmaz bir hal aldı. Yurtdışında doğup büyüyen çocukların her zaman yabancı topluma uyumsuzlukları sürdü. Bir de üstüne üstlük gelişmiş kapitalist ülkelerde başlayan ekonomik krizin sonucu baş veren yabancı düşmanlığı da cabası. Derken geri dönüşler başladı. Ama geri dönenler hemen kağıda kaleme sanıp düşündüler mektupları. "Aman sakın gelmeyin, biz geldik binbir pişman" diye.

Geri dönüşte sorunların başında yurtdışında yetişen çocukların uyumsuzluğu geliyor. Bu çocuklar kendilerini ne Almanya'da Alman, ne de Türkiye'de Türk olarak görebiliyorlardı. Ve hepsi de geldikleri ülkeleri özliyorlardı. Okullarda başlatılan "uyum kursları" kelimenin tam anlamıyla geri tepti. Yurtdışında ülkemizden çok farklı bir şekilde öğrenim gören bu çocuklar okullardaki, özellikle uyum kurslarındaki, askeri disipline uyum sağlayamadılar ve giderek katılan çocuk sayısının azlığı ile bu kurslar fiilen ortadan kalktı. Nokta dergisinde yayınlanan bir röportajda geri dönen ailelerin kendi memleketlerinde de yabancı durumunda olduklarını ve özellikle çocukların yurtdışına geri dönmek istedikleri belirtiliyor.

İşte Atilla Kural böyle bir gurbetçi çocuk. 12 yaşındaki Atilla Federal Almanya'da doğmuş ve bu yıl Türkiye'ye geri dönmüş ailesiyle birlikte. Türkiye'yi konuşamadığını ve verdiği yatılı okulda çevresiyse

vizleri ceplerine indirenler, geri dönen ailelerin diğer sorunlarını bir yana bırakalım, en azından bu çocuklar için ne yapıyorlar? Askeri disiplin uygulayıp, Türkçöğlütürk! yetiştirmek amacıyla düzenlenen sözümlü uyum kursları. Zaten bir düğümde dönmüş eğitimleri için ne çaba harcıyorlar? Keli-menin tam anlamıyla hiç, tabi etiketler süslü lafların dışında. Yurtdışından gelen dövizleri ise ceplerine indirmeye devam ediyorlar.

"Haliniz vaktiniz yerinde" yarin

Özal zamlardan sonra halkla bir güzel alay etti. Şimdi de sıra köylülerde.

Ege bölgesindeki köylülerle konuşan Özal'a göre fiyatları artıran ihracatmış. Eh ne yapalım, ihracatı da düşüremeyeceğimize göre, zamlar boynumuzun borcu. Hem Özal'a göre köylünün hali vakti yerindeymiş. Bademli köyünde kadınlar Özal'a "baraj istiyoruz" diye seslendiklerinde, "Bak hepinizin ağzında altın dış var. Haliniz vaktiniz yerinde" diye cevap veriyor.

Özal'ın incileri bununla da bitmiyor. Efendim, köylü sera sebzeçiliğine başlamış. Bir güzel bunları ihracat ediyormuş. Böylece milli gelir de artmış. Artık Özal gözümüzün içine baka baka yalan söylüyor. Alay ediyor. Ve memleketin durumunu da vatadaşın ağzındaki altın dişten anlıyor.

Kim kimin başını yedi?

Türk basınında "Sakap Ağa" lakabıyla nam yapan Türkiye'nin medarı iftihanı ünlü işadamımız Sakap Sabancı yine manşetlerde. Gün geçmez ki, Emirgan'daki ünlü boğaza nazır Atlı Köşk'ünde verdiği davetlerin sözü edilmesin. Atlı Köşk'ündeki resim koleksiyonu dillere destandır. Geçer resimlerinin önüne, haktan biri edip, Çukurova aksanyıla milyonluk resimleri tanıtır. Hanımı ile birlikte çıkar televizyona, "Hanımın Sizin için" programında "Kavseri mantısı"nu hanımı yapar, kendisi afiyetle yer. Memleket gezilerine çıkar, kafasına yerel giysi olan atkıyı sarar, lazlar gibi konuşarak, sanki onlardan birisiymiş gibi davranır. "Asıl sosyalist benim deyip, en devrimci insanım" kesilir. Yani "Sakap Ağa"nın maceraları bitmez tükenmez, yohal basının manşetlerinden in-

mez bir türlü. Ee ne yapalım halk adamı, evellallah sanki bizden geri gibi bir adam.

Oysa Yılmaz Güney'in Umud filmini seyredenler anımsarlar. Çukurova'nun efendisiydi Sabancılar. Filmin bir sahnesinde Adana'ya girişteki "SA" ile biten dizi dizi fabrikalardan sonra Adana tabelası da "ADASA" olarak görülür.

Şimdi nereden çıkart etti Sabancı üzerine bu kadar bilgi diyeceksiniz. Efendim "Sakap Ağa" popülar adam, görmüş geçirmiş adam. Her şeyden önemlisi köşeyi dönmüş adam. Bu hale nasıl geldi, bir de onun ağızından diledim, "gerçek"leri öğrenelim insan. Öğütlerine kulak asmalı değil mi? İşte bu öğütler hiç bitmiyor! Gençlere öğütler, işsizlere öğütler, köşeyi dönmek isteyenlere öğütler-

den sonra şimdi de sağlık öğütleri basınının manşetlerinde. Geçmiş "Sakap Ağa" koca karavanının başına diyor ki, "İyi pişmiş bir baş gördüğümde dayanmamam" Acaba bu söz üzerine sizin de aklınıza hemen ocağın söndürüldüğü emekçilerin başları mı geliyor? Hayır efendim yanıldınız, hiç öyle şey olur mu? Devam ediyor Sakap Sabancı, "Başlar içinde en çok kuzu başını severim. Tadına doyum olmaz. Ama ben başı sadece sevdiğim için değil sağlık açısından da yiyorum. Çünkü kuzu başı ile kelle suyu insan zihnini açar. ...Bazı abhapları vardı benim gibi baş yemesini çok seven. Denk gelirse bazen onları da davet ederim. Hep birlikte baş yeriz." Ama insanın elinde dediği, yine de düşünlüyör. Bu işadamları biraraya gelip, kuzu başı mı yiyorlar yoksa emekçilerin başını mı?

Nerede bir faşist diktatör varsa...

Nerede faşist diktatörlük varsa, orada yoksulluk, ahlaksızlık, fuhuş var demektir. Bunu dünyadan örnekler vererek kanıtlamak mümkün. Şili'de faşist general Pinochet 1973 yılında sosyalist Salvador Allende hükümetini kanlı bir şekilde devirerek iktidara ekloymuştu. O zamanlar Pinochet herkese bir araba, renkli televizyon ve bir ev vaadedmişti. Aradan 12 yıl geçti. Şimdi Pinochet'e yakını bir gazetenin El Mercurio verdiği sayılara bakarsak, onun ne kadar başanlı olduğunu görürüz.

Bugün Şili'de her geçen gün artan işsizlik var. İnsanlar bira-karı arabayı, evi, renkli televizyon kanallarını doyuracak ekmeği bulamıyorlar. Şili'de yüzde 13 oranında işsizlik var. Bunun yanı sıra çalınanların yüzde 5'i sadece kendilerinin emek ve çay alabilecek kadar kazanıyor. Ülkede tüm çalışanların üçte ikisi ayda 400 marktan az bir parayla ailelerini geçindirmek zorundalar. Bu parayla geçinebireni sürekli artan enflasyonla birlikte düşünün bir de.

Şili'de gençlerin durumu işler acısı. 15-24 yaş arası genç-

lerin yüzde 28'i tamamen işsiz. Bunun yanı sıra 1985 yılının ilk dört ayında ücretler artacağına yüzde 5,5 düştü. İşte ev, araba, renkli televizyon yerine faşist Pinochet'in Şili halkına armağanı: İşsizlik, artan hayat pahalılığı, açlık, yoksulluk.

Artan yoksulluğun ve işsizliğin sonucu bugün Şili'de binlerce aileden evli kadınlar ve genç kızlar fahişelik yaparak yaşamlarını sürdürüyorlar. Fahişelik yapan genç kızların arasında 7-12 yaşındaki çocuklar da var. Bugün sadece Santiago'da 2000'den fazla fuhuş yapılan lokal var bunların hepsi müsterilerini "hostes" adını verdikleri genç kızlarla uğurluyorlar. Şili'de evli, çocuk sahibi kadınlar da dahil olmak üzere yaygın bir fuhuş ortamı var. Çocuklarını karnını doyurabilecek için aneler geceleli fahişelik yapıyor.

İşte faşist diktatörlerin halklarına vaadettikleri ve armağan ettikleri bunlar. Ülkemize baktığımızda daha farklı bir durum görmüyoruz. Yine tekrarlıyoruz. Nerede bir faşist diktatör varsa, orada işsizlik, yoksulluk, açlık, fuhuş, ahlaksızlık vardır.